

Urząd Statystyczny w Kielcach

Statistical Office in Kielce

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

2011

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP**

Kwiecień 2012 April

ZESPÓŁ REDAKCYJNY URZĘDU STATYSTYCZNEGO W KIELCACH
EDITORIAL BOARD OF STATISTICAL OFFICE IN KIELCE

PRZEWODNICZĄCY *PRESIDENT*
Lidia Jarosz

REDAKTOR GŁÓWNY *EDITOR - IN - CHIEF*
Beata Bielewicz-Kosińska

CZŁONKOWIE *MEMBERS*
Teresa Wójcik, Edyta Wojtasik, Anna Rudnicka, Zofia Włoch,
Małgorzata Sobieraj, Olga Szymocha, Iwona Boksa-Nowak, Aneta Królik

SEKRETARZ *SECRETARY*
Anna Drecka

Redakcja merytoryczna i prace techniczne
Świętokrzyski Ośrodek
Badań Regionalnych

Editorial and technical supervision
Świętokrzyski Centre
for Regional Studies

ISSN 2084-7092

Urząd Statystyczny w Kielcach

Statistical Office in Kielce

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

2011

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP**

Kwiecień 2012 April

ZNAKI UMOWNE

<i>kreska „-”</i>	-	<i>oznacza, że zjawisko nie wystąpiło</i>
<i>zero „0”</i>	-	<i>zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5</i>
<i>„0,0”</i>	-	<i>zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05</i>
<i>kropka (.)</i>		<i>zupelny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych</i>
<i>znak „x”</i>	-	<i>oznacza, że wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe</i>
<i>znak „Δ”</i>	-	<i>oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji</i>
<i>„w tym”</i>	-	<i>oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy</i>
<i>znak „#”</i>	-	<i>oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej</i>

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

<i>tys.</i>	=	<i>tysiąc</i>	<i>r.</i>	=	<i>rok</i>
<i>mln</i>	=	<i>milion</i>	<i>cd.</i>	=	<i>ciąg dalszy</i>
<i>zł</i>	=	<i>złoty</i>	<i>dok.</i>	=	<i>dokończenie</i>
<i>szt.</i>	=	<i>sztuka</i>	<i>m.</i>	=	<i>miasto</i>
<i>kg</i>	=	<i>kilogram</i>			
<i>dt</i>	=	<i>decytona</i>			
<i>t</i>	=	<i>tona</i>			
<i>ha</i>	=	<i>hektar</i>			
<i>km²</i>	=	<i>kilometr kwadratowy</i>			
<i>l</i>	=	<i>litr</i>			

Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą różnić się od podanych wielkości ogółem. Liczby te są poprawne pod względem merytorycznym.

**PRZY PUBLIKOWANIU DANYCH URZĘDU STATYSTYCZNEGO -
PROSIMY O PODANIE ŹRÓDŁA**

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Kielcach przekazuje Państwu pierwszą edycję publikacji „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego”. Zawiera ona kompleksową charakterystykę województwa, z uwzględnieniem dynamicznego ujęcia prezentowanych kategorii, w tym także relacji do przeciętnych wielkości dla kraju.

Opracowanie składa się głównie z komentarzy analitycznych, ilustrowanych graficznie za pomocą map i wykresów przedstawiających tendencje na przestrzeni wielu lat. Opatrzono je tablicami przekrojowymi obrazującymi poziom zjawiska w kraju i województwie oraz szczegółowymi dla województwa. Publikację wzbogacono o zestawienia pozycji województwa na tle kraju i innych regionów. Zakres tematyczny obejmuje problematykę ludnościową, rynku pracy, wynagrodzeń, emerytur i rent, cen, budownictwa mieszkaniowego, produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, wyników finansowych przedsiębiorstw, nakładów inwestycyjnych oraz rolnictwa.

W opracowaniu zamieszczono informacje od 2005 r., chociaż w niektórych rozdziałach zgodnie z porównywalnością danych za podstawę przyjęto lata późniejsze.

Mam nadzieję, że pozycja ta stanie się użytecznym źródłem informacji dla wszystkich zainteresowanych rozwojem województwa świętokrzyskiego.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Kielcach

Lidia Jarosz

PREFACE

Statistical Office in Kielce presents You the first edition of publication “Report on the socio-economic situation of Świętokrzyskie voivodship”. It covers complex characteristics of the voivodship taking into account dynamic depiction of the presented categories, including relations to the average magnitudes in Poland.

The elaboration mainly consists of analytical comments graphically illustrated by maps and graphs showing trends lasting for many years. It includes cross-sectional tables illustrating the level of the phenomenon in Poland and voivodship as well as detailed tables for voivodship. The publication was enriched by juxtapositions of the voivodship against the background of Poland and other regions. The thematic range covers demographic issues, labour market, wages and salaries, retirement pays and pensions, prices, residential construction, sold production of industry and construction, financial results of enterprises, investment outlays and agriculture.

In the elaboration the information since 2005 were published. However, in some chapters in order to keep the comparability of data the subsequent years were adopted as the basis.

I hope that this position will become the useful source of information for everyone interested in the development of Świętokrzyskie voivodship.

*Director
of the Statistical Office in Kielce*

Lidia Jarosz

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Uwagi ogólne
PODSTAWOWE TENDENCJE
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA
LUDNOŚĆ
RYNEK PRACY
WYNAGRODZENIA
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE
CENY
ROLNICTWO
PRZEMYSŁ
BUDOWNICTWO
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE
RYNEK WEWNĘTRZNY
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW
NAKLADY INWESTYCYJNE

SPIS TABLIC

Wybrane wskaźniki ogólnopolskie i wojewódzkie w 2011 r.
Ludność według województw
Wskaźniki obciążenia demograficznego w województwie świętokrzyskim.....
Relacja osób w wieku 65 lat i więcej do 100 osób w wieku 14 lat i mniej w województwie świętokrzyskim.....
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności
Ludność faktycznie zamieszkała na podstawie spisów powszechnych
Ludność faktycznie zamieszkała według ekonomicznych grup wieku na podstawie wyników NSP 2002 i 2011
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej na podstawie wyników NSP 2002 i 2011
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

CONTENTS

	Nr No.	Str. Page
<i>Preface</i>	x	3
<i>General notes</i>	x	9
<i>BASIC TRENDS</i>	x	13
<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY</i>	x	19
<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS</i>	x	20
<i>DIVISION AND AREA OF VOIVODSHIP</i>	x	23
<i>POPULATION</i>	x	24
<i>LABOUR MARKET</i>	x	32
<i>WAGES AND SALARIES</i>	x	47
<i>SOCIAL BENEFITS</i>	x	50
<i>PRICES</i>	x	55
<i>AGRICULTURE</i>	x	60
<i>INDUSTRY</i>	x	69
<i>CONSTRUCTION</i>	x	73
<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	x	76
<i>INTERNAL MARKET</i>	x	81
<i>FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES</i>	x	84
<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	x	87

LIST OF TABLES

<i>Selected indicators for voivodship and Poland in 2011</i>	1	19
<i>Population by voivodships</i>	2	25
<i>Indices of demographic burden in świętokrzyskie voivodship</i>	3	26
<i>Population at the age of 65 and more per 100 persons at the age of 14 years and below in świętokrzyskie voivodship</i>	4	26
<i>Vital statistics and net migration per 1000 population</i>	5	28
<i>Population actually living on the basis of the Censuses results</i>	6	30
<i>Population actually living by economic groups of age on the basis of the Censuses results 2002 and 2011</i>	7	31
<i>Economic activity of population aged 15 and more on the basis of the Censuses results 2002 and 2011</i>	8	31
<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	9	32

		Nr No.	Str. Page
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector in świętokrzyskie voivodship</i>	10	33
Bezrobocie rejestrowane	<i>Registered unemployment</i>	11	35
Bezrobocie rejestrowane w województwie świętokrzyskim	<i>Registered unemployment in świętokrzyskie voivodship</i>	12	38
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale	<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter</i>	13	41
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	14	47
Dynamika przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in świętokrzyskie voivodship</i>	15	48
Świadczenia społeczne	<i>Social benefits</i>	16	50
Świadczenia społeczne w województwie świętokrzyskim	<i>Social benefits in świętokrzyskie voivodship ..</i>	17	51
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	18	55
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie świętokrzyskim	<i>Price indices of consumer goods and services in świętokrzyskie voivodship</i>	19	57
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December</i>	20	58
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture</i>	21	61
Przemysł	<i>Industry</i>	22	69
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie świętokrzyskim	<i>Indices of sold production of industry in świętokrzyskie voivodship</i>	23	71
Budownictwo	<i>Construction</i>	24	73
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie świętokrzyskim	<i>Indices of construction and assembly production in świętokrzyskie voivodship</i>	25	74
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Residential construction</i>	26	76
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie świętokrzyskim	<i>Dwellings completed in świętokrzyskie voivodship</i>	27	78
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie świętokrzyskim	<i>Dwellings for which permits have been issued in świętokrzyskie voivodship</i>	28	80
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	29	81
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie świętokrzyskim	<i>Indices of retail sale in świętokrzyskie voivodship</i>	30	82
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises ..</i>	31	86
Nakłady inwestycyjne	<i>Investment outlays</i>	32	87

SPIS WYKRESÓW

Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2011 r.	<i>Natural increase per 1000 population in 2011</i>	1	20
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2011 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2011</i>	2	20

LIST OF GRAPHS

		Nr No.	Str. Page
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2011 r.	<i>Employment rate by LFS in 2011</i>	3	20
Stopa bezrobocia według BAEL w 2011 r.	<i>Unemployment rate by LFS in 2011</i>	4	21
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2011</i>	5	21
Wzrost cen towarów i usług konsumpcyj- nych w 2011 r.	<i>Increase of prices of consumer goods and services in 2011</i>	6	21
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2011 r.	<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2011</i>	7	21
Mieszkania oddane do użytkowania w 2011 r.	<i>Dwellings completed in 2011</i>	8	22
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przed- siębiorstwach w 2011 r.	<i>Net turnover profitability rate in enterprises in 2011</i>	9	22
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2011 r.	<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2011</i>	10	22
Dynamika liczby ludności	<i>Indices of the population number</i>	11	25
Dynamika liczby ludności miast i wsi w województwie świętokrzyskim	<i>Indices of the urban and rural population number in świętokrzyskie voivodship</i>	12	25
Przyrost naturalny na 1000 ludności	<i>Vital statistics per 1000 population in</i>	13	27
Przyrost naturalny na 1000 ludności w woje- wództwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2011 r.	<i>Vital statistics per 1000 population in świętokrzyskie voivodship by subregions and powiats in 2011</i>	14	27
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>	15	28
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w woje- wództwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2011 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in świętokrzyskie voivodship by subregions and powiats in 2011</i>	16	29
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector</i>	17	32
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007	<i>Structure of average paid employment by PKD 2007 sections</i>	18	33
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age</i>	19	36
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level</i>	20	36
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment</i>	21	37
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Unemployment rate</i>	22	38
Stopa bezrobocia rejestrowanego w wojewódz- twie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2011 r.	<i>Unemployment rate in świętokrzyskie voivod- ship by subregions and powiats in 2011</i>	23	39
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter</i>	24	41
Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale	<i>Activity rate in the 4th quarter</i>	25	42

	Nr No.	Str. Page
Dynamika liczby pracujących w IV kwartale ..	26	42
Struktura pracujących według wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale	27	43
Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale	28	43
Dynamika liczby bezrobotnych w IV kwartale.....	29	44
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale	30	44
Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2011 r.	31	45
Stopa bezrobocia w IV kwartale	32	45
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących w IV kwartale	33	46
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	34	47
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r.	35	48
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	36	53
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	37	53
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	38	56
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie świętokrzyskim w 2011 r.	39	58
Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha	40	62
Plony ziemniaków z 1 ha	41	63
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	42	64
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	43	64
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)	44	65
Dynamika skupu mleka krowiego	45	65
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	46	66
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia	47	67
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu ...	48	70
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	49	72
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa	50	74

		Nr No.	Str. Page
Dynamika produkcji budowlano-montażowej	<i>Indices of construction and assembly production</i>	51	74
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD	<i>Structure of construction and assembly production by PKD divisions</i>	52	75
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction</i>	53	75
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Indices of dwellings completed</i>	54	77
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	<i>Dwellings completed per 1000 population</i>	55	77
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction</i>	56	77
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2011 r.	<i>Dwellings completed in świętokrzyskie voivodship by subregions and powiats in 2011</i>	57	78
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania	<i>Average usable floor space per dwelling completed</i>	58	79
Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań	<i>Indices of number of permits issued for dwellings</i>	59	79
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started</i>	60	80
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	61	82
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów	<i>Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities</i>	62	84
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności	<i>Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity</i>	63	84
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator</i>	64	85
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate</i>	65	85
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem	<i>Indices of total investment outlays</i>	66	87

ANEKS

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM			
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY			

APPENDIX

SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP	I	90
SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS	II	94

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisach województw informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 1 I 2012 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raportcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego w 2011 r.” publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą, tj. produkcyjną i usługową, na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; dane nie obejmują poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej;

GENERAL NOTES

1. *Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In descriptions of voivodships information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 1 January 2012.*

2. *Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of Council of Ministers of 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) to replace the formerly applied PKD 2004.*

In the publication “The Information on Socio-economic Situation of Świętokrzyskie Voivodship in 2011”, the current data are published according to the NACE Rev. 2. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. *The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.*

4. *Data according to NACE Rev. 2 sections as well as to territorial division are compiled using the **enterprise method**.*

5. *Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.*

6. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

7. *The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity, i.e. production and service activity, on their own account in order to earn a profit.*

8. *Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.*

9. *In the publication data in regard to:*

1) ***average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons; data do not concern public post office and operators of the public telecommunication network;*

- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw** prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

- 2) ***sold production of industry and construction*** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
- 3) ***financial results of non-financial enterprises as well as investment outlays and newly started investments*** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. Information relating to the enterprise sector is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu – ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.).

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

13. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

14. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

11. Constant prices were adopted as follows:

- 1) *agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;*
- 2) *sold production of industry – 2005 constant prices (2005 average current prices).*

12. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

13. In data calculations per capita (1000 population etc.) as of the end of the year, the number of population as of 31 December was used, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 June, unless otherwise noted.

14. *Some data are provisional and may be change in subsequent editions of the publication.*

15. *Due to the rounding of data, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item “total”.*

16. *The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:*

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje <i>sections</i>	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę X	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja X	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
	sekcje (dok.) <i>sections (cont.)</i>
Obsługa rynku nieruchomości X	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca X	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>
	działy <i>divisions</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń X	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipments n.e.c</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep X	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców X	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>
Budowa budynków X	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej X	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

17. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

17. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

PODSTAWOWE TENDENCJE

Kolejne lata w województwie świętokrzyskim przynosiły stopniowe obniżanie się liczby ludności. Na koniec grudnia 2010 r. zmalała ona do 1266,0 tys., podczas gdy w skali kraju liczba ludności była nieznacznie wyższa niż 5 lat wcześniej. Na spadek przyrostu rzeczywistego ludności w województwie wpływają utrzymujące się systematycznie ujemne: przyrost naturalny i saldo migracji. Te dwa niekorzystne zjawiska odnotowano także w 2011 r. W większym stopniu w Świętokrzyskim wyludniają się miasta niż tereny wiejskie. Podobnie jak w kraju pogarsza się struktura wiekowa mieszkańców. Coraz większy udział stanowią osoby starsze, natomiast coraz mniej jest młodych.

W gospodarce województwa na przestrzeni 2011 roku utrzymywała się relatywnie dobra koniunktura. Znalazło to odzwierciedlenie w poprawie sytuacji zarówno sfery produkcji, jak również w zdecydowanej większości sekcji sektora usług.

Dosyć korzystne warunki gospodarowania sprzyjały zwiększaniu zatrudnienia. Rok 2011 był drugim z kolei, w którym przedsiębiorcy częściej oferowali miejsca pracy niż je ograniczali. Niemniej jednak tempo wzrostu w kolejnych kwartalnych okresach narastających ulegało powolnemu, lecz systematycznemu zmniejszeniu. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw zwiększyło się w skali roku o 1,5%. W dalszym ciągu był to przede wszystkim skutek coraz większej liczby zatrudnionych w sektorze prywatnym, podczas gdy w jednostkach publicznych nadal notowano znaczny jej spadek. Poprawa objęła większość sekcji, a największa była w zakwaterowaniu i gastronomii, w której wzrost sięgnął 22,6% i działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej – 18,0%.

Pomimo nieco wyższej liczby zatrudnionych nadal stosunkowo dużo osób pozostawało bez pracy. Liczba bezrobotnych na koniec grudnia 2011 r. wyniosła 83,2 tys. i była większa niż rok wcześniej o 1,3%. Wzrost ten był zbliżony do średniej krajowej, gdzie wyniósł 1,4%. Większe problemy ze znalezieniem pracy miały kobiety. Stanowiły one ponad połowę bezrobotnych, a ich liczba na przestrzeni roku jeszcze się zwiększyła, podczas gdy populacja bezrobotnych mężczyzn uległa zmniejszeniu. W dalszym ciągu bardzo liczna była grupa młodych bezrobotnych (do 35 lat). Negatywny sygnał stanowiła znacznie mniejsza niż przed rokiem liczba ofert pracy. Stopa bezrobocia w kolejnych miesiącach 2011 r. była wyższa niż rok wcześniej. Na koniec 2011 r. wyniosła 15,3%, tj. o 0,1 pkt więcej niż w 2010 r. Sukcesywnie malała różnica pomiędzy jej wartością w województwie a poziomem ogólnopolskim.

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) wskazują na niewielki wzrost współczynnika aktywności zawodowej – do 57,5% w IV kwartale 2011 r. Było to głównie rezultatem większej liczby bezrobotnych w stosunku do roku poprzedniego, przy równoczesnym spadku liczby biernych zawodowo. Wraz z mniejszą populacją pracujących przyczyniło się do obniżenia wskaźnika zatrudnienia – do 49,8%. Wyniki badania BAEL potwierdzają dane pochodzące z urzędów pracy i wykazują, że największe problemy ze znalezieniem pracy mają osoby do 35 lat stanowiące ponad połowę bezrobotnych. Stopa bezrobocia w 2011 r. rosła szybciej niż w kraju i w IV kwartale wyniosła 13,3% (w Polsce – 9,7%).

W 2011 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ukształtowało się na poziomie o 4,2% wyższym niż rok wcześniej i wyniosło 3022,12 zł. Skala tej zwyżki była zbliżona do obserwowanej w latach 2009–2010, ale wyraźnie mniejsza niż jeszcze w 2008 r. Relatywnie niski wzrost wynagrodzeń skutkował ich obniżką w ujęciu realnym, jak również zwiększeniem się dystansu dzielącego województwo od średniej krajowej (o 0,6 pkt proc. do 16,2%). Przeciwnie niż w poprzednich latach, w 2011 r. płace rosły w większym stopniu w sektorze prywatnym niż w publicznym. Zwiększeniu uległo przeciętne wynagrodzenie za godzinę pracy przy jednoczesnym wzroście przepracowanego czasu.

Zmniejszyła się liczba emerytów i rencistów, w tym przede wszystkim rolników indywidualnych, natomiast wzrosła przeciętna wysokość świadczenia emerytalno-rentowego. W skali roku przeciętna emerytura i renta wypłacana przez ZUS zwiększyła się o 5,5%. Wolniej rosła średnia wysokość świadczenia emerytalno-rentowego rolników indywidualnych, która przekroczyła poziom z 2010 r. jedynie o 3,2%. Oznacza to, że siła nabywcza emerytur i rent z ZUS wzrosła, natomiast z KRUS – uległa zmniejszeniu. W 2011 r. wysokość świadczeń w województwie kształtowała się poniżej średniej krajowej. Przeciętna emerytura i renta z ZUS pozostała jedną z najniższych w Polsce, a pod względem świadczenia pobieranego przez rolników indywidualnych województwo uplasowało się na dwunastym miejscu w kraju.

W 2011 r. wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie świętokrzyskim uległ przyspieszeniu w stosunku do roku poprzedniego i wyniósł 4,7%. Wskaźnik ten był wyższy niż w całej Polsce, gdzie ukształtował się na poziomie 4,3%. Szczególnie szybko drożały towary i usługi związane z mieszkaniem i transportem. Bardziej niż przed rokiem zwiększyły się także m. in. ceny żywności i napojów bezalkoholowych. Jedyną grupę, w której ceny się obniżyły stanowiła po raz kolejny odzież i obuwie.

Drugi rok z rzędu odnotowano wzrost produkcji przemysłowej. Jego skala była zbliżona do uzyskanej rok wcześniej i wyniosła 8,6%. Wzrost był przy tym nieco wyższy niż w kraju, gdzie ukształtował się na poziomie 7,7%. W rezultacie produkcja sprzedana w cenach stałych przekroczyła najwyższy jak dotychczas poziom osiągnięty w 2008 r. Tempo wzrostu produkcji sprzedanej w skali roku było w województwie dodatnie we wszystkich miesiącach 2011 r., jednak wyższe było w I półroczu, w tym szczególnie w I kwartale. Na korzystne wyniki wpłynął przede wszystkim wyraźny wzrost w przetwórstwie przemysłowym – o 10,7%. Znacznie większą niż przed rokiem produkcję sprzedaną odnotowano także w górnictwie i wydobywaniu. Wśród znaczących pod względem wielkości produkcji sprzedanej działów wysoki wzrost wystąpił m. in. w produkcji pojazdów samochodowych przyczep i naczep, gospodarce odpadami: odzysku surowców, produkcji artykułów spożywczych czy produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych. Wydajność pracy w przemyśle była większa niż przed rokiem o 6,4%.

Rok 2011 był kolejnym, w którym poprawiała się sytuacja w budownictwie. Tempo wzrostu produkcji sprzedanej uległo zwiększeniu w stosunku do roku poprzedniego i wyniosło 17,4%. Wynik ten był zbliżony do uzyskanego w skali kraju. Szybciej niż rok wcześniej rosła także produkcja budowlano-montażowa. Jej wysoka dynamika w skali roku utrzymała się przez pierwsze trzy kwartały roku. Dopiero ostatnie miesiące przyniosły pogorszenie. Na przestrzeni całego roku produkcja budowlano-montażowa była jednak znacznie większa niż w 2010 r. – o 16,8%. Do uzyskania korzystniejszych niż w roku poprzednim wyników przyczynił

się wzrost produkcji budowlano-montażowej w przedsiębiorstwach zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz wykonujących roboty budowlane specjalistyczne. Pogorszenie koniunktury odnotowano natomiast wśród jednostek zajmujących się budową budynków.

Coraz lepiej wyglądała sytuacja w budownictwie mieszkaniowym. Wzrost liczby mieszkań oddanych do użytku uległ przyspieszeniu i wyniósł 30,6%. Szybko zwiększała się liczba lokali mieszkalnych oddanych m. in. przez spółdzielnie oraz inwestorów indywidualnych, natomiast niewielki spadek odnotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem. Pozytywnym sygnałem była rosnąca liczba pozwoleń na budowę, która zwiększyła się w skali roku o 8,4% oraz rozpoczętych budów, gdzie wzrost wyniósł 7,7%.

Utrzymująca się korzystna sytuacja gospodarcza zachęcała do dokonywania zakupów. Po raz kolejny odnotowano relatywnie wysoki wzrost wartości sprzedaży detalicznej w odniesieniu do roku poprzedniego, jednak jego tempo uległo osłabieniu wynosząc 10,3%. Wynik ten był przy tym nieco gorszy niż w skali całego kraju. Do osiągnięcia stosunkowo wysokiego wzrostu sprzedaży detalicznej w istotnym stopniu przyczyniły się zakupy mebli, RTV, AGD, które zwiększały się dynamicznie drugi rok z rzędu – o 33,6%. Szybko rosła także sprzedaż m. in. paliw – o 32,9% oraz farmaceutyków, kosmetyków, sprzętu ortopedycznego – o 27,7%. Znacznie mniej chętnie niż w roku poprzednim nabywano natomiast pojazdy samochodowe, motocykle, części, których sprzedaż jeszcze rok wcześniej dynamicznie rosła. Spadek w tej grupie wyniósł 42,8%.

Wyniki finansowe uzyskane przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe w województwie świętokrzyskim w 2011 r., drugi rok z rzędu były lepsze w porównaniu z rokiem poprzednim. Wypracowany wynik finansowy netto był o 7,1% większy niż przed rokiem. Nieznacznej poprawie uległy także podstawowe parametry ekonomiczne. Wyższe były wskaźniki rentowności i płynności. Obniżył się natomiast odsetek przedsiębiorstw wykazujących zysk netto.

Stosunkowo korzystne warunki rynkowe sprawiły, że po dwóch latach spadku odnotowano wzrost nakładów inwestycyjnych. Wartość zrealizowanych w 2011 r. inwestycji była o 9,1% wyższa niż rok wcześniej, ale nadal pozostawała wyraźnie mniejsza niż 2 lata temu. Wyższe niż w 2010 r. nakłady spowodowane zostały zakupami maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi, które po głębokim spadku w roku poprzednim ponownie się zwiększyły. Malowały natomiast nakłady na budynki i budowle oraz środki transportu. Nadal obniżała się wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych, przy jednoczesnej mniejszej ich liczbie. Skala tego spadku uległa jednak ograniczeniu.

W 2011 r. w województwie świętokrzyskim, w wyniku zwiększenia powierzchni uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi i ziemniaków oraz wyższej wydajności z jednostki powierzchni uzyskano produkcję większą niż przed rokiem. W wyniku gorszego plonowania i mniejszej powierzchni uprawy niższe były natomiast zbiory rzepaku. Pogłowie bydła zmalało o 3,6% w skali roku, a trzody chlewnej o 16,6%. Pomimo większej podaży ceny pszenicy i żyta zwiększyły się znacznie zarówno w skupie, jak i na targowiskach. Więcej płacono także za produkty pochodzenia zwierzęcego oraz ziemniaki na targowiskach. Wysoki wzrost cen żyta spowodował, że istotnie pogorszyła się relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta – z 8,4 w 2010 r. do 6,4 w 2011 r.

BASIC TRENDS

The number of persons living in Świętokrzyskie voivodship was steadily decreasing. At the end of December 2010 it dropped to 1266,0 thous., while in Poland the population was slightly higher than 5 years earlier. The drop of real increase is influenced by the remaining systematically negative natural increase and net migration. These two unfavourable phenomena were also noted in 2011. The progress of depopulation in Świętokrzyskie is faster in urban than rural areas. Just as in the whole Poland the age structure is worsening. The share of older persons is growing and the number of younger persons is going down.

During 2011 remained pretty good situation in the economy of Świętokrzyskie voivodship. It was reflected by the improvement in the production sphere as well as in the decisive majority of services sections.

Pretty profitable economic conditions favoured the growth of employment. 2011 was the second year in which entrepreneurs offered more work places than reduced them. However, the growth rate in the following quarters was slowly but systematically decreasing. The average paid employment in enterprise sector grew within the year by 1,5%. It was mainly the result of the bigger and bigger number of employees in private sector while in public entities substantial drop was noted. The improvement included the majority of sections and the biggest was in accommodation and catering in which the growth amounted to 22,6% and professional, scientific and technical activities – 18,0%.

Despite a little higher number of employees relatively lot of persons remained unemployed. The number of unemployed persons amounted to 83,2 thous. as of end of December 2011 and was higher than the year before by 1,3%. The growth was close to average in Poland where it amounted to 1,4%. The bigger problems concerning finding work had women. They accounted for more than half of the unemployed persons, and their number increased in the space of one year while the population of unemployed men decreased. The group of young unemployed (below 34 years) was still very numerous. The negative signal was much less number of job offers than the year before. The registered unemployment rate in the following months of 2011 was higher than in 2010. As of 2011 it amounted to 15,3%, i.e. by 0,1 point more than in 2010. The difference between its value in voivodship and in Poland was successively decreasing.

The results of Labour Force Survey (LFS) indicate a small growth of activity rate – to 57,5% in IVth quarter 2011. It was mainly caused by the bigger number of unemployed persons in relation to the previous year with the simultaneous drop of number of economically inactive persons. Together with the smaller population of employed persons it contributed to the decrease of employment rate – to 49,8%. The results of LFS confirm data from Labour Offices and show that the biggest problems with finding a job have persons below 35 years which accounted for more than half of the unemployed persons. The unemployment rate grew faster than in Poland and in IVth quarter amounted to 13,3% (in Poland – 9,7%).

In 2011 average monthly gross wages and salaries amounted to 3022,12 zł, i.e. 4,2% higher than the year before. The scale of the growth was close to the one noted in the years 2009–2010, but significantly lower than in 2008. Relatively low increase of wages and salaries resulted in their drop in real terms as well as the bigger distance between average in voivodship and Poland (by 0,6 percentage point to 16,2%). Opposite to previous years, in 2011 wages and salaries grew more in private sector than the public one. The average wages and salaries per work hour increased with the simultaneous growth of number of hours worked.

The number of retirees and pensioners dropped, especially farmers while the average benefit was higher. Average retirement pay and pension paid by Social Insurance Institution increased by 5,5%. The growth of average benefit of farmers was lower and in comparison to 2010 grew by only 3,2%. It means that the purchasing power of retirement pay and pensions from Social Insurance Institution grew, while from Agricultural Social Insurance Fund decreased. In 2011 the average benefit in voivodship was lower than the average in Poland. The average retirement and pension from Social Insurance Institution remained one of the lowest in Poland and the one received by farmers was on the 12th place in Poland.

In 2011 the growth of consumer goods and services in Świętokrzyskie voivodship turned out to be faster than the year before and amounted to 4,7%. The index was higher than in Poland where it reached the 4,3% level. The exceptionally fast growth concerned foods and services connected with dwellings and transport. More than the year before grew also i.a. food and non-alcoholic beverages' prices. The only group in which prices lowered was once again clothing and footwear.

The growth of industrial production was noted for the second consecutive year. Its scale was close to the one obtained the year before and amounted to 8,6%. The growth was slightly higher than in Poland where it amounted to 7,7%. As a result the sold production of industry on constant prices exceeded the highest level ever achieved in 2008. The growth rate of sold production of industry was positive in comparison to 2010 in all months of 2011, but it was higher in the first half of the year, especially in the 1st quarter. The favourable results were first of all influenced by the significant growth in manufacturing – by 10,7%. Much bigger production than the year before was noted also in mining and quarrying. Among divisions significant in respect to the magnitude of industrial production the growth occurred i.e. in manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers, waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery, manufacture of food products or manufacture of other non-metallic mineral products. Labour efficiency was higher than the year before by 6,4%.

2011 was the next year in which the situation in construction improved. The growth rate of sold production grew in comparison to the year before and amounted to 17,4%. That result was close to the one achieved in Poland. Construction and assembly production also grew faster. The dynamics in relation to 2010 remained high for the first three quarters of the year. In the last months of the year the situation worsened. However, in the space of a whole year construction and assembly production was still much higher than in 2010 – by 16,8%. The more favourable results than the year before were the effect of the growth of construction and

assembly production in enterprises dealing with civil engineering and specialised construction activities. The deterioration was noted among entities dealing with construction of buildings.

The situation in construction of dwellings looked better and better. The growth of number of dwellings completed accelerated and amounted to 30,6%. The number of apartments completed by co-operatives and private investors grew fast, while there was slight drop in dwellings for sale or rent. The positive signal was the growing number of building permits which increased by 8,4% as well as dwellings in which construction had begun where growth amounted to 7,7%.

The favourable economic situation encouraged to purchases. Relatively high value of growth of retail sales in comparison to the year before was once again noted. However, its rate weakened and amounted to 10,3%. That result was a little worse than in Poland. Relatively high growth of retail sales was caused by purchases of furniture, radio, TV and household appliances, which grew fast for the second consecutive year – by 33,6%. The high increase concerned also i. a. fuels – by 32,9% as well as pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment – by 27,7%. The motor vehicles, motorcycles, parts were purchased much less willingly than the year before. The drop in that group amounted to 42,8%.

Financial results obtained by the surveyed non-financial enterprises in Świętokrzyskie voivodship in 2011 were better in comparison to the year before for the second consecutive year. Net financial result was bigger than the year before by 7,1%. Basic economic parameters also slightly improved. The profitability and liquidity rates were higher. However, there was lower share of enterprises showing net profit.

Pretty favourable market conditions caused that after two years of decrease the growth of investment outlays was noted. Value of investments realised in 2011 was higher than the year before by 9,1%, but it remained significantly lower than 2 years before. Bigger outlays than in 2010 were the result of purchases of machinery, installations and tools which after deep decrease in the previous year grew again. On the other hand there was drop of outlays on buildings and structures as well as means of transport. Estimated value of investments newly started was still decreasing with the simultaneous drop of their number. However, the scale of that decrease was limited.

In 2011 as a result of increase in area of basic cereals with cereal mixed and potatoes as well as higher efficiency the bigger production was obtained. Due to worse yields and smaller area, production of rape was lower. In the space of one year the herd of cattle decreased by 3,6% and pigs – by 16,6%. Despite bigger supply prices of wheat and rye increased significantly in procurement as well as on market-places. More was also paid for animal products and potatoes on market-places. High growth of rye prices caused significant worsening of relation of pigs for slaughter procurement to rye market-place prices – from 8,4 in 2010 to 6,4 in 2011.

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

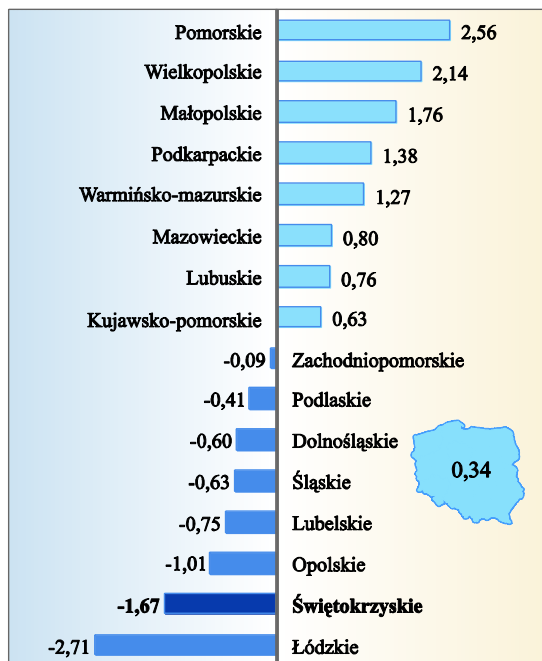
Tabl. 1. Wybrane wskaźniki ogólnopolskie i wojewódzkie w 2011 r.

Wyszczególnienie	Polska	Świętokrzyskie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	122	108
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,34	-1,67
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,11	-1,82
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w %	56,1	57,5
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w %	50,7	50,1
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w %	9,7	13,0
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	3604,02	3022,12
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1669,22	1494,87
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	986,24	960,41
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (2010 = 100)	104,3	104,7
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym w ha	6,9	3,9
Obsada bydła ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	35,6	30,8
Obsada trzody chlewnej ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	84,5	56,0
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w przemyśle w zł	438819	375796
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w budownictwie w zł	394783	386527
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,4	2,4
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^d na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1013	839
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	19	5
Udział liczby przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	78,3	80,6
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach w %	94,6	94,8
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (2010=100, ceny bieżące)	111,9	109,1
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2009 r. w zł	35210	27333

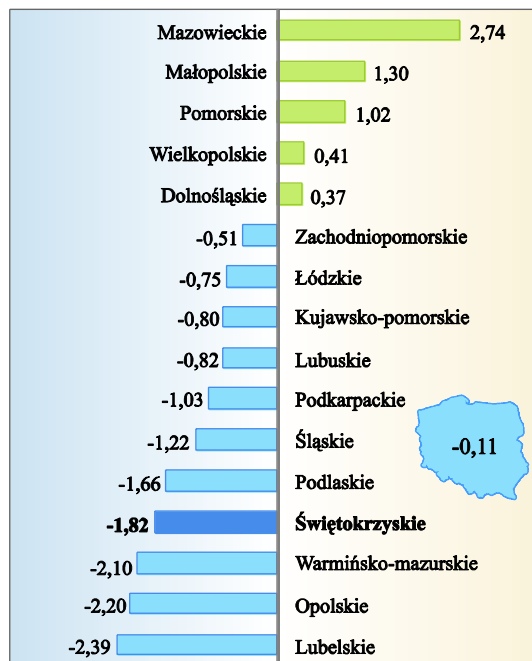
a Przeciętne w roku. b Stan w grudniu. c Stan w końcu listopada. d Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

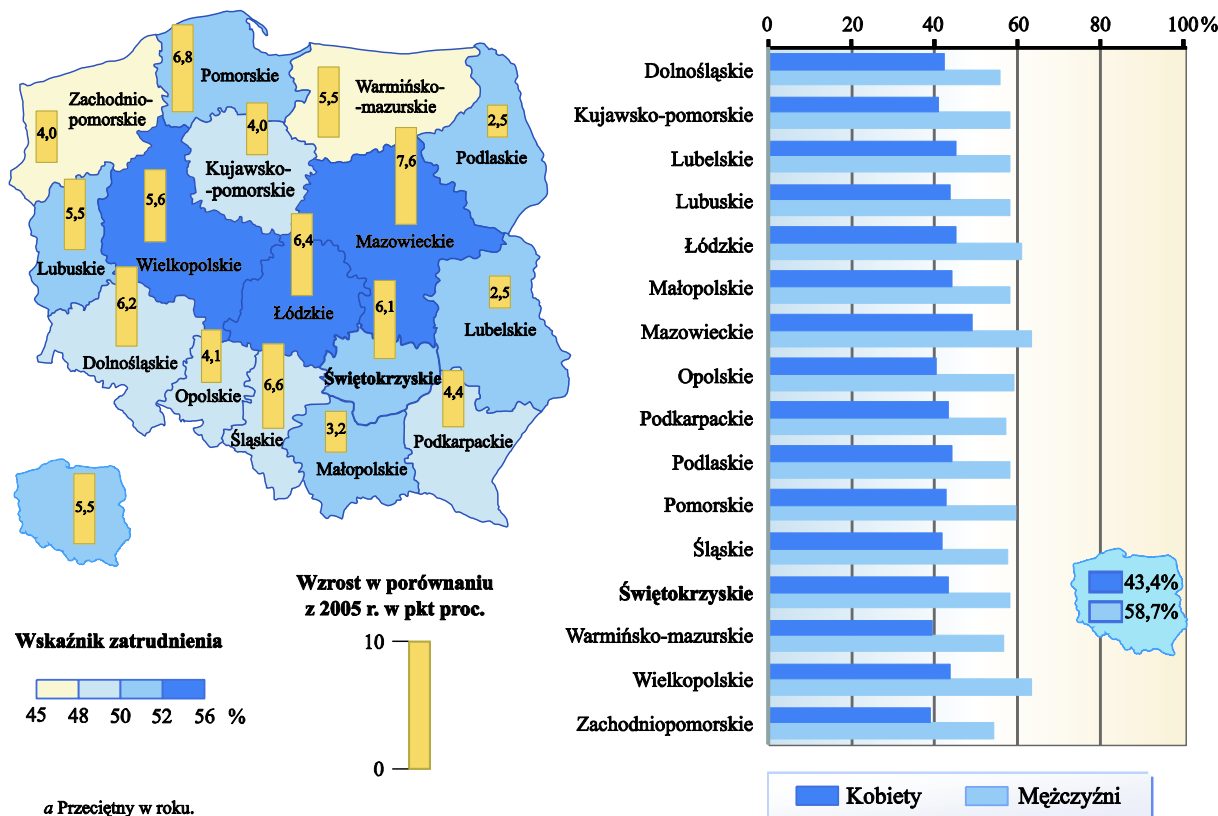
Wyk. 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2011 r.

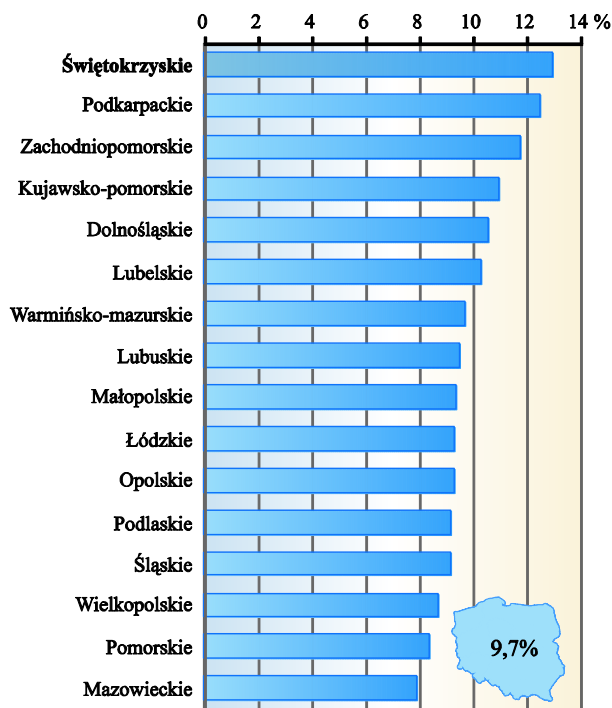
Wyk. 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2011 r.

Wyk. 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2011 r.

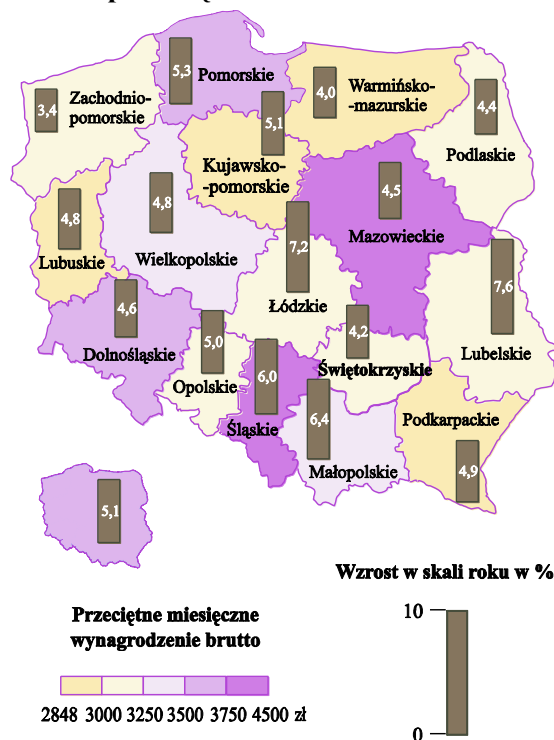

Wyk. 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2011 r.

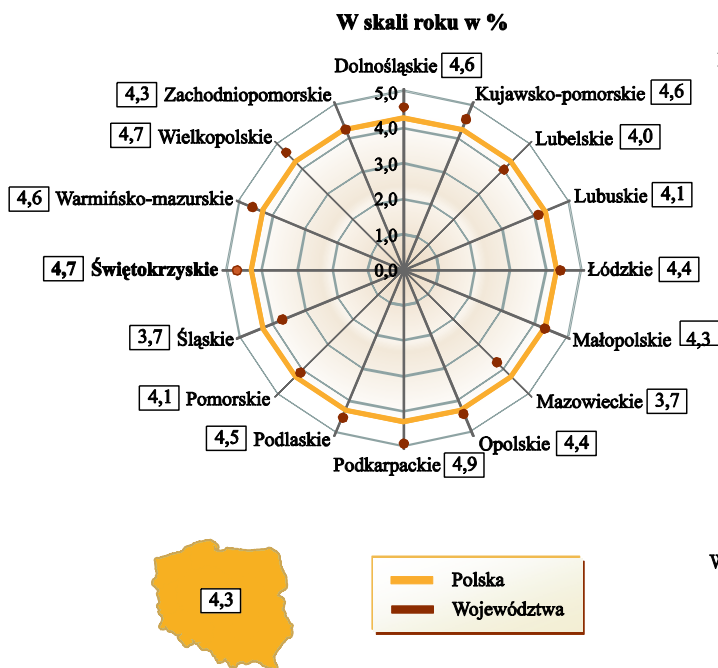

a Przeciętna w roku.

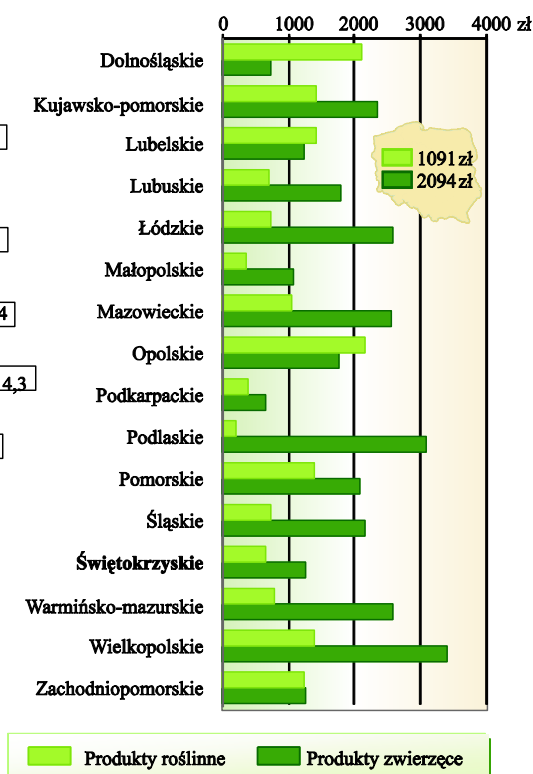
Wyk. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r.

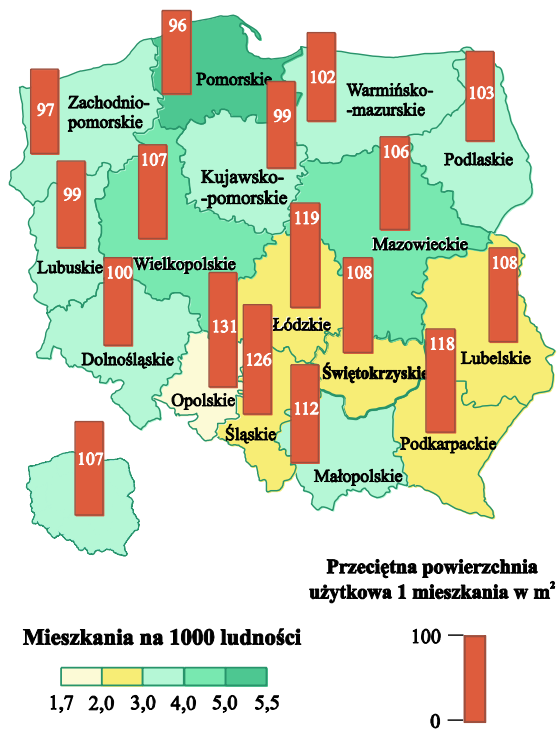
Wyk. 6. Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2011 r.

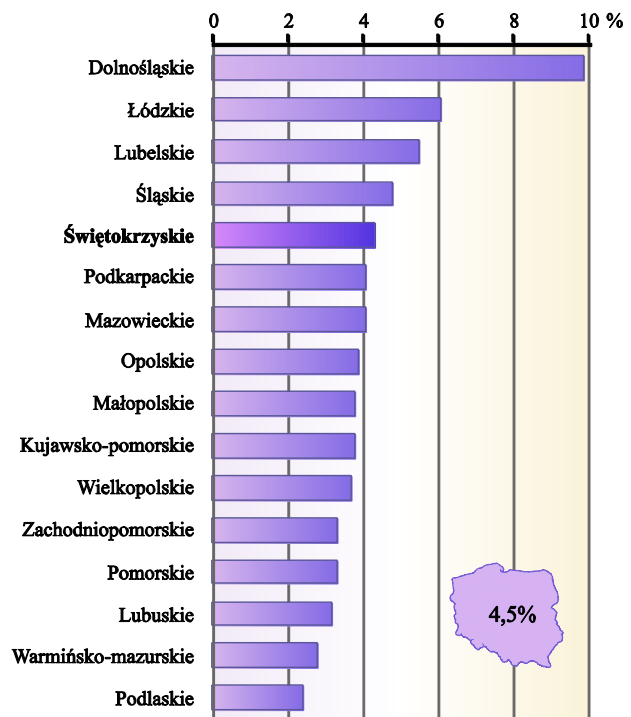
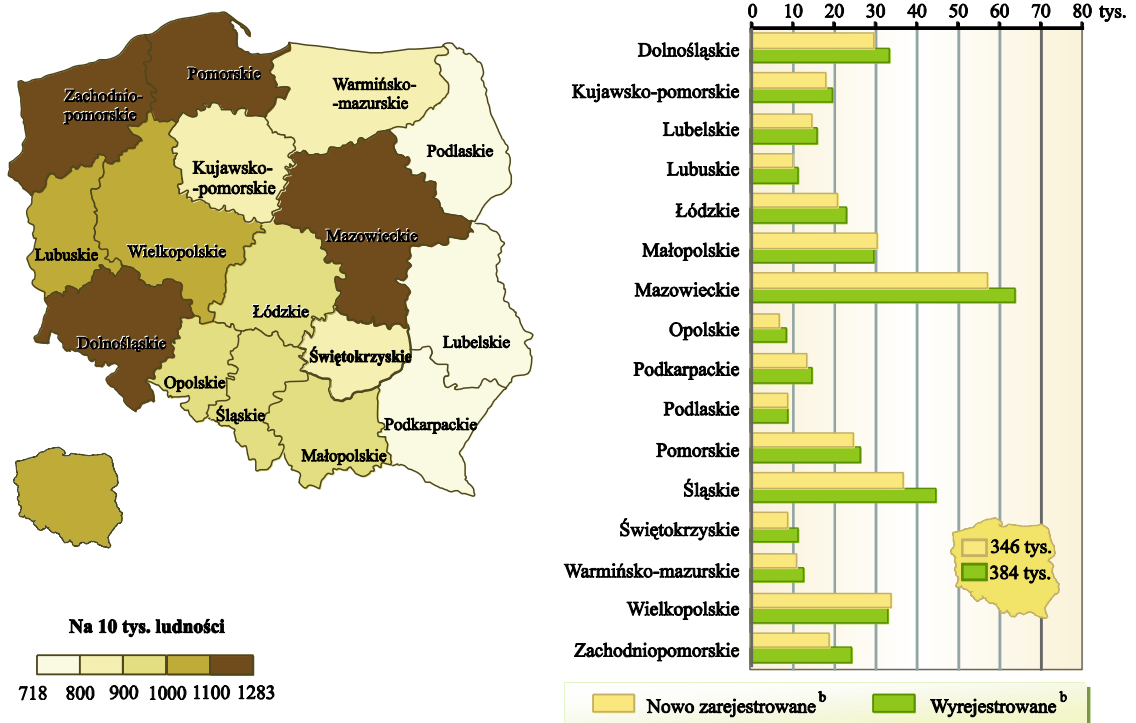
Wyk. 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2011 r.

Wyk. 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2011 r.

Wyk. 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach w 2011 r.

Wyk. 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2011 r.
Stan w dniu 31 XII

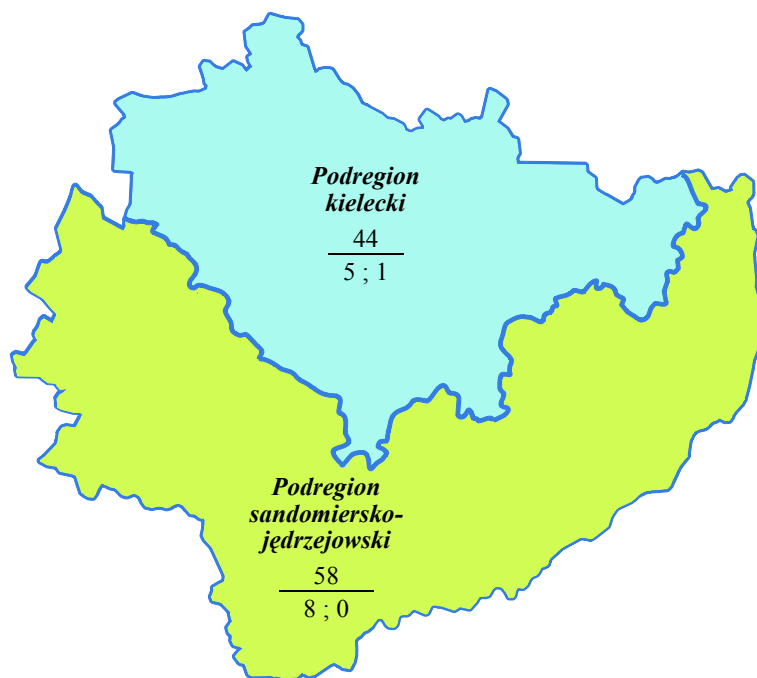
^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W ciągu roku.

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)¹ W 2012 R.

Stan w dniu 1 I

liczba gmin
 $\frac{102}{13 ; 1}$
 liczba powiatów liczba miast na prawach powiatu

	Powierzchnia w ha
ŚWIĘTOKRZYSKIE	1171050
podregiony:	
Kielecki	503109
Sandomiersko-jędrzejowski	667941

Podregion kielecki		Podregion sandomiersko-jędrzejowski	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:	Powiaty:	
kielecki	Kielce	buski	
konecki		jędrzejowski	
ostrowiecki		kazimierski	
skarżyski		opatowski	
starachowicki		pińczowski	
		sandomierski	
		staszowski	
		włoszczowski	

Według stanu w dniu 1 I 2012 r. województwo świętokrzyskie zajmowało powierzchnię 11711 km² (1171050 ha), co stanowi 3,7% powierzchni kraju. W świetle wyników NSP 2011r. liczba ludności faktycznie zamieszkującej jego obszar obejmowała 1289 tys. mieszkańców, tj. 3,3% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 110 osób wobec 123 w kraju. W miastach mieszkało ok. 44,3% ludności województwa.

¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne — regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

LUDNOŚĆ

Liczba ludności województwa świętokrzyskiego zmniejsza się corocznie, przy czym w większym stopniu wyludniają się miasta niż tereny wiejskie. Wynika to z faktu, że mieszkańcy województwa coraz częściej podejmują decyzje o przeprowadzce na tereny podmiejskie i wiejskie, które mogą zaoferować większy komfort życia i bezpieczeństwa. Miasta, a zwłaszcza Kielce, pozostają miejscem pracy, ale nie zamieszkania.

Na obniżenie przyrostu rzeczywistego w województwie wpływ mają zarówno ruch wędrowniczy, tj. przewaga osób emigrujących z województwa nad przybywającymi na jego teren, jak i ruch naturalny. Zjawiska te są uwarunkowane strukturą demograficzną i sytuacją społeczno-gospodarczą województwa. Od lat w Świętokrzyskim rejestruje się ujemny przyrost naturalny, który w połączeniu z malejącym saldem migracji ma istotny wpływ na spadek przyrostu rzeczywistego ludności w województwie. Na przestrzeni lat 2005-2011, niekorzystne zjawiska były szczególnie nasilone w 2006 r., kiedy to saldo migracji obniżyło się do minus 2,70%, a przyrost naturalny do minus 1,90%. Lata 2007-2009 to okres pewnej poprawy. Obserwowano wówczas czasowe ograniczenie negatywnych tendencji. Najkorzystniejszym był 2009 r., kiedy to zarówno ogólne saldo migracji na pobyt stały, jak i przyrost naturalny osiągnęły najwyższe wartości, tj. odpowiednio minus 1,66% oraz minus 0,83%. Lata 2010-2011 przyniosły kolejne pogorszenie sytuacji demograficznej województwa.

Województwo świętokrzyskie jest jednym z najmniejszych województw, zarówno pod względem terytorialnym, jak i populacyjnym. Powierzchnia 11711 km² sytuuje je na 15 miejscu w kraju. Populacja województwa, niezmiennie od wielu lat, stanowi niewiele

Prezentowane dane dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej na danym terenie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące, a do 2005 r. – ponad 2 miesiące.

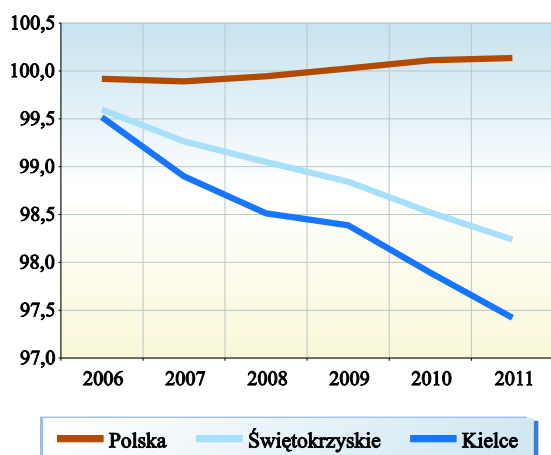
ponad 3% ogółu

ludności Polski. Mniej osób zamieszkuje jedynie województwa: podlaskie, opolskie i lubuskie.

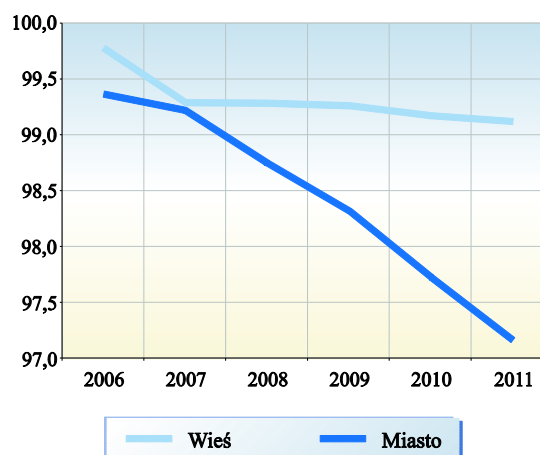
Ludność na terenie województwa nie jest rozmieszczona równomiernie, o czym przesądzają zarówno warunki przyrodniczo-geograficzne, jak i społeczno-ekonomiczne. Świętokrzyskie jest jednym ze słabiej zaludnionych województw w kraju, znacznie poniżej średniej krajowej. W końcu 2011 r. średnia gęstość zaludnienia wyniosła 108 osób na km² wobec 122 w kraju i kształtowała się na poziomie niższym niż w 2005 r. (110 osób na km²). Wskaźnik ten charakteryzował się jednak znacznym zróżnicowaniem terytorialnym. Podregion kielecki, grupujący centralne i północne obszary uprzemysłowione, był ponad dwukrotnie gęściej zaludniony niż podregion sandomiersko-jędrzejowski, który obejmuje rolnicze południe województwa (odpowiednio 153 osoby/1 km² wobec 73). Do wysokiego wyniku w podregionie kieleckim przyczyniło się m.in. m. Kielce, w którym wskaźnik wyniósł 1850 osób/km². Powiatami ziemskimi o dużej gęstości zaludnienia były: skarżyski (195 osób), ostrowiecki (184) oraz starachowicki (177). Z kolei najmniejsze zagęszczenie wystąpiło w powiatach: włoszczowskim (51 osób/ 1 km²), opatowskim (60) i pińczowskim (67).

Dane o ludności zbilansowano w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz dane ze sprawozdawczości bieżącej z ruchu naturalnego i migracji ludności.

Wyk. 11. **Dynamika liczby ludności**
Stan w dniu 31 XII
2005 = 100

Wyk. 12. **Dynamika liczby ludności miast i wsi w województwie świętokrzyskim**
Stan w dniu 31 XII
2005 = 100

W relacji do stanu notowanego na koniec 2005 r. liczba ludności województwa świętokrzyskiego z roku na rok sukcesywnie maleje, przy czym procesy depopulacyjne w większym stopniu dotyczyły terenów miejskich.

Tabl. 2. **Ludność według województw**
Stan w dniu 31 XII

Województwa	Ludność w tys.				Średnioroczne tempo przyrostu/ubytku liczby ludności w %			
	2000	2005	2009	2010	2000	2005	2009	2010
P o l s k a	38254,0	38157,1	38167,3	38200,0	-0,02	-0,04	0,08	0,09
Dolnośląskie	2912,2	2888,2	2876,6	2877,8	-0,17	-0,17	-0,02	0,04
Kujawsko-pomorskie ..	2067,8	2068,3	2069,1	2069,5	-0,05	-0,00	0,06	0,02
Lubelskie	2206,2	2179,6	2157,2	2151,9	-0,13	-0,25	-0,21	-0,25
Lubuskie	1008,5	1009,2	1010,0	1011,0	0,05	0,00	-0,11	0,10
Łódzkie	2627,8	2577,5	2541,8	2534,4	-0,36	-0,40	-0,28	-0,29
Małopolskie	3222,4	3266,2	3298,3	3310,1	0,35	0,18	0,34	0,36
Mazowieckie	5115,0	5157,7	5222,2	5242,9	0,05	0,23	0,34	0,40
Opolskie	1070,6	1047,4	1031,1	1028,6	-0,34	-0,39	-0,19	-0,24
Podkarpackie	2101,4	2098,3	2101,7	2103,5	0,12	0,01	0,11	0,08
Podlaskie	1210,7	1199,7	1189,7	1188,3	-0,13	-0,23	-0,15	-0,12
Pomorskie	2172,3	2199,0	2230,1	2240,3	0,28	0,23	0,48	0,46
Śląskie	4768,7	4685,8	4640,7	4635,9	-0,37	-0,32	-0,11	-0,10
Świętokrzyskie	1302,7	1285,0	1270,1	1266,0	0,01	-0,29	-0,21	-0,32
Warmińsko-mazurskie	1427,5	1428,6	1427,1	1427,2	0,19	-0,01	0,00	0,01
Wielkopolskie	3345,3	3372,4	3408,3	3419,4	0,17	0,21	0,31	0,33
Zachodniopomorskie ..	1697,9	1694,2	1693,2	1693,1	0,06	-0,04	0,01	-0,01

Struktura ludności według płci w województwie świętokrzyskim od kilku lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, których odsetek w końcu grudnia 2011 r., podobnie jak przed rokiem, wyniósł 51,3% (w 2005 r. – 51,2%). W Polsce tendencja jest podobna - kobiety w 2011 r. stanowiły 51,7%. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) ukształtował się na poziomie analogicznym jak rok wcześniej (i w latach poprzednich)

osiągając wartość 105, w Polsce zaś na przestrzeni ostatnich lat przyjmował wartość 107. Przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn, najbardziej widoczna była w miastach, gdzie wskaźnik osiągnął wartość 111 wobec 101 na wsi.

Przeprowadzona analiza wskazuje na postępowanie niekorzystnych zmian świadczących o starzeniu się społeczeństwa. Na przestrzeni lat 2005-2011 nastąpiło zmniejszenie się udziału dzieci i młodzieży (w wieku 0-17 lat) z 20,6% w 2005 r. do 17,8% w 2011 r. Jednocześnie zwiększył się odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, kobiety w wieku 60 lat i więcej) - z 17,0% do 18,8%. Zmiany struktury pokoleniowej wpłynęły na relacje między poszczególnymi grupami wieku ekonomicznego ludności. Kierunek tych zmian obrazują współczynniki obciążenia demograficznego.

Tabl. 3. **Wskaźniki obciążenia demograficznego w województwie świętokrzyskim**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	60,1	57,3	57,7
Miasta	51,4	53,2	54,7
Wieś	68,2	60,9	60,2
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	82,6	100,7	105,6
Miasta	86,3	114,3	121,3
Wieś	80,1	91,6	95,0
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	27,2	28,8	29,6
Miasta	23,8	28,4	30,0
Wieś	30,3	29,1	29,3

Poziom zaawansowania procesu starzenia się społeczeństwa prześledzić można również w biologicznych grupach wieku, poprzez stosunek populacji w wieku 65 lat i więcej do liczby dzieci i młodzieży poniżej 15 roku życia. Tempo wzrostu mocno różnicowała płeć i miejsce zamieszkania. Wskaźniki te są niekorzystne dla populacji kobiet i mieszkańców miast.

Tabl. 4. **Relacja osób w wieku 65 lat i więcej do 100 osób w wieku 14 lat i mniej w województwie świętokrzyskim**
Stan w dniu 31 XII

Lata	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta			Wieś		
				razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
2005	92,4	69,0	116,7	95,9	71,6	121,4	90,0	67,3	113,7
2010	103,8	76,6	132,4	112,8	83,2	144,5	97,7	72,1	124,4
2011	107,5	79,5	137,0	118,6	87,7	151,8	99,9	73,9	127,0

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

W województwie świętokrzyskim w 2011 r. zarejestrowano 11600 urodzeń żywych, tj. o 845 mniej niż przed rokiem, ale o 123 więcej niż w 2005 r. **Współczynnik urodzeń żywych** wyniósł 9,14‰ i był niższy w stosunku do notowanego rok wcześniej (9,77‰), ale

wyższy niż w 2005 r. (8,86‰).

Na przestrzeni 2011 r. w województwie zmarło 13725 osób, tj. o 281 osób mniej niż przed rokiem i o 105 więcej niż w 2005 r. Ogólny **współczynnik zgonów** wyniósł 10,81‰, podczas gdy rok wcześniej – 10,99‰, a w 2005 r. – 10,51‰.

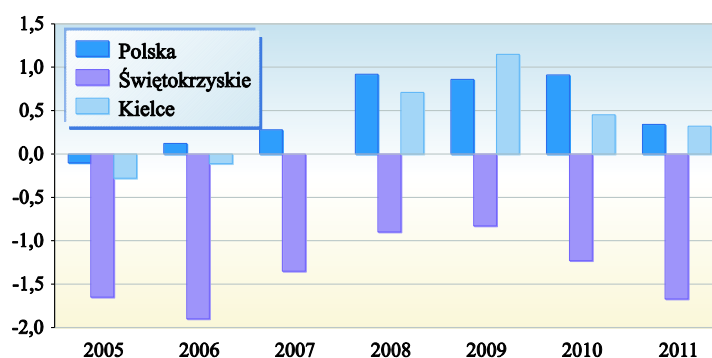
Umieralność niemowląt była niższa niż w 2010 r., ale wyższa niż w 2005 r. **Współczynnik zgonów niemowląt** (liczony na 1000 urodzeń żywych) przyjął wartość 6,03‰, wobec 6,27‰ – w 2010 r. i 5,92‰ – odpowiednio w 2005 r.

W województwie świętokrzyskim na przestrzeni 2011 r. zanotowano ujemny **przyrost naturalny**.

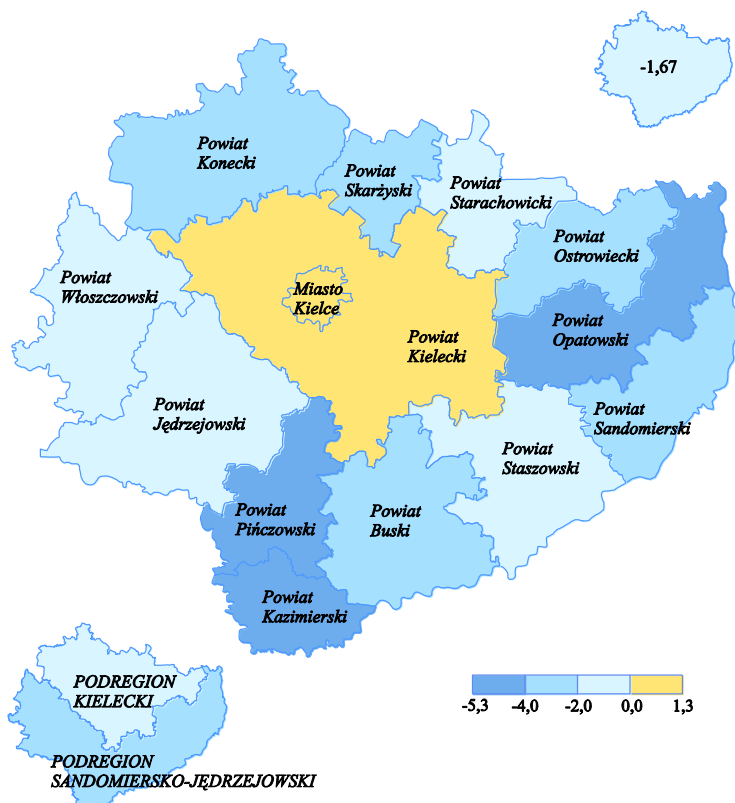
Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ukształtowała się na poziomie minus 2125, podczas

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI).

Wyk. 13. **Przyrost naturalny na 1000 ludności**

Wyk. 14. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2011 r.**

gdy rok wcześniej wyniosła minus 1561, a przed sześcioma laty – minus 2143. Współczynnik przyrostu naturalnego osiągnął wartość minus 1,67‰ i był niższy niż przed rokiem (minus 1,23‰) oraz podobny jak w 2005 r. (minus 1,65‰). Omawiany wskaźnik dla Polski osiągał znacznie wyższe wartości we wszystkich analizowanych okresach, a w 2011 r. ukształtował się na poziomie 0,34‰.

W województwie świętokrzyskim współczynnik przyrostu naturalnego przyjmował dodatnie wartości w mieście na prawach powiatu Kielce (0,32‰) oraz w otaczającym go powiecie kieleckim (1,24‰). W pozostałych powiatach notowano wartości ujemne, najniższą - w powiatach: kazimierskim (-5,27‰) i pińczowskim (-4,57‰).

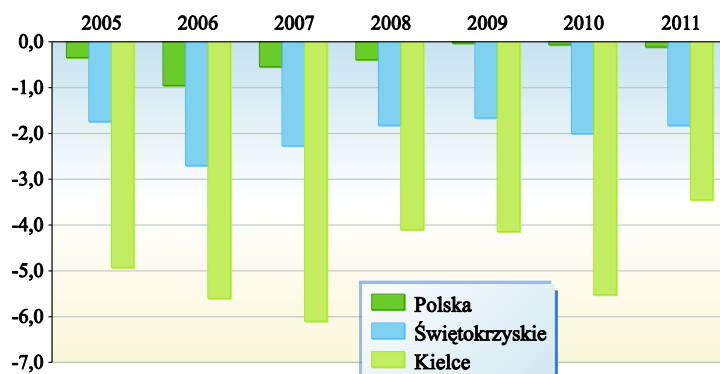
W świętokrzyskich urzędach stanu cywilnego w 2011 r. zarejestrowano 6881 nowo zawartych małżeństw, tj. mniej: o 952 niż przed rokiem i o 273 niż w 2005 r. **Współczynnik małżeństw** w omawianym okresie osiągnął poziom 5,42‰ wobec 6,15‰ odpowiednio w 2010 r. i 5,52‰ w 2005 r. W latach 2005, 2010 i 2011 liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności była wyższa w województwie niż średnio w Polsce.

Tabl. 5. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Małżeństwa	5,42	5,98	5,41
Urodzenia żywe	9,55	10,82	10,17
Zgony	9,65	9,91	9,83
w tym niemowląt ^a	6,42	4,98	4,73
Przyrost naturalny ^b	-0,10	0,91	0,34
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-0,34	-0,06	-0,11
w tym zagranicznych	-0,34	-0,06	-0,11
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Małżeństwa	5,52	6,15	5,42
Urodzenia żywe	8,86	9,77	9,14
Zgony	10,51	10,99	10,81
w tym niemowląt ^a	5,92	6,27	6,03
Przyrost naturalny ^b	-1,65	-1,23	-1,67
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-1,74	-2,00	-1,82
w tym zagranicznych	-0,01	0,02	0,08
KIELCE			
Małżeństwa	5,15	6,07	5,12
Urodzenia żywe	7,90	9,61	9,13
Zgony	8,18	9,16	8,81
w tym niemowląt ^a	7,90	3,58	5,41
Przyrost naturalny ^b	-0,28	0,45	0,32
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-4,93	-5,52	-3,45
w tym zagranicznych	0,01	-0,25	0,03

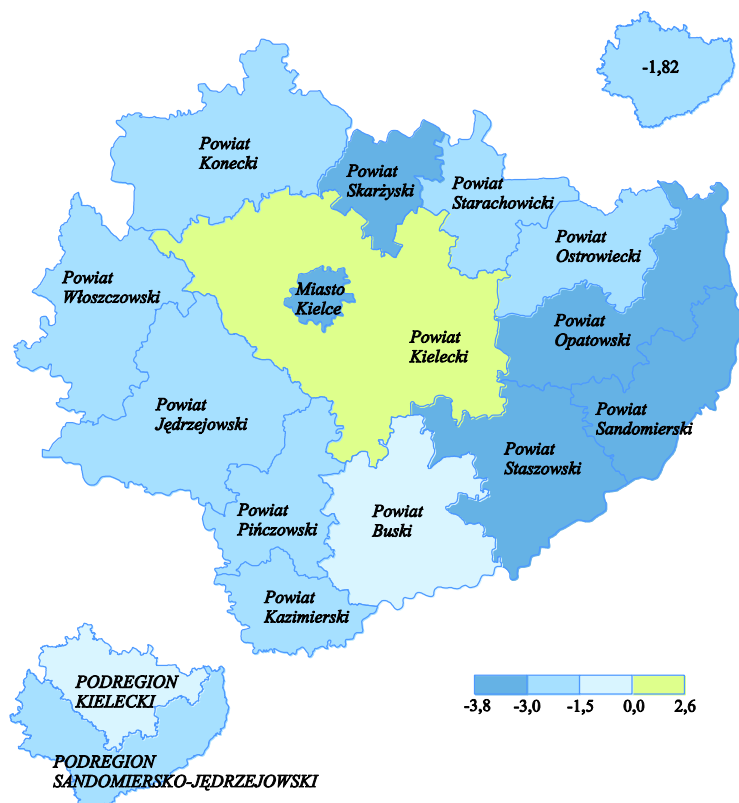
^a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. ^b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Wykr. 15. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności**

Na przestrzeni 2011 r., podobnie jak w latach: 2010 i 2005, **saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych** ludności na pobyt stały było ujemne. Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w ciągu omawianego okresu przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym czasie (w 2011 r. – o 2305, w 2010 r. – o 2545, a w 2005 r. – o 2249).

Wykr. 16. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2011 r.

Odnosząc się tylko do migracji zagranicznych należy stwierdzić, iż ostatnie lata pokazują spadek liczby wyjazdów Polaków za granicę na pobyt stały. O ile w Polsce w latach 2005, 2010 i 2011 liczba emigrantów przekraczała jeszcze liczbę imigrantów (z tendencją spadkową w okresie 2005-2010), to w województwie świętokrzyskim jedynie w 2005 r. sytuacja była podobna, ale już w okresie 2010-2011 liczba osób powracających z zagranicy i meldujących się na pobyt stały w regionie przekroczyła odpowiednio o 22 i 103 liczbę tych, którzy wymeldowali się z pobytu stałego w związku z wyjazdem poza granice kraju.

Analizując saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w województwie świętokrzyskim według

powiatów w 2011 r. należy stwierdzić, iż przyjęło ono wartości dodatnie tylko w powiecie kieleckim.

■ WYNIKI NARODOWEGO SPISU Powszechnego LUDNOŚCI I MIESZKAŃ 2011

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań w Polsce w 2011 r. był pierwszym spisem realizowanym od czasu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej i przeprowadzony został na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca 2011 r. według stanu w dniu 31 marca 2011 o godz. 24.00. Spis ludności 2011 obejmował osoby stale zamieszkałe (zameldowane) na obszarze Polski bez względu na fakt, czy te osoby przebywały w kraju w czasie spisu czy też były za granicą oraz osoby przebywające czasowo. Spis był przeprowadzony w budynkach, mieszkaniach, obiektach zbiorowego zakwaterowania i innych zamieszkałych pomieszczeniach niebędących mieszkaniami.

Wyniki spisu ludności wykazały, że zgodnie z definicją ludności faktycznej (stosowanej dotychczas w spisach ludności i badaniach demograficznych) w województwie świętokrzyskim mieszkało 1289 tys. osób, tj. o 1,8 % więcej w stosunku do wyników bieżącego bilansu ludności za 2010 r. (bilans ten został opracowany na podstawie danych pochodzących z poprzedniego spisu ludności 2002 oraz ruchu naturalnego i migracji, jakie miały miejsce w latach 2003-2010). Zbiorowość ta stanowiła 3,3% ludności spisowej w kraju. W Polsce odnotowano wzrost populacji o 0,8 % do 38,5 mln osób.

Z kolei w porównaniu z wynikami NSP 2002 ludność województwa zmniejszyła się o około 8 tys. osób (o 0,7%), natomiast ludność kraju zwiększyła się o blisko 271 tys. (o 0,7%). W świetle wyników spisu 2011 r. liczba ludności faktycznie zamieszkałej w miastach zmniejszyła się i wyniosła ok. 571 tys. co stanowiło ok. 44,3% ogółu (w 2002 r. udział ten wynosił 45,9%). Zwiększyła się natomiast liczba ludności wiejskiej do ok. 718 tys. osób, co stanowiło 55,7% (w 2002 r. – 54,1%). Zmiany te były spowodowane w dużej mierze migracjami z dużych ośrodków miejskich na obrzeża miast należące już do terenów administracyjnie wyodrębnianych jako obszary wiejskie.

Struktura wieku ludności faktycznej w latach 2002-2011 ulegała dynamicznym zmianom, co było głównie konsekwencją „przesuwania się” wyżów i niżów demograficznych przez poszczególne grupy wieku ludności oraz – skutkiem zwiększonej emigracji Polaków za granicę, po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej.

Zarówno w województwie, jak i w kraju odnotowano spadek liczebności populacji mężczyzn, natomiast - wzrost liczby kobiet. Tym samym zwiększył się współczynnik feminizacji.

W strukturze populacji według ekonomicznych grup wieku nastąpiły niekorzystne zmiany. W okresie międzyspisowym znacznie zmniejszyły się zarówno liczebność, jak i udział osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat), natomiast wskaźniki te wyraźnie wzrosły dla osób w wieku poprodukcyjnym (60/65 lat i więcej), jak również w przypadku osób w wieku produkcyjnym niemobilnym (45-59/64 lata).

Wnioskowanie na temat zmian w aktywności ekonomicznej jest utrudnione m. in. ze względu na zmiany metodologiczne. W efekcie dane nie są w pełni porównywalne.

Pospisowe wyniki badania aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej mają mieszany charakter. Do pozytywów należy zaliczyć zmniejszenie populacji osób bezrobotnych, a co za tym idzie stopy bezrobocia (zarówno w województwie, jak i w Polsce). Negatywnym jest spadek liczebności populacji pracujących i wskaźnika zatrudnienia w województwie świętokrzyskim podczas, gdy w Polsce wartości te wzrosły. Mieszkańcy województwa świętokrzyskiego, jak również podkarpackiego znajdują się w najtrudniejszej sytuacji w kraju na rynku pracy, o czym świadczą najniższe współczynniki aktywności zawodowej (poniżej 50%) i wskaźniki zatrudnienia (bliskie 40%) oraz najwyższa stopa bezrobocia (powyżej 17%), wyznaczone dla ogółu zbiorowości w wieku 15 lat i więcej.

Tabl. 6. **Ludność faktycznie zamieszkała na podstawie wyników spisów powszechnych**

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta	Wieś	Współczynnik feminizacji	Gęstość zaludnienia
POLSKA							
6 XII 1988 r.	37879	18465	19415	23304	14575	105	121
20 V 2002 r.	38230	18516	19714	23610	14620	106	122
31 III 2011 r.	38501 ^a	18432	20067	23169	15332	109	123
ŚWIĘTOKRZYSKIE							
6 XII 1988 r.	1317	645	672	590	728	104	113
20 V 2002 r.	1297	634	664	595	702	105	111
31 III 2011 r.	1289	624	665	571	718	107	110

^a Dla ok. 1,6 tys. osób nie ustalono danych o płci.

Tabl. 7. **Ludność faktycznie zamieszkała według ekonomicznych grup wieku na podstawie wyników NSP 2002 i 2011**

Wyszczególnienie	Ogółem	Przedprodukcyjny	Produkcyjny			Poprodukcyjny	Współczynnik obciążenia demograficznego ^a
			razem	mobilny	niemobilny		
POLSKA							
<i>w tys. osób</i>							
20 V 2002 r.	38230	8851	23626	15241	8384	5749	62
31 III 2011 r.	38501 ^b	7318	24449	15121	9328	6730	57
<i>w odsetkach</i>							
20 V 2002 r.	100,0	23,2	61,8	33,9	21,9	15,0	x
31 III 2011 r.	100,0	19,0	63,5	39,3	24,2	17,5	x
ŚWIĘTOKRZYSKIE							
<i>w tys. osób</i>							
20 V 2002 r.	1297	301	779	495	284	217	66
31 III 2011 r.	1289	238	804	481	322	247	60
<i>w odsetkach</i>							
20 V 2002 r.	100,0	23,2	60,0	38,1	21,9	16,7	x
31 III 2011 r.	100,0	18,5	62,3	37,3	25,0	19,2	x

^a Ludność w wieku nieprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym. ^b Dla ok. 2,9 tys. osób nie ustalono wieku.

Tabl. 8. **Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej na podstawie wyników NSP 2002 i 2011**

Wyszczególnienie	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
	razem	pracujący	bezrobotni				
	w tys. osób				w %		
POLSKA							
20 V 2002 r.	16777	13218	3558	13456	55,5	43,7	21,2
31 III 2011 r.	16249	14152	2097	14695	52,5	45,7	12,9
ŚWIĘTOKRZYSKIE							
20 V 2002 r.	585	455	130	454	56,3	43,8	22,2
31 III 2011 r.	500	414	86	554	47,4	39,2	17,3

^a W tablicy nie uwzględniono osób z nieustalonym statusem na rynku pracy. Ze względu na zaokrąglenia przy uogólnianiu wyników badania dane mogą się nie sumować na ogółem.

Dane prezentujące ludność w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Stan i ruch naturalny ludności w województwie świętokrzyskim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie świętokrzyskim” – od 2011 r. publikacja dostępna co roku w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

RYNEK PRACY

■ ZATRUDNIENIE

Wpływ spowolnienia gospodarczego dał się odczuć na świętokrzyskim rynku pracy już w 2008 r., kiedy to co prawda firmy zwiększały jeszcze zatrudnienie, ale dynamika jego wzrostu sukcesywnie malała z miesiąca na miesiąc. Rok 2009 przyniósł znaczne ograniczenie miejsc pracy, co więcej tendencja spadkowa utrzymała się na przestrzeni 12 miesięcy. Rok 2010 oraz omawiany 2011 to lata poprawy koniunktury na świętokrzyskim rynku pracy. Przedsiębiorcy znów częściej oferowali miejsca pracy niż je ograniczali. Nie mniej jednak tempo wzrostu w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2011 r. ulegało powolnemu, lecz systematycznemu zmniejszeniu. Nadal, po chwilowej zmianie tendencji w 2009 r., miejsca pracy tworzone w sektorze prywatnym, natomiast w znacznym stopniu ograniczono je w sektorze publicznym.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim, w 2011 r. ukształtowało się na poziomie 116,6 tys. osób, tj. o 1,5% wyższym w stosunku do poprzedniego roku (wobec wzrostu o 1,3% odpowiednio w 2010 r.). W skali kraju odnotowano wzrost zatrudnienia w porównaniu z rokiem poprzednim o 3,4%, podczas gdy w 2010 r. zwiększyło się ono o 0,8%.

Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Tabl. 9. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011		
	w tysiącach		2005=100	2010=100	
Polska	4646,4	5260,9	5439,1	117,1	103,4
Świętokrzyskie	103,2	114,9	116,6	112,9	101,5
Kielce	38,8	39,0	x	100,4

Wyk. 17. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**

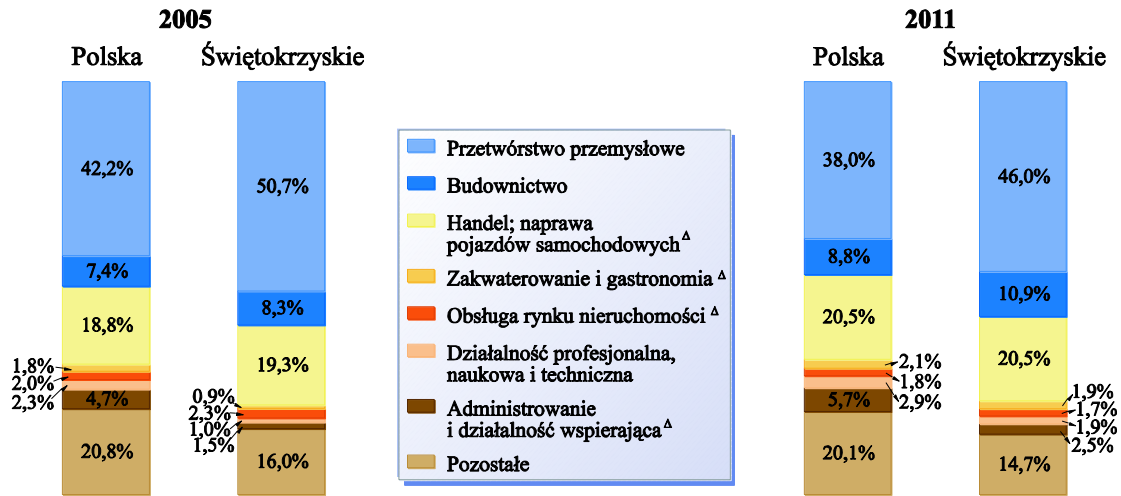
Przeciętne miesięczne 2005 = 100

W 2011 r. udział sektora prywatnego ukształtował się na poziomie 89,8% i zwiększył się zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i rokiem 2005 odpowiednio o 2,1 pkt proc. i 6,4 pkt proc. W jednostkach sektora prywatnego przeciętne zatrudnienie wyniosło 104,7 tys. osób, co oznacza wzrost: o 3,9% w stosunku do zanotowanego rok wcześniej oraz o 21,6%

w odniesieniu do stanu sprzed sześciu lat. Przedsiębiorstwa sektora publicznego w omawianym okresie zatrudniały 11,9 tys. osób, tj. mniej: o 15,9% niż w 2010 r. i o 30,7% niż w 2005 r.

Wyk. 18. Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007

Udział zatrudnionych w przetwórstwie przemysłowym wyniósł 53,6 tys. osób, tj. 46,0% ogółu zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw, natomiast najmniejszą grupę stanowili zatrudnieni w działalności związanej z informacją i komunikacją (0,8 tys. osób, tj. 0,7% ogólnej liczby zatrudnionych).

Tabl. 10. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	97,6	98,6	99,6	101,3	103,5	103,3	102,6	101,5
w tym:								
Przemysł	93,9	95,4	96,7	98,1	102,4	102,4	102,3	102,0
w tym:								
górnictwo i wydobywanie	93,1	93,1	94,1	95,6	101,5	103,0	103,7	103,6
przetwórstwo przemysłowe	93,1	94,8	96,5	99,0	107,0	107,2	106,6	105,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	98,8	100,1	100,6	104,7	111,1	110,5	112,0	107,0
Budownictwo	102,5	102,1	102,9	106,6	106,3	104,8	100,3	96,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	98,7	97,9	98,3	100,0	99,2	100,8	100,6	98,5
Transport i gospodarka magazynowa	104,0	111,6	113,5	116,5	118,2	110,9	108,9	107,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	111,4	114,1	117,6	117,0	121,7	119,3	119,3	122,6
Informacja i komunikacja	113,5	113,9	115,2	115,7	97,1	97,4	97,6	92,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	100,6	102,3	100,8	101,1	101,3	100,2	101,2	101,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	117,7	110,7	112,1	113,7	115,1	118,8	119,6	118,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	115,4	116,8	114,5	117,0	107,0	102,5	102,7	99,8

W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększenie zatrudnienia odnotowano w większości sekcji sektora przedsiębiorstw i to zarówno w sferze produkcyjnej, jak i w usługowej. W największym stopniu wzrosła liczebność kadry pracowniczej w: zakwaterowaniu i gastronomii (o 22,6%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 18,0%), a także w transporcie i gospodarce magazynowej (o 7,0%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 7,0%) i przetwórstwie przemysłowym (o 5,4%). Z kolei zmniejszenie zatrudnienia dotknęło przede wszystkim pracowników informacji i komunikacji (o 7,4%) oraz budownictwa (o 3,4%). Mniej osób było zatrudnionych w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 1,5%) oraz administrowaniu i działalności wspierającej (o 0,2%).

■ BEZROBOCIE REJESTROWANE

Od lat sytuacja na rynku pracy województwa świętokrzyskiego pozostaje trudna. Pozytywne tendencje, które obserwowano w minionych latach uległy zahamowaniu w 2009 r. Na przestrzeni okresu luty 2009 r. – wrzesień 2010 r. liczba osób pozostających w ewidencji urzędów pracy kształtowała się w skali roku na wyższych poziomach. Nie mniej jednak od marca do sierpnia 2010 r. odnotowano zmniejszanie się liczebności osób pozostających bez pracy w skali miesiąca.

Zmiany jakie odnotowano w 2011 r. miały jedynie częściowo pozytywny charakter, ponadto w omawianym roku, w relacji do odnotowanych w 2010 r., ich intensywność malała. Przez osiem miesięcy 2011 r. zmniejszała się z miesiąca na miesiąc liczebność populacji osób pozostających bez pracy, co więcej przez siedem miesięcy omawianego okresu zbiorowość ta była również mniej liczna niż w odpowiednich okresach 2010 r. Nie mniej jednak, niższej stopie napływu do bezrobocia rejestrowanego niż w analogicznych okresach 2010 r. (na koniec roku: 1,7% wobec 2,2%), towarzyszyła również niższa stopa odpływu (odpowiednio: 7,3% wobec 10,0%). Nadal główną przyczyną wyrejestrowania z ewidencji było podejmowanie pracy. Ponadto znacznie wzrósł udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy. Zwiększył się udział osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy. Urzędy pracy miały do dyspozycji wyraźnie mniej ofert pracy niż przed rokiem.

W końcu grudnia 2011 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa świętokrzyskiego wyniosła 83,2 tys. osób. Mimo, że przez większość roku liczebność populacji osób bezrobotnych zmniejszała się, to na koniec 2011 r. jej stan przewyższył wynik ubiegłoroczny (o 1,1 tys. osób, tj. o 1,3%). W 2010 r. odnotowano natomiast na koniec okresu spadek o 2,0%. Nie mniej jednak populacja bezrobotnych pozostała wyraźnie mniej liczna niż w 2005 r. (o 34,5 tys. osób, tj. o 29,3%). W skali kraju, na koniec 2011 r. liczba bezrobotnych była o 1,4% wyższa niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 3,3% w 2010 r.), ale w stosunku do 2005 r. spadek wyniósł 28,5% i był o 0,8 pkt proc. mniejszy niż w skali województwa.

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001) z późniejszymi zmianami.

Tabl. 11. **Bezrobocie rejestrowane**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	2773,0	1954,7	1982,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	2793,2	3042,0	2591,5
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	3019,8	2979,8	2563,5
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	158	83	90
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w %	17,6	12,4	12,5
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	117,8	82,1	83,2
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	104,7	125,0	103,3
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	113,3	126,7	102,2
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	1070	190	213
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w %	20,6	15,2	15,3
KIELCE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	15,4	11,4	10,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	16,2	16,7	14,3
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	17,6	16,5	15,0
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	2559	763	x ^c
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w %	14,4	10,6	10,0

^a W ciągu roku. ^b Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych w latach 2002-2009 na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, natomiast w latach 2010-2011 r. na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Dane od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. ^c Brak nierozdysponowanych ofert pracy.

W województwie świętokrzyskim w końcu 2011 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w dziesięciu powiatach, przy czym najwyższy - w opatowskim (o 11,6%), kazimierskim (o 10,4%) i sandomierskim (o 9,5%), a najmniejszy - w starachowickim (o 0,1%). W powiatach: kieleckim, buskim, włoszczowskim i mieście na prawach powiatu Kielce notowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

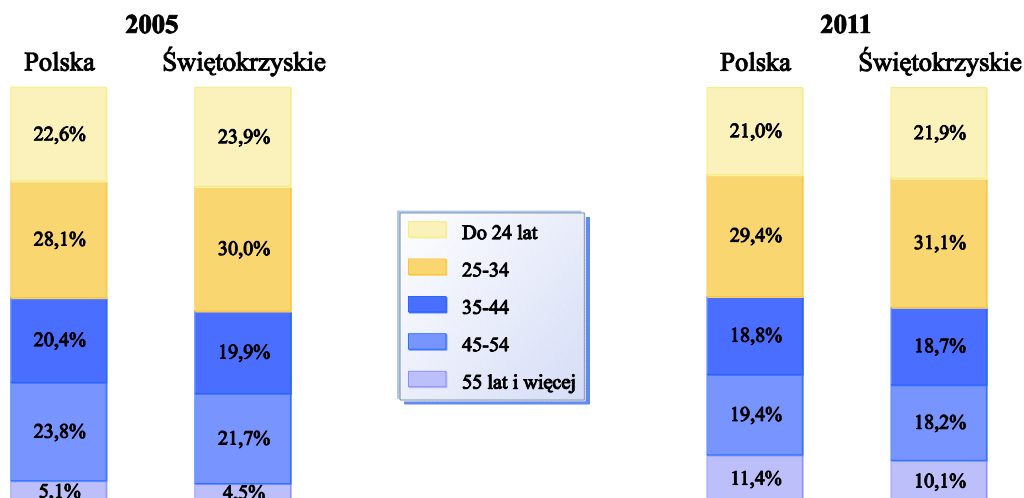
Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

W omawianym okresie 82,8% ogółu bezrobotnych w regionie nie posiadało prawa do zasiłku (w 2010 r. – 83,3%), 76,1% stanowiły osoby wcześniej pracujące (w poprzednim roku – 75,1%), a 55,6% to mieszkańcy wsi (przed rokiem – 54,7%).

W końcu grudnia 2011 r. w województwie świętokrzyskim wśród bezrobotnych, podobnie jak w kraju, przeważały kobiety. Stanowiły one 51,6% ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, a ich liczba była o 4,1% wyższa niż rok wcześniej. W tym samym czasie populacja bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się o 1,5%, a ich udział spadł o 1,4 pkt proc.

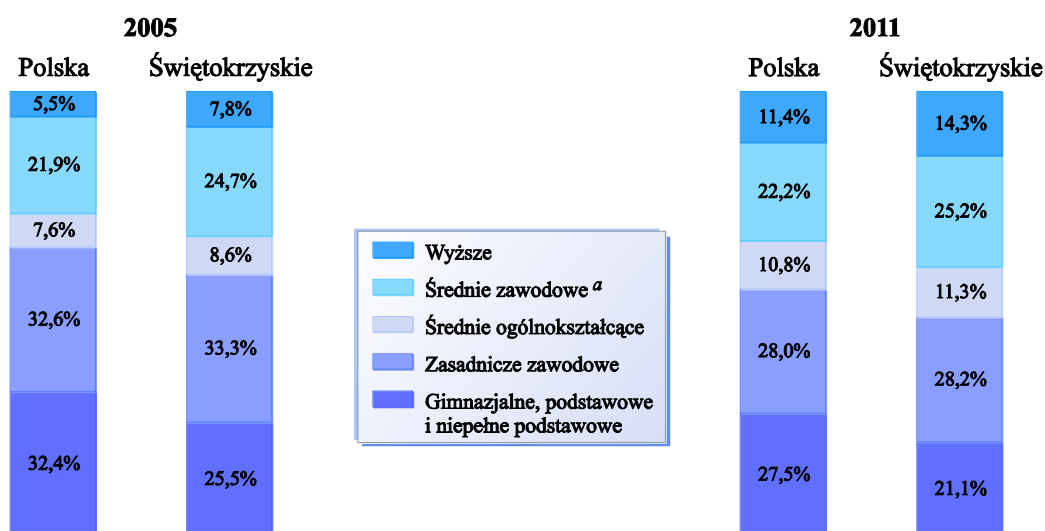
Bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych, których wiek nie przekroczył 35 lat. W końcu grudnia 2011 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (25,9 tys.), choć ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych nieznacznie zmniejszył się w porównaniu z poprzednim rokiem (o 0,1 pkt proc. do 31,1%). Następnie 21,9%, tj. 18,2 tys. osób stanowili bezrobotni, którzy nie ukończyli 25 roku życia (o 0,4 pkt proc. mniej niż w 2010 r.). Na przestrzeni roku najbardziej zmniejszył się udział bezrobotnych osób w wieku 45-54 lata (o 0,9 pkt proc. do 18,2%).

Wyk. 19. **Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według wieku**
Stan w dniu 31 XII

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Według stanu na koniec 2011 r. blisko 50% stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio 21,1% i 28,2% ogółu bezrobotnych), a 25,2% legitymowało się wykształceniem średnim zawodowym (łącznie z policealnym). Coraz większe problemy na rynku pracy odczuwały również osoby z wyższym wykształceniem, których zbiorowość w ciągu ostatniego roku zwiększyła się najbardziej (o 9,3%), a ich odsetek wzrósł o 1,0 pkt proc. do poziomu 14,3%.

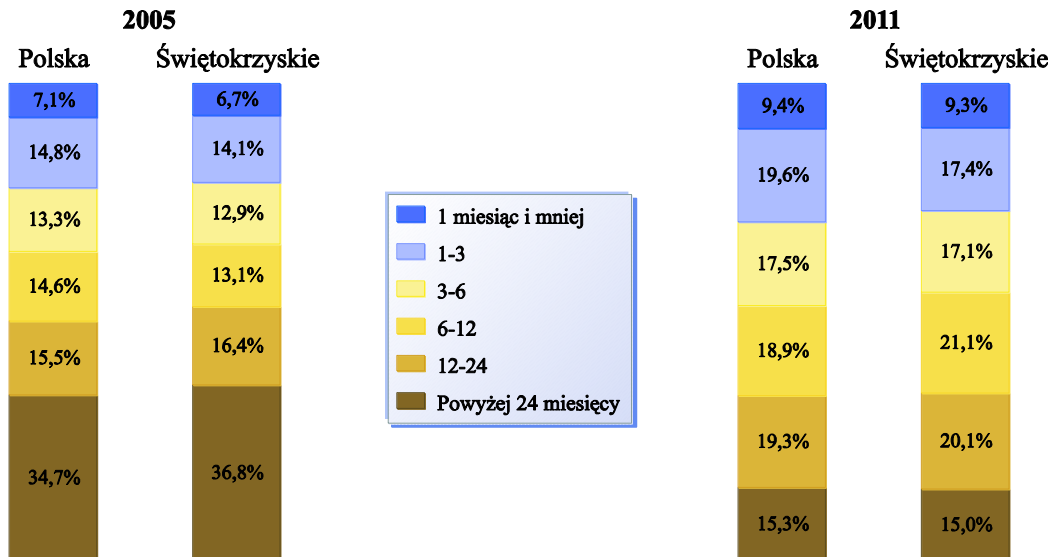
Wyk. 20. **Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według poziomu wykształcenia**
Stan w dniu 31 XII

^a Łącznie z policealnym.

Spośród wszystkich kategorii bezrobotnych wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy największy wzrost (o 15,7%) w ujęciu rocznym odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok (jej udział wzrósł do 35,1%, tj. o 4,4 pkt proc.). Udział osób pozostających bez pracy 6-12 miesięcy wzrósł do 21,1%, tj. o 1,4 pkt proc. O 5,8 pkt proc zmniejszył się odsetek osób pozostających bez pracy do 6 miesięcy osiągając 43,8%.

Wyk. 21. **Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy^a**
Stan w dniu 31 XII

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby dotychczas niepracujące oraz z krótkim stażem pracy (do 5 lat) – na koniec 2011 r. stanowili oni w sumie 61,7%, tj. o 0,2 pkt proc mniej niż przed rokiem. Na koniec omawianego okresu osoby bez stażu pracy stanowiły blisko 23,9% ogółu zarejestrowanych, ze stażem od 1 roku do 5 lat – 22,1% oraz do 1 roku – 15,7%. W porównaniu z rokiem poprzednim najbardziej pogorszyła się sytuacja osób ze stażem do 1 roku, których odsetek wzrósł o 0,6 pkt proc.

W województwie świętokrzyskim w końcu grudnia 2011 r. liczba bezrobotnych w większości kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy była wyższa niż rok wcześniej, w tym najbardziej wzrosła w przypadku osób bez kwalifikacji zawodowych (o 23,2%), przy czym jej udział wzrósł o 4,4 pkt proc. do 24,8%. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby długotrwale bezrobotne - jej odsetek w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. zwiększył się o 2,9 pkt proc. do poziomu 53,4%. Zmiany odnotowano także w przypadku osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (ich udział wzrósł o 0,4 pkt proc. do 20,1%), samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (wzrost o 0,5 pkt proc. do 6,4%) oraz niepełnosprawnych (wzrost o 0,3 pkt proc. do 5,1%). Zmniejszył się udział osób nie posiadających wykształcenia średniego (o 1,3 pkt proc. do 49,3%), osób bez doświadczenia zawodowego (spadek o 0,7 pkt proc. do 30,9%) oraz bezrobotnych, którzy nie ukończyli 25 roku życia (spadek o 0,4 pkt proc. do 21,9%).

Tabl. 12. **Bezrobocie rejestrowane w województwie świętokrzyskim**

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu):								
w tysiącach osób	89,1	80,4	79,2	82,1	89,5	79,6	78,3	83,2
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	105,1	103,1	100,4	98,0	100,4	99,0	98,9	101,3
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tysiącach osób	33,0	27,3	32,6	32,2	30,5	21,9	25,0	25,9
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	109,7	99,9	104,5	98,6	92,4	80,2	76,8	80,4
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tysiącach osób	27,7	36,0	33,8	29,3	23,1	31,7	26,3	21,0
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	120,5	105,5	111,5	105,5	83,5	88,2	77,9	71,8
Płynność bezrobocia (napływ -odpływ)								
w tysiącach osób	5,3	-8,7	-1,2	2,9	7,3	-9,9	-1,3	4,9
Stopa bezrobocia ^a (stan w końcu okresu) w %	15,9	14,5	14,3	15,2	16,2	14,7	14,5	15,3

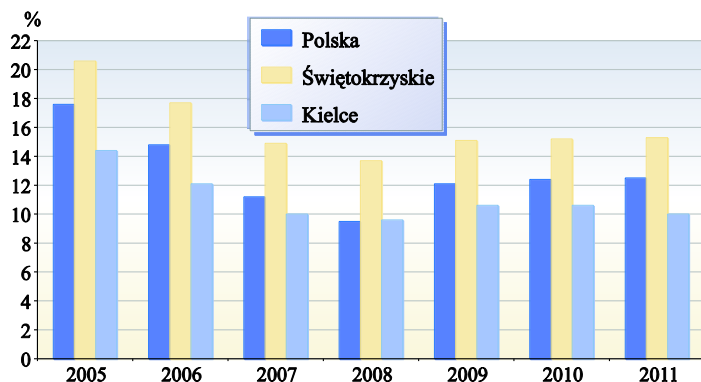
^a Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych w latach 2010-2011 r. na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Dane od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopa bezrobocia rejestrowanego zarówno w skali kraju, jak i województwa, w kolejnych miesiącach 2011 r. była wyższa niż rok wcześniej, jednak różnica ta sukcesywnie malała. W końcu grudnia wskaźnik ogólnokrajowy wyniósł 12,5% i wzrósł o 0,1 pkt proc. w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem, ale był niższy o 5,1 pkt proc. w porównaniu z analogicznym okresem 2005 r. W województwie w końcu 2011 r. stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 15,3% i była o 0,1 pkt proc. wyższa niż rok wcześniej, natomiast w stosunku do 2005 r. była niższa o 5,3 pkt proc.

Wyk. 22. **Stopa bezrobocia rejestrowanego^a**

Stan w dniu 31 XII

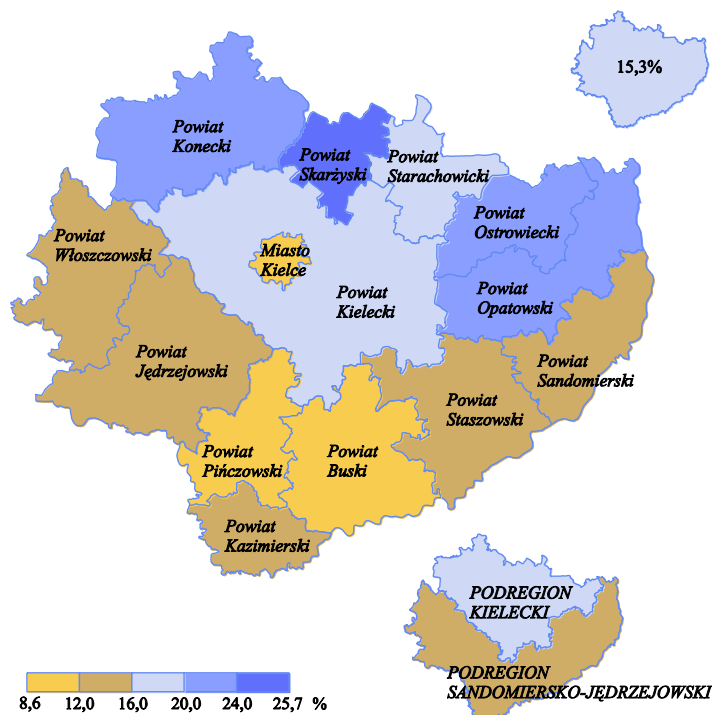

^a Dane za lata 2010-2011 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Wzrost omawianego wskaźnika w skali roku odnotowano w ośmiu powiatach i wyniósł on od 0,1 pkt proc. w powiatach: skarżyskim i jędrzejowskim do 1,7 pkt proc. w powiecie opatowskim. Najgłębszy spadek notowano w powiecie włoszczowskim i mieście na prawach powiatu Kielce (po 0,6 pkt proc.), a w powiecie pińczowskim

wskaźnik utrzymał się na poziomie sprzed roku. Nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością wskaźnika w powiatach wyniosła 17,1 pkt proc. i w skali roku zwiększyła się o 0,5 pkt proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: skarżyskim (25,7%), koneckim (22,7%) oraz opatowskim (21,2%), zaś najniższą - w powiatach: buskim (8,6%), pińczowskim (9,4%) i mieście na prawach powiatu Kielce (10,0%).

Wyk. 23. **Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2011 r.**
Stan w dniu 31 XII

W 2011 r. w województwie świętokrzyskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 103,3 tys. osób i była mniejsza zarówno niż przed rokiem (o 21,8 tys., tj. o 17,4%), jak i w porównaniu z zanotowaną w 2005 r. (o 1,4 tys., tj. o 1,4%).

Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych zwiększył się w stosunku do 2010 r. (o 0,5 pkt proc.) i wyniósł 82,6%. W skali roku wśród nowo zarejestrowanych zmniejszył się udział osób zamieszkałych na wsi (do 53,0%, tj.

o 1,0 pkt proc.) oraz absolwentów (do 13,7%, tj. o 1,5 pkt proc.). Zwiększył się natomiast odsetek osób dotychczas pracujących (do 74,2%, tj. o 5,3 pkt proc.), ale w tym nieco mniej było osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (spadek do 1,3%, tj. o 0,1 pkt proc.).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie świętokrzyskim w ciągu 2011 r. skreślono 102,2 tys. osób, tj. o 19,4% mniej niż przed rokiem oraz o 9,8% – niż w analogicznym okresie 2005 r. Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 44,3 tys. osób (wobec 49,6 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym o 4,3 pkt proc. do 43,4%. Z uwagi na ograniczenie środków z funduszu pracy przeznaczonych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu dużo mniej osób zostało skierowanych na szkolenia i staże - ich odsetek obniżył się do 6,7%, tj. o 12,8 pkt proc. W strukturze osób wykreślonych z ewidencji zmiany odnotowano również w przypadku osób, które odmówiły bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy (spadek do 4,3%, tj. o 1,3 pkt proc.). Znacznie zwiększył się natomiast udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy (do 24,5%, tj. o 5,1

pkt proc.). Więcej niż w 2010 r. osób dobrowolnie rezygnowało ze statusu bezrobotnego (7,1%, tj. o 1,5 pkt proc. więcej).

O płynności rynku pracy oraz poziomie bezrobocia decyduje m. in. rotacja bezrobotnych, czyli napływ i odpływ osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy. W 2011 r. w województwie świętokrzyskim bilans bezrobotnych kształtował się niekorzystnie, tzn. w ciągu roku zarejestrowano o 1,1 tys. osób więcej niż wyłączono z ewidencji, podczas gdy w na przestrzeni 2010 r. zarejestrowanych było o 1,7 tys. mniej niż wyrejestrowanych. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia kształtowała się, podobnie jak w kraju, na poziomie 101,1%.

Powiatowe urzędy pracy w województwie świętokrzyskim w ciągu całego 2011 r. miały do dyspozycji 22,4 tys. ofert pracy, tj. o 43,1% mniej niż rok wcześniej. W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 213 bezrobotnych (wobec 190 osób przed rokiem) i wskaźnik ten był o 123 osoby wyższy niż w skali kraju. Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w powiecie skarżyskim (89 osób na 1 ofertę) oraz starachowickim (113 osób). W powiecie jędrzejowskim na 1 ofertę przypadało 617 osób bezrobotnych, w ostrowieckim – 521 osób, a w opatowskim – 482 osoby. Z kolei w mieście na prawach powiatu Kielce dla 10,8 tys. osób bezrobotnych nie pozostała żadna nierozdysponowana oferta pracy.

■ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2011 r. w województwie świętokrzyskim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- odnotowano nieznaczny wzrost współczynnika aktywności zawodowej,
- zmniejszył się udział zatrudnionych w ogólnej liczbie ludności,
- wyraźnie zwiększyła się liczba osób bezrobotnych,
- wzrost stopy bezrobocia odnotowano w większości grup wiekowych, ale szczególnie duże kłopoty ze znalezieniem pracy miały osoby młode, które nie ukończyły jeszcze 25 roku życia,
- wzrosło obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi,
- choć ogólna liczba osób biernych zawodowo zmniejszyła się, to powiększyła się liczebność osób biernych legitymujących się najniższym poziomem wykształcenia, dotyczy to zwłaszcza osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Wyniki badania reprezentacyjnego BAEL uogólniane są na populację generalną przy wykorzystaniu danych pochodzących z bilansów ludności opracowanych na podstawie NSP 2002. Na przestrzeni okresu objętego analizą wprowadzono zmiany metodologiczne dotyczące: dodatkowego kryterium zaklasyfikowania osób do kategorii pracujących (od I kwartału 2006 r.) oraz obliczania czasu poszukiwania pracy (od I kwartału 2008 r.). Ponadto od I kwartału 2010 r. próba do BAEL została dwukrotnie zwiększona (w skali kraju liczy obecnie 54,7 tys. mieszkań). Sumy niektórych danych mogą być różne od wielkości „ogółem”. Wynika to z zaokrążeń dokonywanych przy uogólnianiu wyników badania.

W IV kwartale 2011 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w regionie liczyła 694 tys. osób, a biernych zawodowo – 514 tys. Ludność aktywną zawodowo tworzyli pracujący (602 tys. osób) i bezrobotni (92 tys. osób).

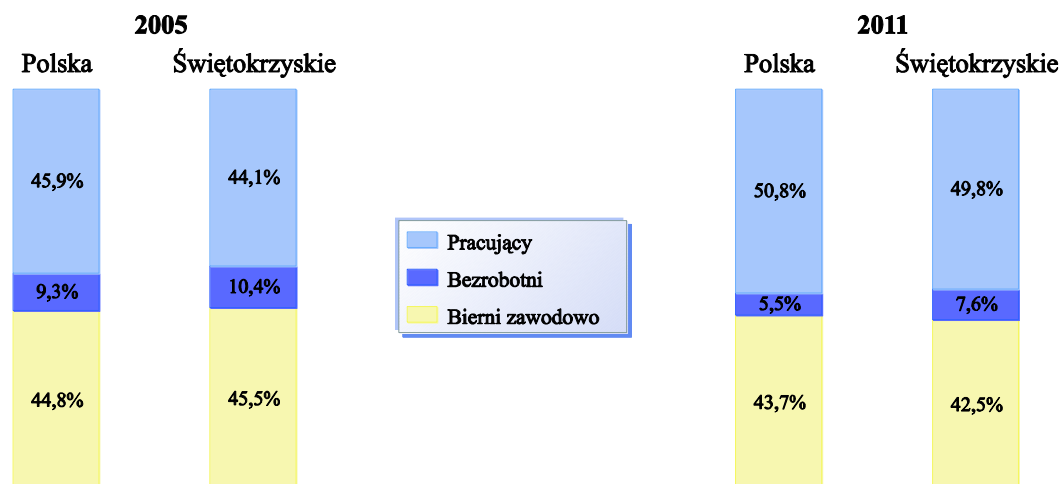
Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami wylosowanych gospodarstw domowych.

Tabl. 13. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17283	17724	17951
pracujący	14390	16075	16201
bezrobotni	2893	1649	1750
Bierni zawodowo w tys.	14051	14016	13934
Współczynnik aktywności zawodowej w %	55,2	55,8	56,3
Wskaźnik zatrudnienia w %	45,9	50,6	50,8
Stopa bezrobocia w %	16,7	9,3	9,7
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	634	710	694
pracujący	513	627	602
bezrobotni	121	83	92
Bierni zawodowo w tys.	530	527	514
Współczynnik aktywności zawodowej w %	54,5	57,4	57,5
Wskaźnik zatrudnienia w %	44,1	50,7	49,8
Stopa bezrobocia w %	19,1	11,7	13,3

Struktura ludności według statusu na rynku pracy uległa zmianie zarówno w stosunku do notowanej w IV kwartale roku poprzedniego, jak i sześć lat wcześniej. W odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. zmniejszył się o 0,9 pkt proc. udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, a wzrósł o 0,9 pkt proc. odsetek osób bezrobotnych. W porównaniu z IV kwartałem 2005 r. obserwowano wzrost udziału pracujących (o 5,7 pkt proc.) oraz spadek odsetka bezrobotnych (o 2,8 pkt proc.).

Wyk. 24. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej wg statusu na rynku pracy w IV kwartale

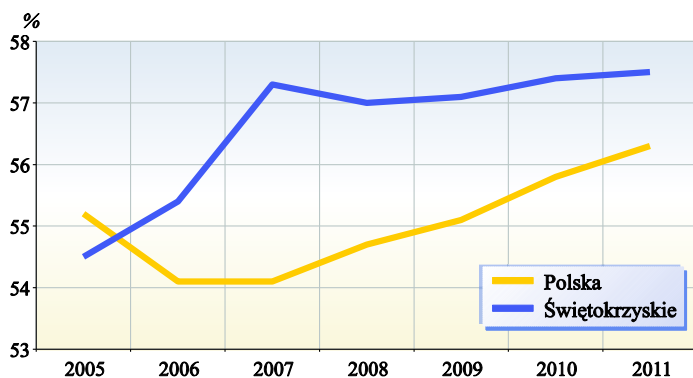
Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2011 r. zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 2,3%, natomiast w odniesieniu do sytuacji sprzed pięciu lat – wzrosła o 9,5%. Tendencję spadkową obserwowano zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem.

W omawianym okresie w województwie współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 57,5% (jego wartość dla kraju wyniosła 56,3%). W regionie w ujęciu rocznym

zaobserwowano wzrost aktywności zawodowej, a opisujący ją współczynnik zwiększył się o 0,1 pkt proc., natomiast w odniesieniu do analogicznego kwartału 2005 r. - wzrósł o 3,0 pkt proc. (w skali kraju zaobserwowano wzrost odpowiednio o 0,5 pkt proc. i 1,1 pkt proc.). W analizowanym okresie w województwie świętokrzyskim wyższą wartość wskaźnika aktywności zawodowej zanotowano wśród mężczyzn niż

Wyk. 25. Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale

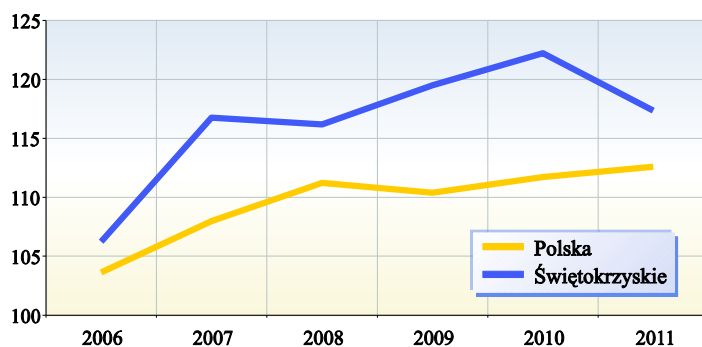

wśród kobiet (65,5%, wobec 49,7%). Aktywniejsi byli mieszkańcy wsi, gdzie wskaźnik osiągnął 59,5%, podczas gdy w miastach – 54,9%.

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy oraz od 2006 r. powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Wyk. 26. Dynamika liczby pracujących w IV kwartale IV kwartał 2005 = 100

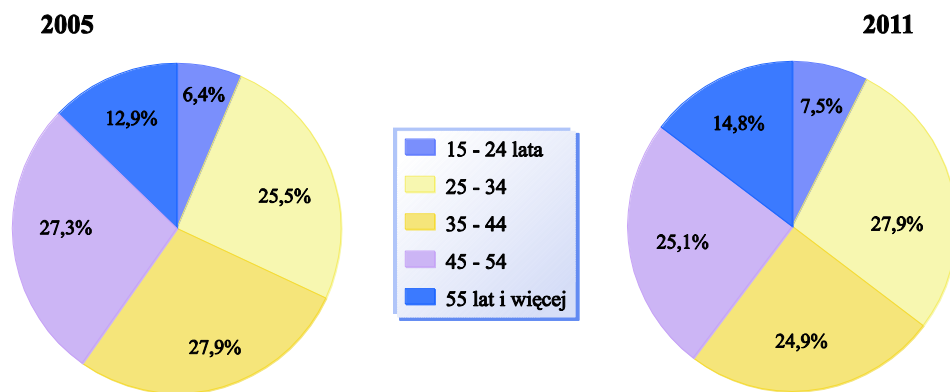

Zbiorowość pracujących w IV kwartale 2011 r. liczyła 602 tys. i była o 4,0% niższa niż zanotowana rok wcześniej. Było to wynikiem zarówno spadku liczby pracujących mężczyzn (o 2,0%), jak i zmniejszenia się liczby kobiet posiadających pracę (o 6,5%). W porównaniu

z analogicznym okresem 2005 r. omawiana populacja zwiększyła się o 89 tys. osób (tj. o 17,3%), a obserwowany wzrost dotyczył obydwu płci, przy czym mężczyźni – o 19,1%, a kobiet – o 15,1%. W analizowanym okresie w populacji pracujących mniejszy udział (43,0%) miały kobiety.

Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w IV kwartale 2011 r. najmniejszy udział w omawianej zbiorowości miały osoby ze skrajnych grup wiekowych, tzn. 15-24 lata (7,5%) i 55 lat i więcej (14,8%). Udziały pozostałych grup wyodrębnionych ze względu na wiek były zbliżone i mieściły się w granicach 24,9%-27,9%.

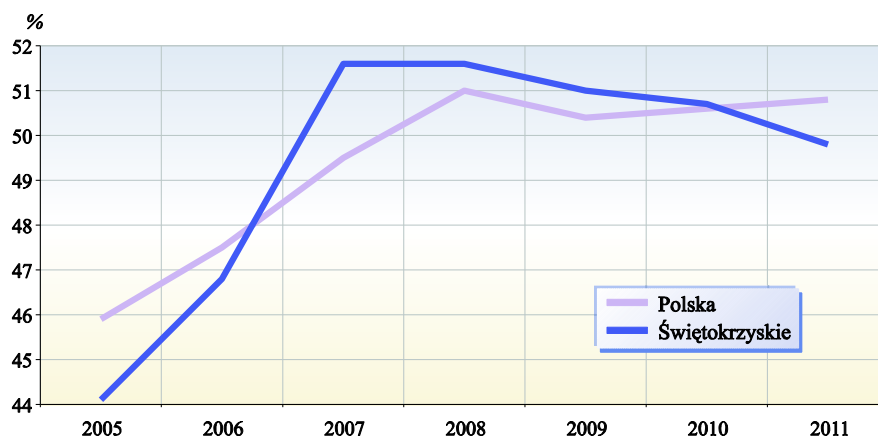
Wyk. 27. **Struktura pracujących według wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale**

Wskaźnik zatrudnienia w województwie świętokrzyskim wyniósł 49,8% i był o 1,0 pkt proc. niższy od średniego w kraju. W odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. zmniejszył się on o 0,9 pkt proc. (w skali kraju wzrósł o 0,2 pkt proc.), przy czym obserwowany w tym czasie spadek dotyczył populacji kobiet (o 1,8 pkt proc. do 42,3%). Dla mężczyzn wskaźnik ten utrzymał się na poziomie 57,6%. Na przestrzeni roku wskaźnik zatrudnienia zmniejszył się dla ludności miast o 0,8 pkt proc. osiągając wartość 46,2%, natomiast na wsi obniżył się o 0,6 pkt proc. i wyniósł 52,9%

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem.

Wyk. 28. **Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale**

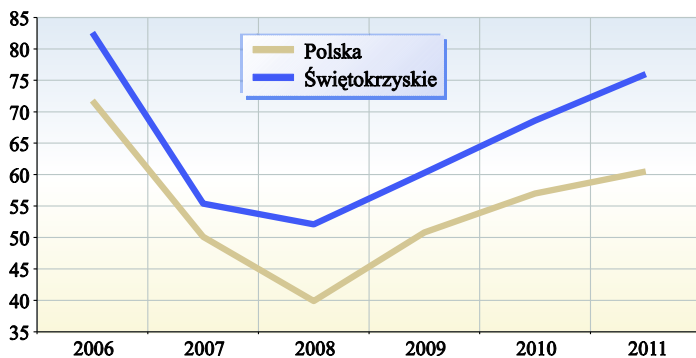

W IV kwartale 2011 r. liczba bezrobotnych w województwie świętokrzyskim wyniosła 92 tys. osób i w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wzrosła o 9 tys. osób, przy czym zwiększyła się populacja bezrobotnych kobiet (o 10 tys. osób), a zmniejszyła - mężczyzn. W porównaniu z analogicznym okresem 2005 r. liczba osób bezrobotnych była niższa o 29 tys. (o 24,0%). W IV kwartale 2011 r. wśród ogółu osób bezrobotnych w regionie większość (51,1%) stanowili mężczyźni.

Bezrobotni to osoby w wieku 15-74 lata, które w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, aktywnie poszukiwały pracy i były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

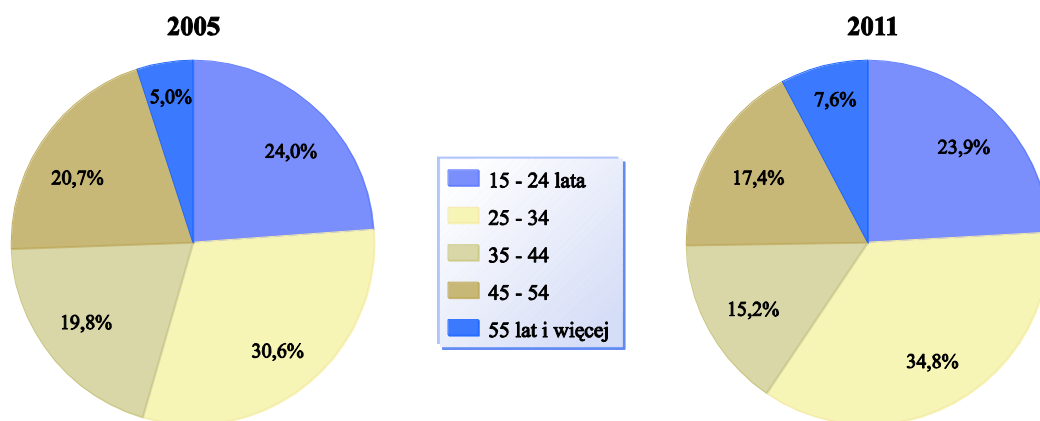
Wyk. 29. **Dynamika liczby bezrobotnych w IV kwartale**

IV kwartał 2005 = 100

Analiza bezrobotnych pod względem wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale 2011 r. wykazała, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby należące do przedziału wiekowego 25-34 lata (34,8% ogółu bezrobotnych). Najmniejsza zbiorowość obejmowała osoby 55-letnie i starsze (7,6%).

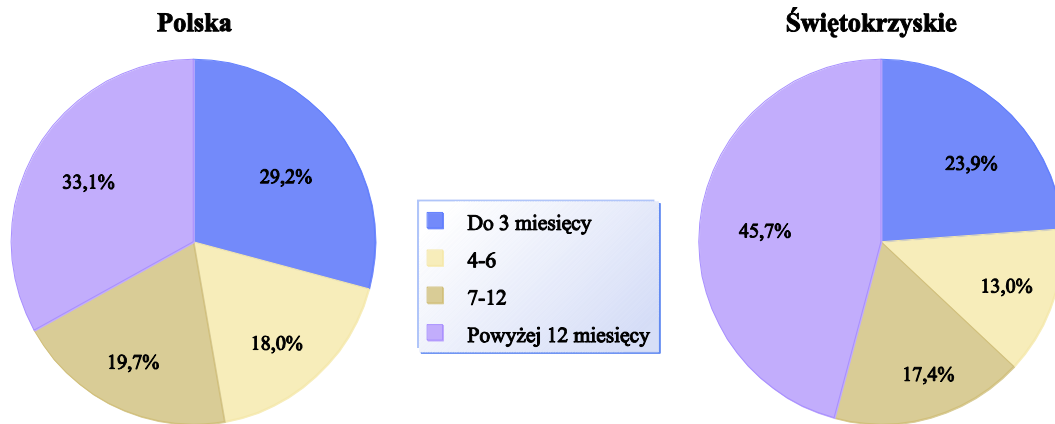
Wyk. 30. **Struktura bezrobotnych według wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale**

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2011 r. w województwie świętokrzyskim wyniósł 13,7 miesiąca (w kraju – 11,1 miesiąca). Na przestrzeni roku okres ten uległ wydłużeniu o 1,2 miesiąca (w Polsce - o 0,9 miesiąca). W analizowanym okresie w regionie liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) wyniosła 42 tys. i stanowiła 45,7% ogółu bezrobotnych (wobec 38,6% rok wcześniej). W kraju w IV kwartale 2010 r. odsetek osób pozostających bezrobotnych przez dłuższy czas wyniósł 45,7% (wobec 38,6% rok wcześniej).

stających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 33,1% i w porównaniu z zanotowanym przed rokiem zwiększył się o 3,7 pkt proc.

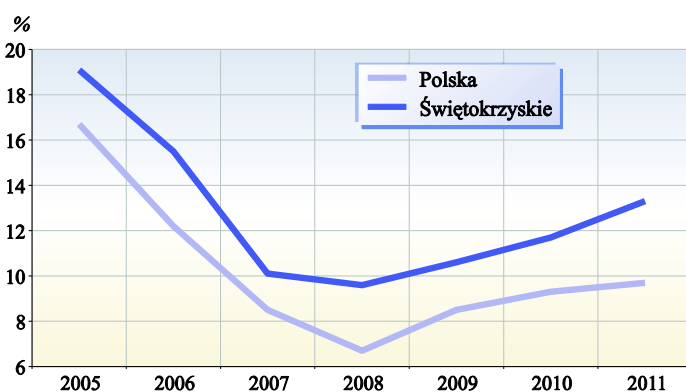
Wyk. 31. **Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2011 r.**

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2011 r. w województwie świętokrzyskim ukształtowała się na poziomie 13,3% i była o 3,6 pkt proc. wyższa od wskaźnika ogólnokrajowego. Na przestrzeni roku w regionie wzrosła o 1,6 pkt. proc. (w Polsce – o 0,4 pkt proc.), natomiast w odniesieniu do analogicznego okresu 2005 r. odnotowano spadek stopy bezrobocia o 5,8 pkt proc. (w kraju - o 7,0 pkt proc.). W IV kwartale 2011 r. w województwie analizowany wskaźnik w przypadku mężczyzn wyniósł 12,1%, a wśród kobiet – 14,8%. W miastach poziom bezrobocia był wyższy – stopa bezrobocia osiągnęła 16,3%, podczas gdy na wsi wyniosła 10,9%.

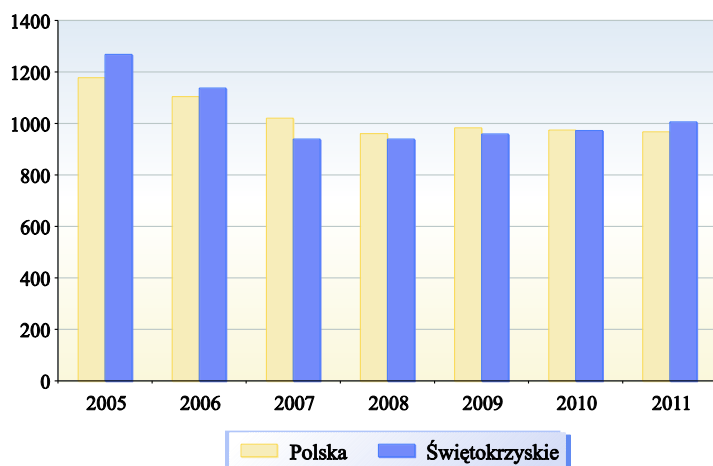
Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wyk. 32. **Stopa bezrobocia w IV kwartale**

W IV kwartale 2011 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 514 tys. osób i stanowiła 42,5% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej. Udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku ukształtował się na poziomie 43,7%. Na przestrzeni roku liczba nieaktywnych zawodowo w Świętokrzyskim zmniejszyła się o 2,5%, a w stosunku do analogicznego okresu 2005 r. była niższa o 3,0%. W skali kraju w analogicznym okresie liczebność analizowanej populacji zmniejszyła się odpowiednio o 0,6% i 0,8%. Większość populacji osób nieaktywnych zawodowo w regionie tworzyły kobiety, których udział w IV kwartale 2011 r. wyniósł 59,9%. Ponadto większość osób biernych zawodowo zamieszkiwało wsie (52,1%).

Wyk. 33. **Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących w IV kwartale**

W analogicznym okresie 2010 r. wartości te były zbliżone (974 osoby – w Polsce i 973 osoby – w Świętokrzyskim).

W IV kwartale 2011 r. na 1000 pracujących przypadało 1007 osób bezrobotnych i biernych zawodowo. Rok wcześniej obciążenie to wynosiło 973 osoby, natomiast w analogicznym okresie 2005 r. – 1269 osób. W IV kwartale 2011 r. w regionie na 1000 pracujących przypadało o 39 osób więcej pozostających bez pracy niż w skali kraju, natomiast w analogicznym okresie 2005 r. różnica ta wynosiła 92 osoby.

Dane prezentujące rynek pracy w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie świętokrzyskim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Rynek pracy w województwie świętokrzyskim” – od 2011 r. publikacja dostępna co rok w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.
-

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r. ukształtowało się na poziomie wyższym niż rok wcześniej, a jego powolny wzrost notowano w kolejnych okresach narastających omawianego roku. Skala podwyżki była podobna do osiągniętej w latach 2009-2010, nie mniej jednak dużo niższa niż w okresie dobrej koniunktury gospodarczej (np. w 2008 r. pracownicy sektora przedsiębiorstw zyskali przeciętnie 11,3% w skali roku). Przeciwnie, niż w poprzednich latach, w 2011 r. płace rosły w większym stopniu w sektorze prywatnym, niż w publicznym. Na przestrzeni omawianego roku powiększył się dystans przeciętnej płacy miesięcznej w województwie do wielkości krajowej (o 0,6 pkt proc. do 16,2%). W porównaniu z 2010 r. zwiększył się również czas przepracowany w sektorze przedsiębiorstw oraz średnie wynagrodzenie za godzinę pracy.

Tabl. 14. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw**

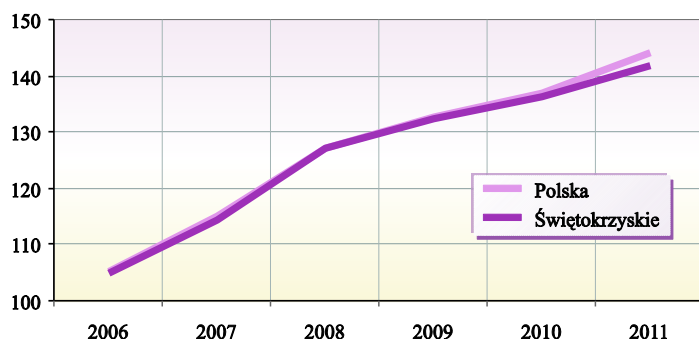
Wyszczególnienie	2005	2010	2011		
	w złotych			2005=100	2010=100
Polska	2502,79	3429,64	3604,02	144,0	105,1
Świętokrzyskie	2130,23	2900,21	3022,12	141,9	104,2
Kielce	2949,48	3121,50	x	105,8

W 2011 r. w województwie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 3022,12 zł i było wyższe niż w roku poprzednim o 4,2%. W kraju przeciętna płaca brutto wyniosła 3604,02 zł, co oznacza wzrost o 5,1% w odniesieniu do zanotowanej przed rokiem.

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Wyk. 34. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Przeciętne miesięczne 2005 = 100

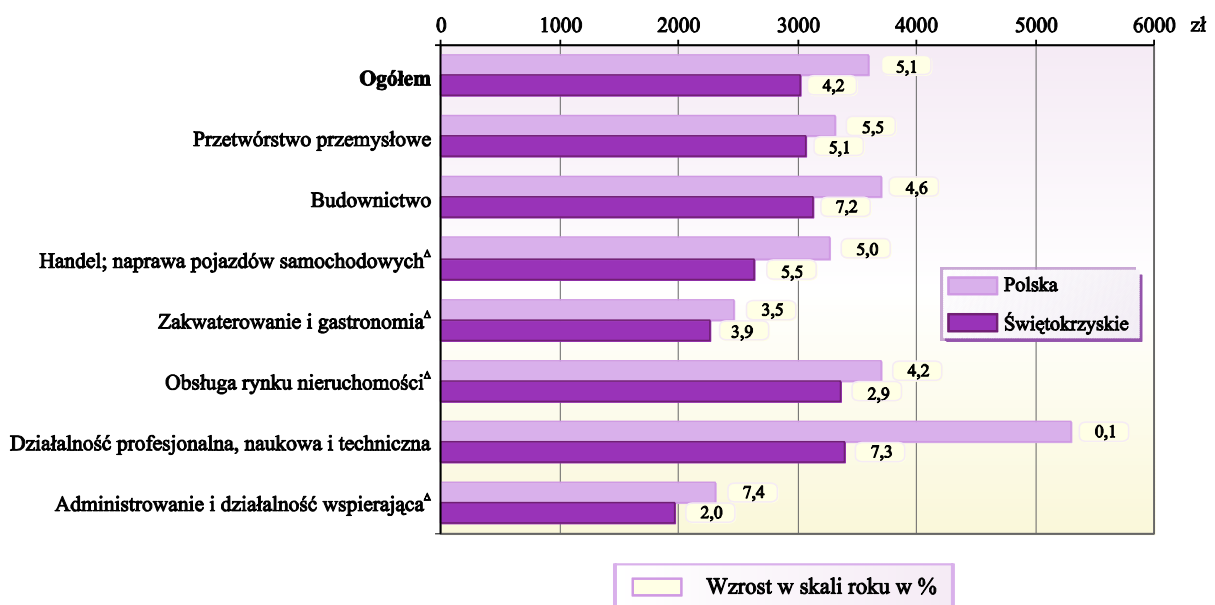

W województwie świętokrzyskim w sektorze publicznym przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto osiągnęło wartość 3420,96 zł i zwiększyło się o 0,5% w stosunku do poprzedniego roku. W sektorze prywatnym przeciętna płaca ukształtowała się na poziomie 2976,83 zł i była o 5,2% wyższa od zanotowanej w 2010 r.

Tabl. 15. **Dynamika przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim**

Sektory	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Ogółem	101,9	101,9	102,3	103,0	103,6	103,4	103,7	104,2
w tym:								
Przemysł	102,7	102,6	103,2	103,6	103,2	102,1	102,0	103,0
w tym:								
górnictwo i wydobywanie	110,2	101,6	105,3	106,2	116,0	115,6	112,4	113,6
przetwórstwo przemysłowe	101,2	101,7	102,5	104,5	106,1	105,7	105,1	105,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	108,3	106,8	106,4	103,0	101,3	102,7	102,0	104,5
Budownictwo	94,5	96,5	97,9	98,7	101,6	104,4	107,3	107,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	106,5	104,2	103,2	104,5	104,6	105,9	106,3	105,5
Transport i gospodarka magazynowa	99,3	100,5	99,9	99,7	104,7	105,0	104,4	104,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	109,0	107,2	107,0	107,6	103,5	103,3	103,6	103,9
Informacja i komunikacja	94,0	97,3	96,8	98,3	105,9	102,1	101,1	101,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	105,3	104,5	107,1	107,0	104,2	104,2	103,4	102,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	95,7	100,7	107,9	110,6	114,7	110,7	107,3	107,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	95,6	97,2	96,6	96,1	99,5	102,0	102,5	102,0

W stosunku do poprzedniego roku odnotowano poprawę warunków płacowych w sektorze przedsiębiorstw w regionie, przy czym finansowo zyskali zarówno zatrudnieni w sekcjach przemysłowych, jak i w usługowych. Najwyższy wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń notowano w górnictwie i wydobywaniu (o 13,6%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 7,3%), budownictwie (o 7,2%), a także w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 5,5%) i w przetwórstwie przemysłowym (o 5,1%).

Wyk. 35. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r.**

W omawianym okresie najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w województwie świętokrzyskim (podobnie jak w 2010 r.) zanotowano w sekcjach: górnictwo i wydobywanie oraz informacja i komunikacja; przekroczyły one odpowiednio o 57,3% i 21,6% średnią płacę w sektorze przedsiębiorstw w regionie. Najniższe wynagrodzenia stwierdzono natomiast w administrowaniu i działalności wspierającej oraz zakwaterowaniu i gastronomii (odpowiednio o 34,6% i 24,9% mniejsze od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie).

W 2011 r. w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie przepracowano łącznie 207,9 mln godzin, tj. o 1,2% więcej niż przed rokiem. Przepracowany czas zmniejszył się o 14,3% w sektorze publicznym, natomiast w sektorze prywatnym - wzrósł o 3,2%. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 95,1 mln (45,8% ogółu) i handel; naprawa pojazdów samochodowych – 43,3 mln (20,8%), zaś najmniej w obsłudze rynku nieruchomości – 3,5 mln (1,7%) oraz informacji i komunikacji – 1,4 mln (0,6%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r. wyniósł 149 godzin.

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe w tym okresie ukształtowało się na poziomie 20,33 zł, przy czym w sektorze publicznym osiągnęło wartość 23,83 zł, zaś w sektorze prywatnym – 19,95 zł. W porównaniu z 2010 r. zaobserwowano wzrost wynagrodzenia za godzinę pracy o 4,5% (przy czym – w sektorze publicznym – spadek o 1,3%, a w prywatnym – wzrost o 5,9%). Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w sekcji górnictwo i wydobywanie – 32,03 zł, a najniższe w administrowaniu i działalności wspierającej – 13,07 zł.

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Rynek pracy w województwie świętokrzyskim” – od 2011 r. publikacja dostępna co rok w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.
-

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W województwie świętokrzyskim w 2011 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ukształtowała się na poziomie niższym niż rok wcześniej. Zmiany liczby świadczeniobiorców następowały na przestrzeni roku nierównomiernie – w I półroczu pogłębiał się ubytek korzystających, po czym w kolejnych okresach narastających, nastąpił wzrost ich liczby i ponowny spadek. Wiązało się to z wahaniami populacji emerytów i rencistów pobierających świadczenia z ZUS, podczas gdy zbiorowość rolników indywidualnych w ciągu całego roku systematycznie malała.

W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane przez ZUS, niż wypłacane rolnikom indywidualnym.

W 2011 r. w Świętokrzyskim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 307,4 tys. osób i była niższa zarówno od notowanej przed rokiem (o 3,4 tys. osób, tj. o 1,1%), jak i w 2006 r. (o 9,0 tys. osób, tj. o 2,9%). Większe zmiany w tym zakresie stwierdzono w skali kraju – w omawianym roku świadczenia wypłacano przeciętnie 8740,8 tys. osób, czyli o 1,4% mniej niż w roku poprzednim.

Tabl. 16. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2006	2010	2011		
	w liczbach bezwzględnych		2006=100	2010=100	
POLSKA ^a					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	8803,3	8866,0	8740,8	99,3	98,6
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	7217,4	7491,4	7414,2	102,7	99,0
rolników indywidualnych	1586,0	1374,6	1326,6	83,6	96,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1214,75	1588,95	1669,22	137,4	105,1
w tym emerytura	1310,75	1698,35	1783,06	136,0	105,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	802,52	954,68	986,24	122,9	103,3
w tym emerytura	841,06	996,18	1028,51	122,3	103,2

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSW oraz MS nieuwzględnionymi w województwie.

Tabl. 16. Świadczenia społeczne (dok.)

Wyszczególnienie	2006	2010	2011		
	w liczbach bezwzględnych		2006=100	2010=100	
ŚWIĘTOKRZYSKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	316,5	310,9	307,4	97,1	98,9
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	228,9	235,8	235,1	102,7	99,7
rolników indywidualnych	87,6	75,1	72,4	82,6	96,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1085,24	1416,62	1494,87	137,7	105,5
w tym emerytura	1171,32	1522,47	1607,01	137,2	105,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	779,49	930,42	960,41	123,2	103,2
w tym emerytura	807,15	961,59	993,16	123,0	103,3

W 2011 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w województwie w ogólnej ich zbiorowości w Polsce wyniósł 3,5% i utrzymał się na poziomie sprzed roku. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa świętokrzyskiego stanowili 3,2% całej populacji, a KRUS - 5,5%.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa).

W 2011 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało 235,1 tys. osób, tj. mniej o 0,3% niż przed rokiem i więcej o 2,7% niż przed pięcioma laty. W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 0,7% liczba emerytów, nie uległa zmianie liczba osób pobierających renty rodzinne, wyraźnie zmniejszyła się natomiast liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności

do pracy (o 4,8%). Podobnie, jak w latach wcześniejszych, ZUS wypłacił najwięcej emerytur (67,0% świadczeniobiorców), a najmniej – rent z tytułu niezdolności do pracy (14,7%).

Tabl. 17. Świadczenia społeczne w województwie świętokrzyskim

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	312,9	312,3	311,6	310,9	307,8	307,2	307,7	307,4
analogiczny okres poprzedniego roku=100	98,1	98,0	98,0	98,1	98,4	98,4	98,8	98,9

Tabl. 17. Świadczenia społeczne w województwie świętokrzyskim (dok.)

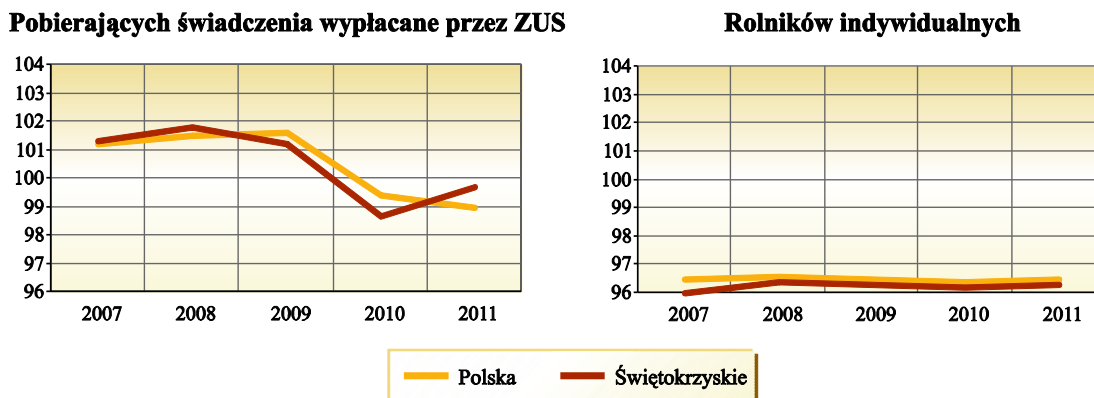
Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. (dok.) pobierających świadczenia								
wypłacane przez ZUS	236,6	236,4	236,1	235,8	234,5	234,3	235,0	235,1
analogiczny okres poprzedniego roku=100	98,8	98,6	98,6	98,7	99,1	99,1	99,6	99,7
rolników indywidualnych	76,3	75,9	75,5	75,1	73,3	73,0	72,7	72,4
analogiczny okres poprzedniego roku=100	96,3	96,3	96,2	96,2	96,1	96,2	96,3	96,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	1374,31	1399,25	1409,22	1416,62	1458,53	1479,10	1488,45	1494,87
analogiczny okres poprzedniego roku=100	107,1	106,7	106,6	106,7	106,1	105,7	105,6	105,5
rolników indywidualnych	910,45	923,89	928,38	930,42	946,03	955,34	958,66	960,41
analogiczny okres poprzedniego roku=100	105,5	105,1	104,9	104,8	103,9	103,4	103,3	103,2

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Odmienne kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych. W przypadku wszystkich kategorii świadczeniobiorców zanotowano zmniejszenie zbiorowości w porównaniu z 2010 r. Emerytury i renty rolnicze w 2011 r. pobierało 72,4 tys. osób (o 3,4% mniej niż przed rokiem i o 17,4% mniej w stosunku do 2006 r.). W ciągu ostatniego roku największy spadek (o 4,1%) zaobserwowano w przypadku osób otrzymujących emerytury, natomiast w niewielkim stopniu zmalała zbiorowość osób korzystających z rent rodzinnych – o 0,1%. Świadczeniobiorcy KRUS charakteryzowali się również nieco odmienną strukturą. Podobnie jak w przypadku świadczeń wypłacanych przez ZUS, dominowali emeryci, przy czym ich odsetek wyniósł 82,5%. Najniższy udział miały osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 3,1% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

W przypadku osób pobierających emerytury, natomiast w niewielkim stopniu zmalała zbiorowość osób korzystających z rent rodzinnych – o 0,1%. Świadczeniobiorcy KRUS charakteryzowali się również nieco odmienną strukturą. Podobnie jak w przypadku świadczeń wypłacanych przez ZUS, dominowali emeryci, przy czym ich odsetek wyniósł 82,5%. Najniższy udział miały osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 3,1% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

Wyk. 36. **Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów**
Rok poprzedni = 100

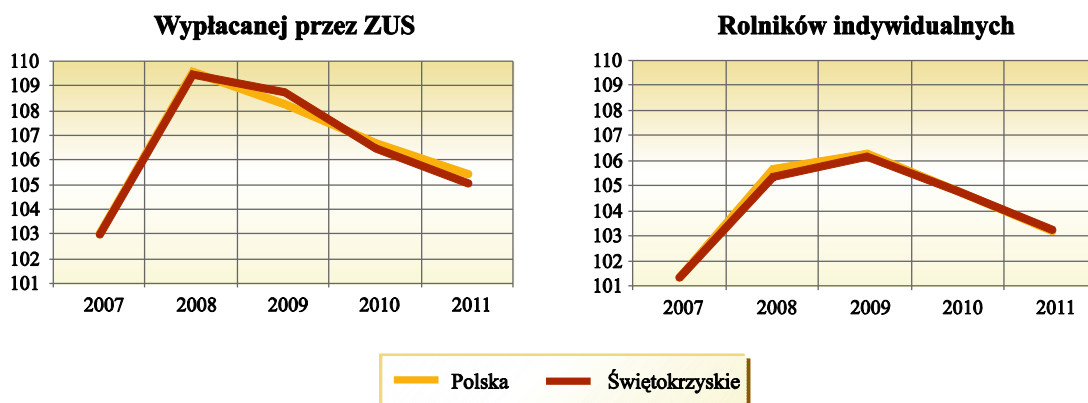
Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

W regionie w 2011 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1494,87 zł i była wyższa o 5,5% niż przed rokiem (w kraju wzrost o 5,1%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 960,41 zł i zwiększyło się o 3,2% w ciągu roku (w kraju – o 3,3%).

Tendencję wzrostową obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. Szybciej rosła przeciętna emerytura i renta wypłacana przez ZUS niż to samo świadczenie z KRUS. W ostatnim roku różnica wyniosła 2,3 pkt proc. w województwie wobec 1,8 pkt proc. w kraju. Rozpatrując zaś poszczególne kategorie świadczeń, w województwie i w kraju w największym stopniu zwiększyły się emerytury wypłacane przez ZUS (odpowiednio o: 5,6% i 5,0%).

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

Wyk. 37. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**
Rok poprzedni = 100

W 2011 r. wysokość świadczeń w województwie kształtowała się poniżej średniej krajowej. Przebieg emerytura i renta z ZUS pozostała jedną z najniższych w Polsce, a pod względem świadczenia pobieranego przez rolników indywidualnych województwo uplasowało się na dwunastym miejscu w kraju. W przypadku wypłat realizowanych przez KRUS odnotowano jednak mniejsze odchylenia od średniej krajowej w poszczególnych kategoriach świadczeń (wahały się one od 1,9% przy rentach rodzinnych do 3,4% w przypadku emerytur) w porównaniu z wypłatami z ZUS (gdzie emerytury były niższe od średniej krajowej o 9,9%, a renty rodzinne – o 12,6%).

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie świętokrzyskim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego”, który co kwartał dostępny jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

CENY

W województwie świętokrzyskim w 2011 r. wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku był większy od notowanego odpowiednio w 2010 r. Podobnie jak w Polsce, wzrost cen wystąpił w większości grup towarów i usług, a najwyższy odnotowano w grupie opłat związanych z mieszkaniem, transportem oraz w zakresie zdrowia. Mniej niż w roku poprzednim płacono za odzież i obuwie.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie świętokrzyskim w 2011 r. w odniesieniu do roku poprzedniego wzrosły o 4,7% (wobec wzrostu o 4,3% średnio dla Polski). W poszczególnych grupach towarów i usług konsumpcyjnych odnotowano zróżnicowaną dynamikę cen. Najbardziej w skali roku zdrożały towary i usługi związane z mieszkaniem (o 7,1%), transportem (o 6,9%) oraz

towary i usługi w zakresie zdrowia (o 5,3%). Niższe niż przed rokiem ceny notowano w grupie towarów i usług związanych z odzieżą i obuwem (spadek o 2,5%).

Tabl. 18. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

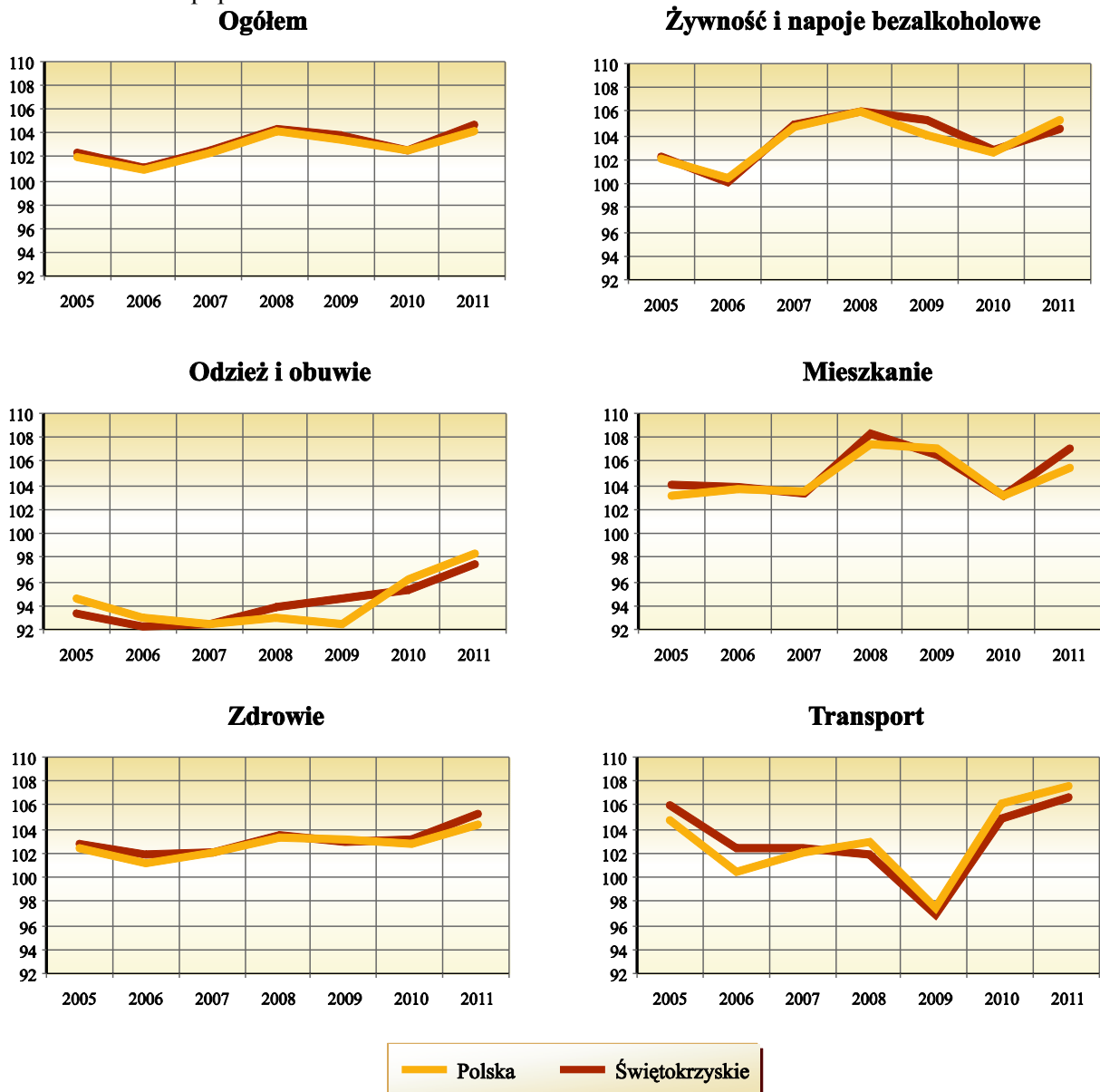
Wyszczególnienie	2005	2010	2011
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó l e m	102,1	102,6	104,3
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,1	102,7	105,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,7	105,3	103,7
Odzież i obuwie	94,6	96,2	98,5
Mieszkanie	103,3	103,3	105,5
Zdrowie	102,6	102,9	104,5
Transport	104,9	106,2	107,7
Rekreacja i kultura	100,6	99,7	100,5
Edukacja	103,2	102,7	103,5

Tabl. 18. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
	rok poprzedni = 100		
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
O g ó ł e m	102,4	102,6	104,7
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,3	102,8	104,6
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,2	106,3	104,2
Odzież i obuwie	93,5	95,4	97,5
Mieszkanie	104,1	103,2	107,1
Zdrowie	102,8	103,2	105,3
Transport	106,0	105,0	106,9
Rekreacja i kultura	101,6	100,0	101,0
Edukacja	101,1	101,7	101,4

Wyk. 38. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

Rok poprzedni = 100

W 2011 r. największy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wystąpił w II kwartale (5,3%), w tym najbardziej zdrożały towary i usługi związane z mieszkaniem oraz ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 7,0%). W II kwartale notowano również wysoki wzrost cen transportu (o 6,1%), który był znaczący także w pozostałych kwartałach. We wszystkich analizowanych okresach wzrost cen obserwowano w większości grup towarów i usług (jedynie w grupie odzież i obuwie utrzymywał się ich spadek). Począwszy od I kwartału 2011r., rosnącą tendencję drożejących towarów i usług odnotowano w cenach związanych z mieszkaniem i zdrowiem.

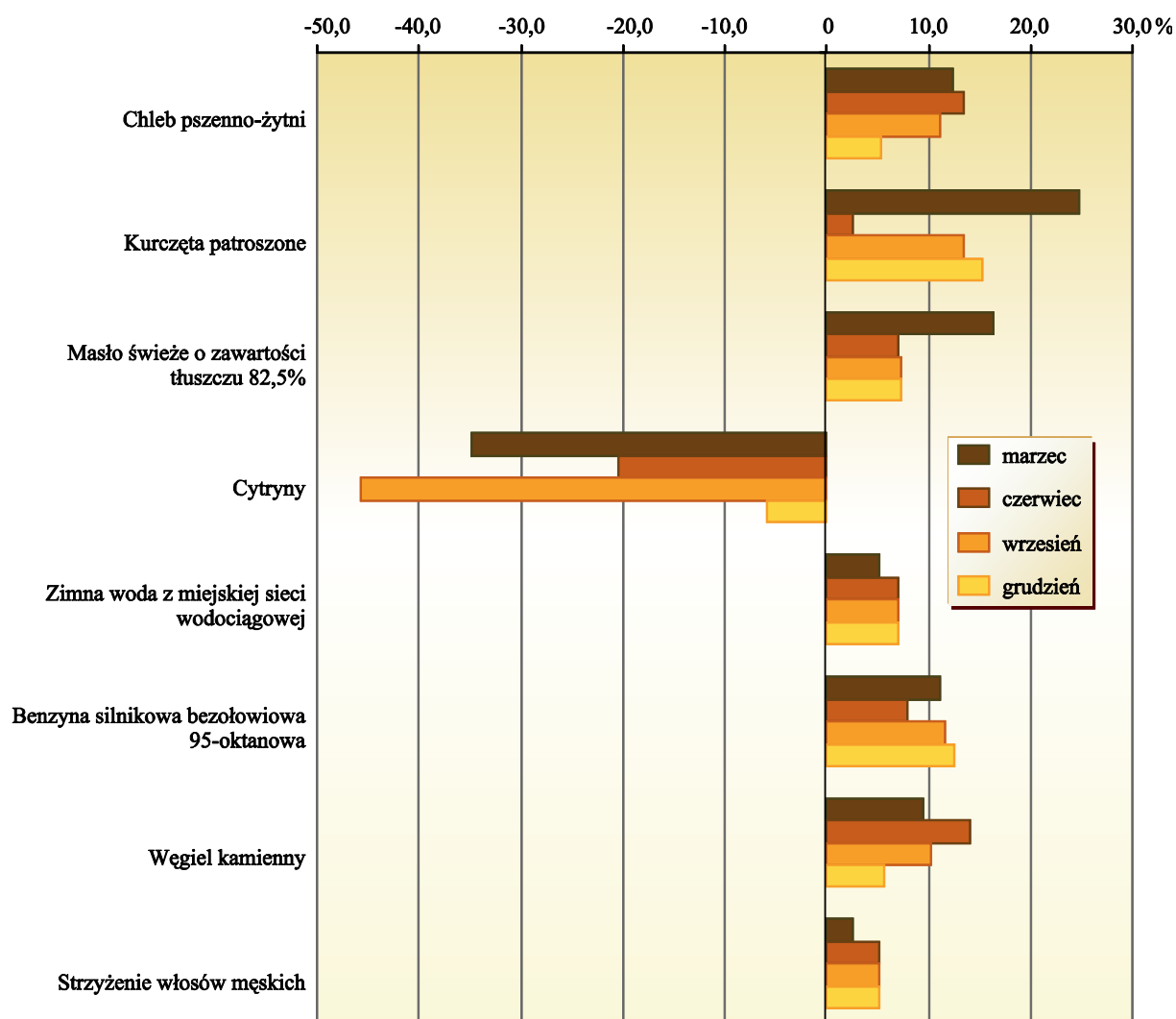
Tabl. 19. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie świętokrzyskim**

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	102,8	102,1	102,0	103,4	104,2	105,3	104,5	105,0
Żywność i napoje bezalkoholowe	103,3	101,2	102,4	104,3	104,5	107,0	103,3	103,6
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	108,5	108,0	104,2	104,7	104,7	103,5	104,7	104,2
Odzież i obuwie	95,9	96,1	94,8	94,7	94,3	98,3	97,8	99,7
Mieszkanie	102,3	102,5	103,2	104,6	106,4	107,0	107,4	107,5
Zdrowie	103,1	103,5	103,4	102,9	103,6	104,6	105,2	107,7
Transport	107,5	105,9	101,7	105,2	106,5	106,1	106,7	108,3
Rekreacja i kultura	101,4	99,4	99,0	100,2	101,0	101,3	101,0	100,9
Edukacja	101,9	101,8	101,6	101,5	101,4	101,5	101,4	101,2

W grudniu 2011 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego największe zmiany cen wystąpiły w grupie artykułów żywnościowych. W województwie świętokrzyskim najbardziej podrożał cukier (o 37,1%), kurczęta patroszone (o 15,3%), mięso wieprzowe z kością – schab środkowy (o 11,0%) oraz masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% (o 7,3%). Zdecydowanie mniej niż przed rokiem płacono za ziemniaki (o 50,3%) oraz cebulę (o 39,0%). W grupie artykułów nieżywnościowych znacząco zdrożała wizyta u lekarza specjalisty II stopnia (o 15,0%), benzyna silnikowa bezołowiowa 95-oktanowa (o 12,5%) oraz bilet do kina (o 9,8%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były trzy razy w miesiącu.

Wyk. 39. Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie świętokrzyskim w 2011 r.

Tabl. 20. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	
	w złotych			2010 = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,33	2,08	2,25	108,2
Kurczęta patroszone – za 1 kg	4,63	5,96	7,12	119,5
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,07	13,68	15,34	112,1
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	19,67	21,65	22,95	106,0
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,45	2,67	2,78	104,1
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	3,10	4,27	4,63	108,4
Cebula – za 1 kg	1,20	2,25	1,40	62,2
Ziemniaki – za 1 kg	0,89	1,43	0,74	51,7

Tabl. 20. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	
	w złotych			2010 = 100
POLSKA (dok.)				
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,03	2,94	3,95	134,4
Sok jabłkowy – za 1 l	2,83	3,64	3,73	102,5
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowejny – za 1 kpl.	458,31	467,17	484,87	103,8
Półbuty skórzane męskie na podeszwie nie- skórzanej – za 1 parę	146,77	164,09	172,72	105,3
Proszek do prania – za 400 g	2,97	4,43	4,46	100,7
Ciepła woda – za 1 m ³	14,10	17,89	18,61	104,0
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	1,94	2,23	2,46	110,3
Bilet normalny do kina	12,72	15,23	15,89	104,3
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	51,31	69,63	74,13	106,5
ŚWIĘTOKRZYSKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,12	1,70	1,79	105,3
Kurczęta patroszone – za 1 kg	4,74	6,36	7,33	115,3
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,24	14,30	15,87	111,0
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	19,24	21,55	22,63	105,0
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,52	2,71	2,84	104,8
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	3,08	4,25	4,56	107,3
Cebula – za 1 kg	1,25	2,13	1,30	61,0
Ziemniaki – za 1 kg	0,87	1,51	0,75	49,7
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,94	3,02	4,14	137,1
Sok jabłkowy – za 1 l	2,85	3,60	3,68	102,2
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowejny – za 1 kpl.	461,00	521,75	567,20	108,7
Półbuty skórzane męskie na podeszwie nie- skórzanej – za 1 parę	141,20	183,83	187,00	101,7
Proszek do prania – za 400 g	4,32	4,42	102,3
Ciepła woda – za 1 m ³	14,71	19,43	20,29	104,4
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	1,73	2,00	2,18	109,0
Bilet normalny do kina	12,10	13,20	14,50	109,8
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	54,00	66,67	76,67	115,0

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

ROLNICTWO

■ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Warunki termiczno-wilgotnościowe w okresie jesieni 2010 były dość trudne z powodu zmiennych warunków pogodowych. Przygotowanie pól pod siewy upraw ozimych było bardzo utrudnione z uwagi na częste opady deszczu pod koniec sierpnia i we wrześniu, co spowodowało nadmierne uwilgotnienie gleby. W okresie listopada-stycznia przebieg pogody nie powodował większych zagrożeń dla upraw ozimych. Występujące na początku grudnia ochłodzenie przyczyniło się do zahamowania procesów życiowych i wejścia roślin w stan zimowego spoczynku. Duże spadki temperatury powietrza przy gruncie, które występowały w pierwszej i drugiej dekadzie grudnia i w pierwszej dekadzie stycznia nie spowodowały wymarznienia roślin, ponieważ plantacje chronione były grubą pokrywą śnieżną. Niekorzystne warunki pogodowe dla upraw ozimych a szczególnie rzepaku wystąpiły głównie w lutym. W pierwszej dekadzie lutego w wyniku dużego wzrostu temperatury powietrza nastąpiło zanikanie pokrywy śnieżnej oraz rozmarzanie gleby. Przy braku dostatecznej okrywy śnieżnej chroniącej uprawy przed nadmiernym wychłodzeniem, odnotowano spadki temperatury powietrza przy gruncie dochodzące miejscami do -18°C , co spowodowało straty w uprawach. W miesiącu marcu występowały duże wahania temperatur, bardzo zimne noce z temperaturami ujemnymi a dodatnimi w dzień oraz bardzo silne wiatry nie sprzyjały rozwojowi roślin ozimych. W niektórych rejonach województwa na kilku plantacjach rzepaku i rzepiku, buraków cukrowych i zbóż jarych dokonano przesiewów roślin. W pierwszych dniach maja wystąpiły znaczne spadki temperatur i miejscowe opady śniegu, co wpłynęło na uszkodzenia kwitnących drzew i krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych.

Ocieplenie jakie zanotowano w drugiej połowie maja przyspieszyło tempo wzrostu i rozwoju upraw rolnych. W miesiącach maj, czerwiec wystąpiły niedobory opadów co przyczyniło się do nadmiernego przesuszenia wierzchniej warstwy gleby. Na przełomie maja i czerwca, przy sprzyjających warunkach pogodowych, rolnicy przystąpili do zbioru pierwszego pokosu siana łąkowego. Dalszy przebieg pogody był bardzo niekorzystny dla dojrzewania i zbierania zbóż, obfite deszcze i porywiste wiatry przyczyniły się do wylęgnięcia zbóż i rzepaków, a w niektórych rejonach do porostu zbóż, a przy sprzeczności do osypywania się ziarna. Wymienione warunki atmosferyczne oraz przedłużające się (z powodu opadów) żniwa miały wpływ na gorszą jakość zebranego ziarna. Padające deszcze w miesiącu sierpniu i ciepło sprzyjały rozwojowi zarazy ziemniaczanej (część plantacji uległa zniszczeniu). Ciepła i słoneczna pogoda w kolejnych miesiącach przyczyniła się do przeprowadzenia zbioru upraw zwłaszcza okopowych, pastewnych i warzyw, natomiast niekorzystnie wpłynęła na stan uwilgotnienia wierzchniej warstwy gleby. Przesuszenie wierzchniej warstwy gleby utrudniało wykonywanie jesiennych prac polowych, orkę przedsięwziętych i siewów ozimin jak również wschody i rozwój roślin.

Tabl. 21. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	31,5	34,9	32,9
rzepak i rzepik	26,3	23,6	22,4
ziemniaki	176	211	230
buraki cukrowe	416	483	556
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych (stan w czerwcu):			
bydło	34,5	37,2 ^a	37,3
trzoda chlewna	113,9 ^b	98,5 ^a	87,5 ^b
owce	2,0	1,7 ^a	1,6
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	845,1	1000,0 ^a	825,9
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	36,69	59,84	81,99
ziarno żyta za 1 dt	27,64	42,12	74,24
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	37,05	50,86	49,57
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,05	4,56	5,58
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,82	3,89	4,52
mleko krowie za 1 l	0,93	1,07	1,21
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	45,49	64,91	95,51
ziarno żyta za 1 dt	34,67	48,58	78,79
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	52,87	98,51	111,47
prosię na chów za 1 szt.	131,00	130,20	121,13
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	27,1	25,7	28,4
rzepak i rzepik	29,1	24,0	20,4
ziemniaki	170	164	200
buraki cukrowe	417	516	490
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych (stan w czerwcu):			
bydło	34,7	33,1 ^a	32,8
trzoda chlewna	81,6 ^b	69,6 ^a	59,7 ^b
owce	0,7	0,8 ^a	0,6
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	880,5	894,8 ^a	776,5
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	34,59	55,88	80,04
ziarno żyta za 1 dt	28,20	35,39	70,30
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	40,83	60,28	54,74
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,32	4,47	5,53
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,87	3,87	4,64
mleko krowie za 1 l	0,83	0,95	1,11

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Stan w końcu lipca.

Tabl. 21. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
ŚWIĘTOKRZYSKIE (dok.)			
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	40,35	60,99	90,86
ziarno żyta za 1 dt	31,39	45,98	72,95
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	42,97	84,15	95,55
prosię na chów za 1 szt.	128,78	128,16	122,36

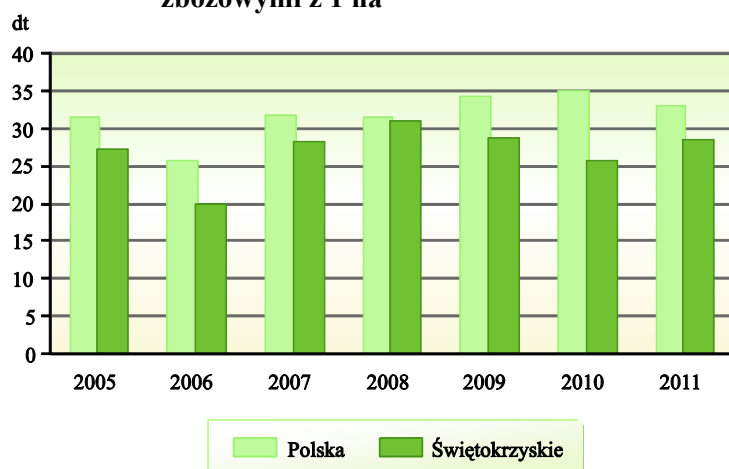
a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Stan w końcu lipca.

■ PRODUKCJA ROŚLINNA

W 2011 r. w województwie świętokrzyskim, w wyniku zwiększenia powierzchni uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi i ziemniaków oraz wyższej wydajności z jednostki powierzchni uzyskano produkcję większą niż przed rokiem. Zbiory rzepaku i rzepiku w omawianym roku były natomiast niższe niż rok wcześniej. O niższym poziomie produkcji rzepaku i rzepiku zdecydowała mniejsza powierzchnia uprawy oraz gorsze plonowanie niż w 2010 r.

Powierzchnia zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w czerwcu 2011 r. wyniosła 237,3 tys. ha i była o 0,8% większa niż w roku poprzednim, zaś o 11,9% mniejsza

Wyk. 40. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha

w porównaniu z notowaną w 2005 r. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2011 r. osiągnęły poziom 28,4 dt z ha i zwiększyły się w stosunku do uzyskanych w roku poprzednim i 2005 r. (odpowiednio o 10,5% i o 4,8%). W odniesieniu do średnich plonów w kraju były one o 13,7% niższe w 2011 r. W omawianym roku zbiory zbóż podstawowych z mieszankami

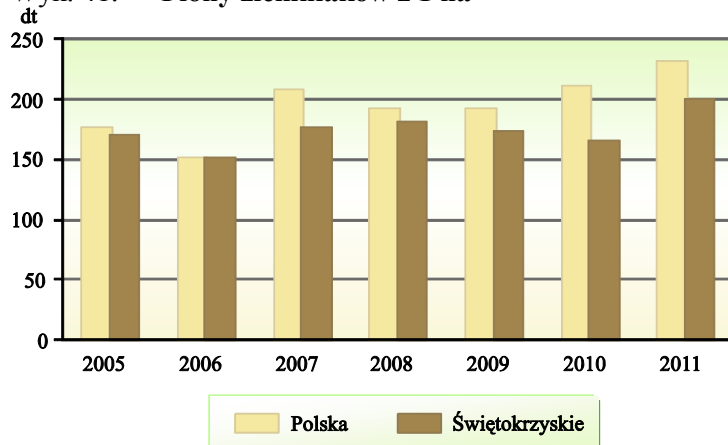
zbożowymi w regionie oszacowano na 6745,8 tys. ton, czyli o 11,3% więcej niż przed rokiem i o 7,5% mniej niż w 2005 r.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2011 r. wynosiła 5,3 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się o 10,5%, a w stosunku do 2005 r. wzrosła o 55,6%. W omawianym roku plony wyniosły 20,4 dt z ha i były o 8,9% niższe niż średni poziom w kraju. W porównaniu z plonami uzyskanymi rok wcześniej zmniejszyły się one o 15,0%, a w odniesieniu do 2005 r. były niższe o 29,9%. Zbiory rzepaku i rzepiku w województwie w omawianym roku oszacowano na 108,8 tys. ton i były mniejsze o 24,1% od uzyskanych w 2010 r., ale o 9,2% większe od notowanych w 2005 r.

Uprawa ziemniaków od 2008 roku ulegała ograniczeniu. Jednak w 2011 r. zasadzono je na powierzchni 21,5 tys. ha, czyli o 3,9% większej niż w roku poprzednim, a w porównaniu z 2005 r. – o 29,0% mniejszej. W omawianym roku z 1 ha zebrano 200 dt ziemniaków, czyli odpowiednio o 22,0% i 17,6% więcej niż w poprzednim roku i sześć lat wcześniej, ale w odniesieniu do średnich w kraju

uzyskane plony były niższe o 13,0%. Produkcja ziemniaków w regionie w 2011 r. wyniosła 4313,3 tys. ton i na skutek zwiększonej wydajności z 1 ha przekroczyła o 27,0% zbiory z 2010 r., natomiast w porównaniu z 2005 r. zbiory były niższe o 16,3% ze względu na znaczne zmniejszenie areалу uprawy.

Wyk. 41. **Plony ziemniaków z 1 ha**

POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

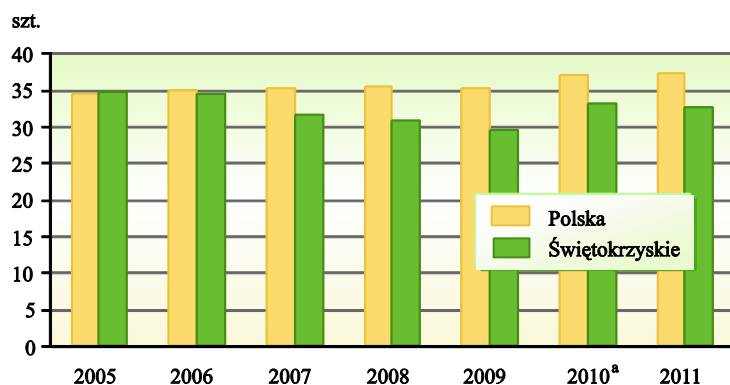
W województwie świętokrzyskim w 2011 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, zmniejszyło się pogłowie bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu. W analizowanym okresie odnotowano natomiast zwiększenie stada koni.

Według badania z czerwca 2011 r., pogłowie bydła w województwie świętokrzyskim liczyło 175,4 tys. szt., co stanowiło 3,0% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W stosunku do 2010 r. liczebność stada bydła zmniejszyła się o 3,6% (w Polsce pozostała na zbliżonym poziomie), natomiast w odniesieniu do 2005 r. odnotowano spadek o 9,3% (w kraju wzrost o 5,1%).

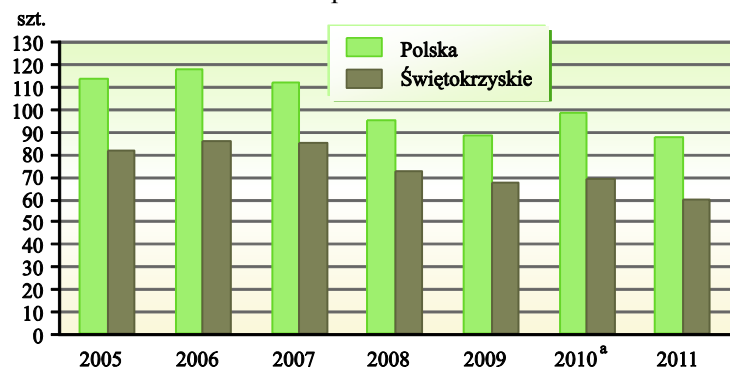
*Badania **pogłowia trzody chlewnej** i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w kwietniu według stanu w końcu marca, w sierpniu według stanu w końcu lipca i w grudniu według stanu w końcu listopada, a badania **pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej** – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.*

Wyk. 42. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**

Stan w czerwcu

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.Wyk. 43. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**

Stan w końcu lipca

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

spadek pogłowia był większy i wyniósł 29,6% (w kraju – 25,4%).

W 2011 r. stado owiec liczyło 3,4 tys. szt., co stanowiło 1,4% pogłowia krajowego. W porównaniu z poprzednim rokiem jego stan zmniejszył się o 19,3% (w Polsce odnotowano spadek o 6,3%). W odniesieniu do 2005 r. pogłowie owiec w regionie zmniejszyło się o 15,3% (w kraju – o 20,6%).

W 2011 r. stado drobiu w regionie ukształtowało się na poziomie 5031,0 tys. szt. i stanowiło 3,5% ogólnego pogłowia w Polsce. W porównaniu z rokiem poprzednim jego liczebność w województwie zmniejszyła się o 13,6% (w kraju o 18,7%). W odniesieniu do stanu notowanego w 2005 r. zarówno w województwie, jak w Polsce pogłowie drobiu było mniejsze odpowiednio o 13,4% i 6,0%.

▪ SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W województwie świętokrzyskim w 2011 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, obserwowano spadek skupu ziarna pszenicy, ziemniaków i żywca rzeźnego w wadze żywej. Więcej niż przed rokiem skupiono żyta i mleka.

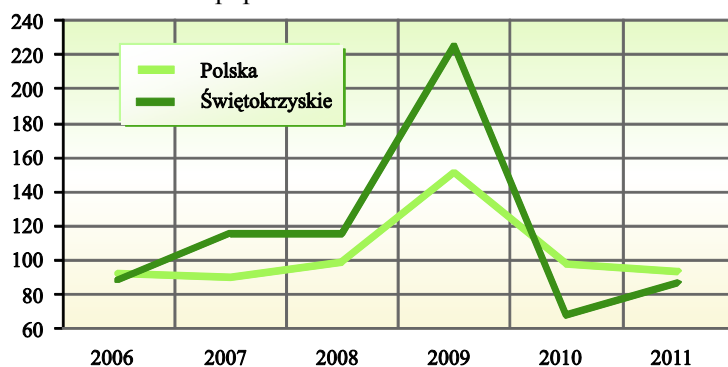
W 2011 r. w ogólnym pogłowie bydła 45,8% stanowiły krowy, w tym 96,8% - krowy mleczne (dla Polski odsetki te wyniosły odpowiednio 45,6% i 94,2%). Duży udział krów mlecznych w stadzie bydła w regionie świadczy o ukierunkowaniu hodowli tego gatunku zwierząt na produkcję mleka.

Według badania w końcu lipca 2011 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie ukształtowało się na poziomie 319,5 tys. szt. (w tym 33,8 tys. szt., tj. 10,6% stanowiły lochy). Udział regionu w ogólnokrajowym pogłowie świń wyniósł 2,4%. W odniesieniu do stanu w 2010 r. wielkość stada trzody chlewnej zmniejszyła się o 16,6% (w Polsce zanotowano spadek o 11,6%). W porównaniu z 2005 r.

W 2011 r. skupiono 46,5 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowi 0,6% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do roku poprzedniego skup był niższy o 14,0%, a w porównaniu z 2005 r. – większy o 53,2% (w kraju - odpowiednio spadek o 7,1% i wzrost o 11,6%). W omawianym roku w regionie skupiono 34,8 tys. ton pszenicy, tj. o 2,4% mniej niż w poprzednim roku, natomiast o 54,4% więcej niż w 2005 r. Skup żyta wyniósł 0,8 tys. ton i zwiększył się o 19,4% w odniesieniu do 2010 r. oraz zmniejszył się o 57,0% w stosunku do 2005 r.

Wyk. 44. **Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**

Rok poprzedni = 100

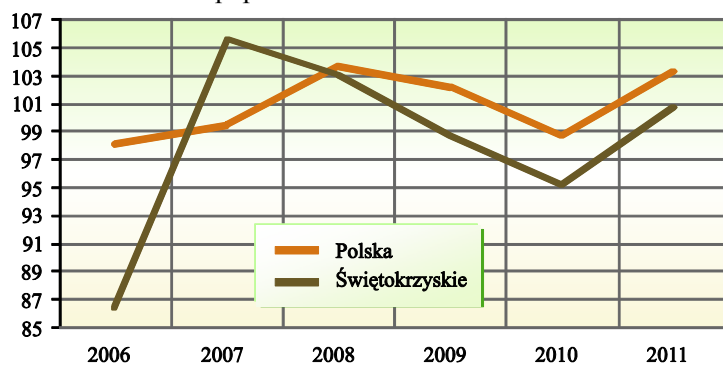

Skup ziemniaków w 2011 r. ukształtował się na poziomie 3,2 tys. ton, co stanowi 0,3% ogólnego skupu w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił spadek ilości skupionych ziemniaków o 9,9%, a w stosunku do 2005 r. znaczny wzrost o 112,6% (w kraju odnotowano wzrost o 11,5% w odniesieniu do poprzedniego roku i o 18,6% w stosunku do 2005 r.).

W omawianym roku skupiono 108,5 tys. ton żywca rzeźnego w wadze żywej (co stanowi 2,4% skupu ogólnokrajowego), tj. o 4,1% mniej niż przed rokiem i o 36,0% więcej niż w 2005 r. W skali kraju zaobserwowano wzrost o 3,2% w odniesieniu do 2010 r. i o 21,3% w stosunku do stanu sprzed sześciu lat.

Wyk. 45. **Dynamika skupu mleka krowiego**

Rok poprzedni = 100

W ciągu ostatniego roku skupiono 42,3 tys. ton żywca wieprzowego, tj. o 9,7% mniej niż w roku poprzednim, zaś o 3,4% więcej niż sześć lat wcześniej. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 22,6 tys. ton i był o 7,5% mniejszy niż przed rokiem, ale o 34,9% większy – niż w 2005 r. Żywca drobiowego skupiono 41,9 tys.

ton, czyli więcej odpowiednio o 5,2% w porównaniu z rokiem poprzednim i o 107,7% w odniesieniu do 2005 r. W 2011 r. skup mleka krowiego wyniósł 162,2 mln litrów (co stanowi 1,8% ogółu mleka skupionego w kraju), tj. o 0,7% więcej niż przed rokiem i o 11,2% mniej niż sześć lat wcześniej (w skali kraju odnotowano wzrost zarówno do poprzedniego roku jak i do 2005 r. odpowiednio o 3,2%, i o 5,3%).

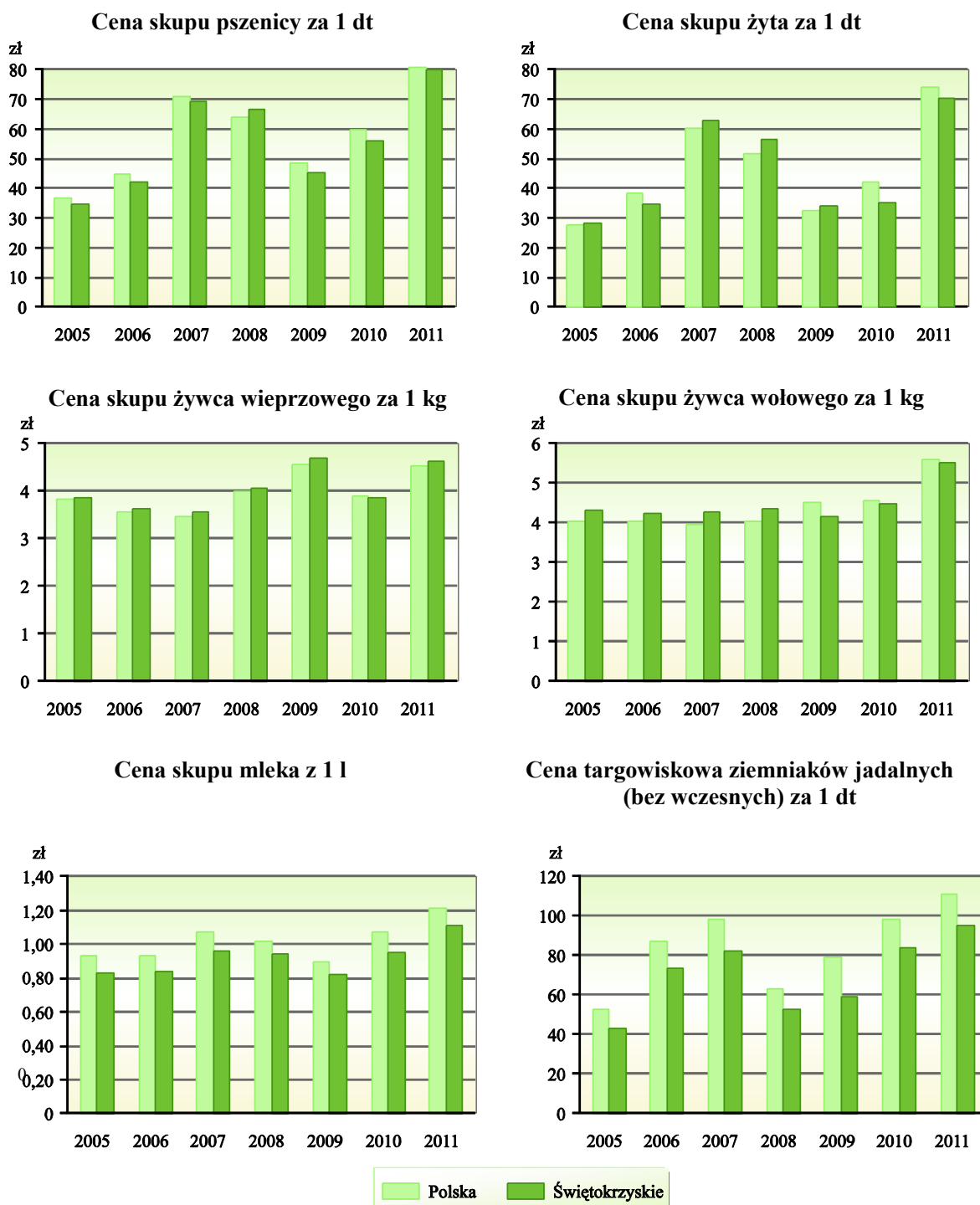
▪ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

W 2011 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, odnotowano wzrost cen większości produktów rolnych zarówno w skupie (z wyjątkiem ziemniaków), jak i na targowiskach.

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2011 r. wyniosła 80,04 zł za 1 dt (w kraju – 81,99 zł) i była o 43,2% wyższa niż przed rokiem i o 131,4% – w porównaniu z 2005 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 90,86 zł (w kraju – 95,51 zł), tj. o 49,0% więcej niż w roku poprzednim i o 125,2% więcej niż sześć lat wcześniej.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Wyk. 46. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

W analizowanym roku cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 70,30 zł za dt (w kraju – 74,24 zł), tj. o 98,6% wyższym w porównaniu z zanotowanym w 2010 r. i o 149,3% wyższym niż w 2005 r. W obrocie targowiskowym cena żyta wzrosła w stosunku do poprzedniego roku o 58,7%, a w odniesieniu do uzyskanej przed sześcioma laty - o 132,4% osiągając poziom 72,95 zł (w Polsce – 78,79 zł).

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

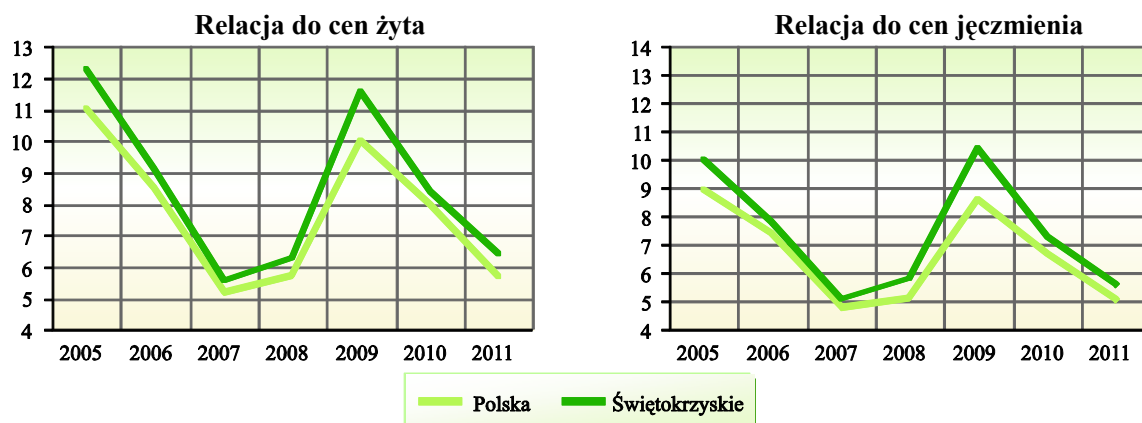
W 2011 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 54,74 zł za dt (w kraju – 49,57 zł), tj. o 9,2% mniej niż przed rokiem, a o 34,1% więcej niż w 2005 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków ukształtowała się na poziomie 95,55 zł za dt (w Polsce – 111,47 zł), tj. o 13,5% wyższym w stosunku do zanotowanego w 2010 r. i 122,4% wyższym niż w 2005 r.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 5,53 zł za kg (w kraju – 5,58 zł), tj. zwiększyła się o 23,7% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku, a w odniesieniu do 2005 r. była wyższa o 28,0%

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 4,64 zł za kg (w kraju – 4,52 zł), tj. o 19,9% wyższą niż w 2010 r. oraz w porównaniu z zanotowaną sześć lat wcześniej.

W 2011 r., w odniesieniu do roku poprzedniego i 2005, znacznie pogorszyła się relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta. Ukształtowała się ona na poziomie 6,4 (wobec 8,4 w 2010 r. i 12,3 w 2005 r.), w kraju relacja wyniosła 5,7 (wobec 8,0 w 2010 r. i 11,0 w 2005 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia w analizowanym okresie również uległa zmniejszeniu i wyniosła 5,6 w 2011 r. wobec 7,3 w 2010 r. i 10,0 w 2005 r. (w kraju odpowiednio – 5,1, 6,7 i 8,9).

Wyk. 47. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

W 2011 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 3,77 zł za kg (w kraju – 4,08 zł) i była o 12,9% wyższa w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku i o 17,8% większa niż w 2005 r.

Za 1 l mleka w omawianym roku płacono 1,11 zł (w kraju – średnio 1,21 zł), tj. o 16,8% więcej niż przed rokiem i o 33,7% więcej niż sześć lat wcześniej.

▪ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

W województwie świętokrzyskim w 2010 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, nastąpił spadek globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zadecydowała niższa wartość produkcji roślinnej. Podobne kierunki zmian w skali roku notowano w produkcji końcowej i towarowej, tj. nastąpiło zmniejszenie produkcji ogółem, przy znacznym spadku produkcji roślinnej.

W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano spadek produkcji globalnej o 10,0%, o czym zadecydowała o 17,8% niższa niż rok wcześniej produkcja roślinna, zaś w produkcji zwierzęcej odnotowano wzrost o 1,6%. W analizowanym roku udział województwa świętokrzyskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 3,4% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 3,9%, a zwierzęcej – 2,9%. W 2010 r. produkcja globalna w kraju była niższa od produkcji z poprzedniego roku o 5,9%, przy czym spadek w produkcji roślinnej wyniósł 17,4%, natomiast wzrost w zwierzęcej – 7,7%. W stosunku do 2005 r. globalna produkcja rolnicza była wyższa w województwie o 8,6%, a w Polsce – o 16,3%.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Z wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie świętokrzyskim w 2010 r. 45,7% stanowiła produkcja roślinna, natomiast na dominującą produkcję zwierzęcą przypadało 54,3%. Wartość produkcji końcowej w 2010 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, była o 9,3% niższa, wskutek spadku o 19,4% produkcji roślinnej, przy wzroście produkcji zwierzęcej o 1,5%.

W analizowanym roku w towarowej produkcji rolniczej nastąpił spadek produkcji ogółem (o 10,7%), przy spadku wartości produkcji roślinnej i zwierzęcej (o 19,9%) i (o 1,2%).

W 2010 r. udział regionu w ogólnokrajowej produkcji końcowej ukształtował się na poziomie 3,4%, a produkcji towarowej - 3,1%.

Dane prezentujące rolnictwo w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Rolnictwo w województwie świętokrzyskim” – publikacja dostępna co roku w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

PRZEMYSŁ

Rok 2011 w województwie świętokrzyskim był drugim z kolei, w którym odnotowany został wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku. Pomimo że na przestrzeni roku jego tempo stopniowo się zmniejszało, to był on minimalnie wyższy niż rok wcześniej. W rezultacie poziom produkcji sprzedanej w cenach stałych był najwyższy od 2005 r. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano zwiększenie wydajności pracy (mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego), przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2011 r. w województwie osiągnęła wartość 22887,9 mln zł (w cenach bieżących) i była o 8,6% (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim i o 44,8% wyższa niż w 2005 r. W skali kraju w tym czasie sprzedaż produkcji zwiększyła się odpowiednio o 7,7% i 44,3%. Tempo wzrostu produkcji sprzedanej w skali roku było w województwie dodatnie we wszystkich miesiącach 2011 r., jednak jego skala ulegała stopniowemu

obniżaniu. W pierwszych trzech miesiącach sprzedaż przekroczyła poziom z roku poprzedniego o 14,0%, w całym I półroczu było to już tylko 9,8%, a na przestrzeni trzech kwartałów – 8,5%. Dopiero w ostatnich trzech miesiącach spadek ten już się nie pogłębiał.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

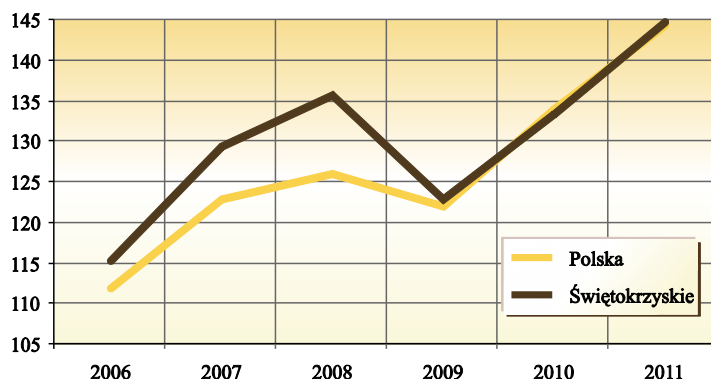
- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 22. Przemysł

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	651874,8	945306,9	1094654,5
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	83,0	83,8
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2384,2	2442,2	2494,5

Tabl. 22. Przemysł (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	14675,7	19969,8	22887,9
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	84,2	78,6	81,6
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	61,0	59,7	60,9
KIELCE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	3491,3	3886,8
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	86,0	86,4
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	13,3	13,3

Wyk. 48. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)
2005=100

Wzrost produkcji uzyskany w ciągu ostatniego roku był przede wszystkim wynikiem osiągnięcia drugi rok z rzędu zwiększenia produkcji sprzedanej (w cenach stałych) w przetwórstwie przemysłowym (o 10,7%). Korzystne tendencje notowano także w górnictwie i wydobywaniu. Wzrost produkcji sprzedanej był tam wprawdzie niższy niż w 2010 r. to jednak nadal pozostawał na wysokim poziomie i wyniósł 24,5%.

Wzrost produkcji uzyskany w ciągu ostatniego roku był przede wszystkim wynikiem osiągnięcia drugi rok z rzędu zwiększenia produkcji sprzedanej (w cenach stałych) w przetwórstwie przemysłowym (o 10,7%). Korzystne tendencje notowano także w górnictwie i wydobywaniu. Wzrost produkcji sprzedanej był tam wprawdzie niższy niż w 2010 r. to jednak nadal pozostawał na wysokim poziomie i wyniósł 24,5%.

Wśród działów przetwórstwa przemysłowego bardzo wysoki wzrost po raz kolejny odnotowano w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, w której wyniósł on 89,0%. Korzystne tendencje wystąpiły także w gospodarce odpadami; odzysku surowców oraz produkcji odzieży, w których rok wcześniej wzrost był jeszcze stosunkowo niski. W 2011 r. wyniósł on już natomiast odpowiednio 55,0% i 56,2%. Po spadku w 2010 r. wyraźną poprawę odnotowano w produkcji mebli,

Spośród sekcji przemysłu największa wartość produkcji sprzedanej (w bieżących cenach bazowych) przypadła na przetwórstwo przemysłowe. W 2011 r. osiągnęła ona 18679,4 mln zł, co stanowiło 86,4% łącznej produkcji sprzedanej przemysłu. W górnictwie i wydobywaniu sprzedaż osią-

*Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.*

gdzie sprzedaż przekroczyła poziom z roku poprzedniego o 21,8%. Znacznie więcej niż rok wcześniej sprzedano w produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych oraz produkcji wyrobów z papieru – odpowiednio o 20,7% i 19,7%. Wysoki wzrost utrzymywał się także w tak znaczących dla województwa działach, jak produkcja artykułów spożywczych i produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, w których wyniósł odpowiednio 16,1% i 15,5%. W analizowanym okresie niższą produkcję sprzedaną odnotowano w przypadku wyrobów tekstylnych – o 60,2% oraz poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji – o 20,2%. Po dynamicznym wzroście w 2010 r. spadek wystąpił w produkcji maszyn i urządzeń – o 7,3%.

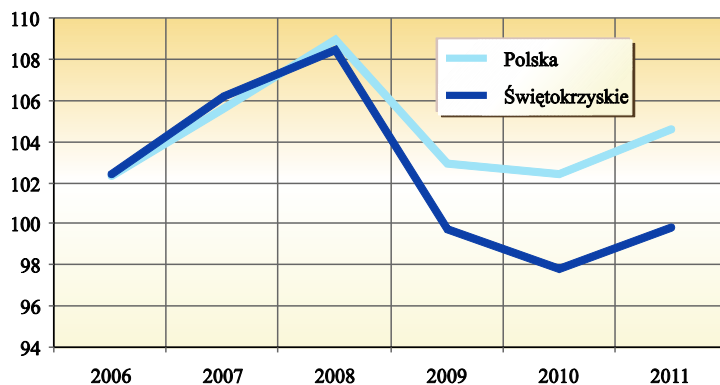
Tabl. 23. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie świętokrzyskim (ceny stałe)**

Sektory i działy	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó l e m	101,0	103,8	103,2	108,5	114,1	109,6	108,6	108,6
w tym:								
Górnictwo i wydobywanie	178,9	145,8	146,3	150,0	179,3	146,3	127,1	124,5
Przetwórstwo przemysłowe	99,7	100,8	100,5	107,6	117,8	113,0	111,6	110,7
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	121,7	117,1	113,3	111,7	108,3	109,8	112,0	116,1
Produkcja wyrobów tekstylnych	103,2	94,4	110,1	107,0	79,2	54,9	41,3	39,8
Produkcja odzieży	71,4	89,6	99,5	103,2	143,9	153,3	155,2	156,2
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	96,4	102,7	100,2	100,8	130,9	119,0	104,9	100,6
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	#	#	#	#	113,8	113,7	115,2	119,7
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	88,5	101,1	95,3	93,1	81,6	74,0	81,4	79,8
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	127,2	132,3	140,5	135,6	90,1	113,7	106,2	108,7
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	107,9	117,0	114,2	116,1	134,3	132,0	125,6	120,7
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	92,7	92,4	95,8	113,7	132,1	121,8	115,4	115,5
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	106,9	108,6	111,4	120,6	111,1	110,0	117,1	110,7
Produkcja urządzeń elektrycznych	89,7	102,2	109,4	117,2	123,3	110,7	104,2	102,6
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	161,0	145,5	141,3	133,2	116,5	99,4	96,2	92,7
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	99,0	110,7	125,3	133,7	290,2	251,7	204,9	189,0
Produkcja mebli	78,4	74,3	78,3	91,2	139,3	143,9	134,9	121,8

Tabl. 23. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie świętokrzyskim (dok.)**

Sektory i działy	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	#	#	#	#	#	#	#	#
w tym:								
Pobór, uzdatnianie i dostarczenie wody	95,4	97,3	100,3	100,3	91,2	93,2	92,0	90,6
Gospodarka odpadami, odzysk surowców ^Δ	113,3	112,5	108,9	104,7	175,9	159,4	157,3	155,0

Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie świętokrzyskim w skali roku towarzyszył przyrost przeciętnego zatrudnienia – o 2,0%. W kraju także przeciętne zatrudnienie w przemyśle w odniesieniu do roku poprzedniego uległo zwiększeniu – o 2,1%. Pomimo tego wzrostu przeciętne zatrudnienie pozostało w województwie na poziomie minimalnie niższym – o 0,1% - niż w 2005 r. Odmiennie wyglądała sytuacja w skali kraju, gdzie na przestrzeni 6 lat odnotowano wzrost o 4,6%.

Wyk. 49. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**
2005 = 100

W 2011 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 60,9 tys. osób. Jego wysoki wzrost odnotowano w przetwórstwie przemysłowym (o 5,4%). Nieco wolniej przeciętne zatrudnienie zwiększało się w górnictwie i wydobywaniu (o 3,6%).

Wartość produkcji sprzedanej przemysłu w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w 2011 r. w województwie świętokrzyskim wyniosła 375,8 tys. zł (w bieżących cenach bazowych) i była o 6,4% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem. W kraju wydajność pracy w przemyśle w omawianym okresie rosła nieco wolniej i zwiększyła się o 5,5%.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

BUDOWNICTWO

W 2011 r. w świętokrzyskim po raz kolejny odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego. Tempo wzrostu (w skali roku) przez pierwsze trzy kwartalne okresy narastające ulegało zwiększeniu. Dopiero ostatnie trzy miesiące przyniosły spowolnienie. Wyższa niż przed rokiem była także wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. W rezultacie w omawianym okresie odnotowano zwiększenie wydajności pracy w budownictwie, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia.

W 2011 r. w województwie świętokrzyskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 4906,6 mln zł i zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 17,4% (w skali kraju wzrost odpowiednio o 17,3%).

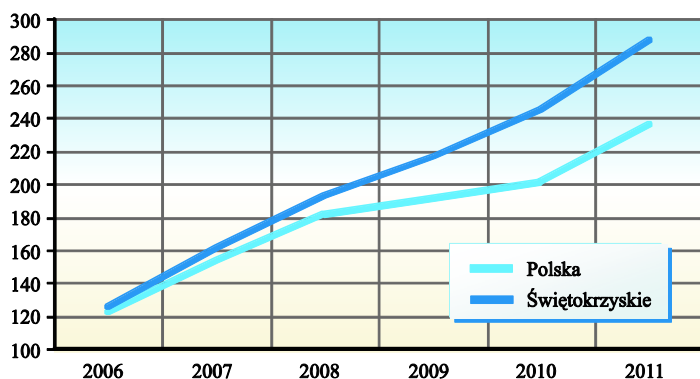
Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 24. **Budownictwo**

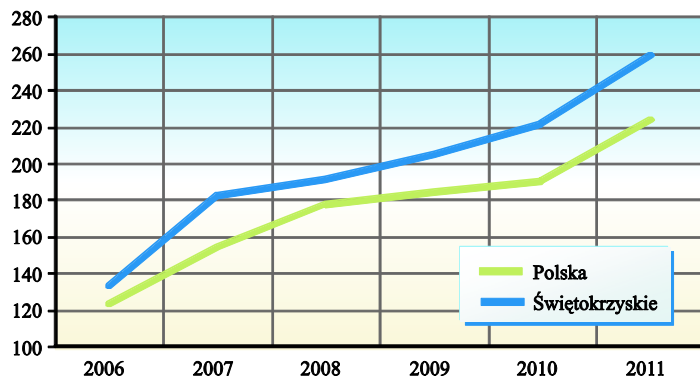
Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	79669,3	160403,9	188127,5
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	54,5	51,5	51,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	344,5	442,8	476,5
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	1705,9	4179,8	4906,6
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	60,9	55,0	54,7
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	8,5	13,1	12,7
KIELCE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	2075,7	2993,8
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	.	5,7	5,9

Wyk. 50. **Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa**
(ceny bieżące)
2005 = 100

W województwie produkcja budowlano-montażowa w analizowanym okresie wyniosła 2683,7 mln zł (54,7% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim o 16,8%. W kraju wzrost produkcji budowlano-montażowej wyniósł 17,6%.

Wyk. 51. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej**
(ceny bieżące)
2005 = 100

Roboty o charakterze inwestycyjnym w województwie świętokrzyskim w 2011 r. stanowiły 41,6% produkcji budowlano-montażowej, a ich wartość była o 3,8% wyższa niż w poprzednim roku. Udział robót inwestycyjnych w produkcji budowlano-montażowej zmniejszył się o 5,2 pkt proc. w porównaniu z 2010 r.

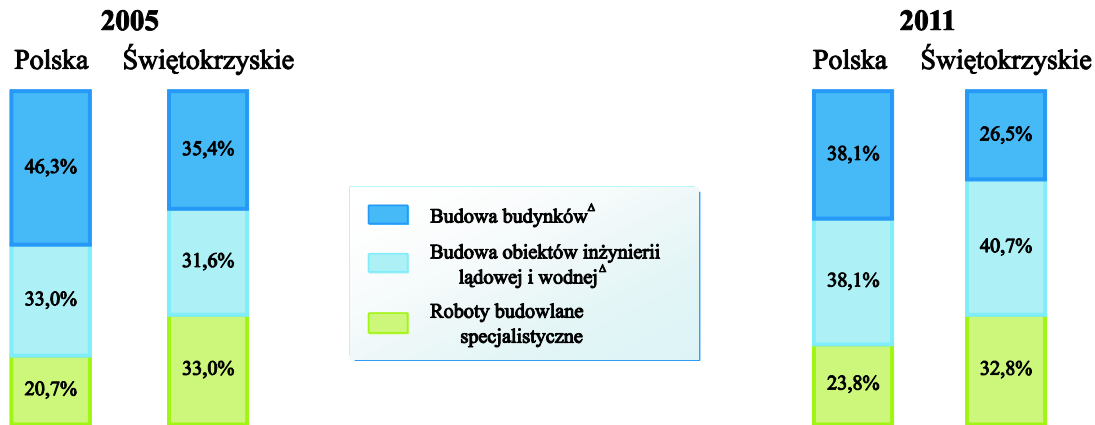
Tabl. 25. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie świętokrzyskim** (ceny bieżące)

Działy	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	91,5	90,8	92,4	108,1	116,0	120,8	121,6	116,8
Budowa budynków ^Δ	112,4	94,8	98,5	108,2	81,6	82,5	92,3	92,1
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	133,3	86,3	97,6	121,2	181,3	179,8	148,1	133,7
Roboty budowlane specjalistyczne	70,9	89,7	82,7	96,0	140,6	124,4	129,6	124,4

Wśród przedsiębiorstw budowlano-montażowych największy udział posiadały jednostki zajmujące się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej, w których w skali roku produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się o 33,7%. W rezultacie wzrósł także udział tych przedsiębiorstw. W 2011 r. zrealizowały one 40,7% produkcji budowlano-montażowej wobec 35,5% rok wcześniej. Nieco zwiększyły

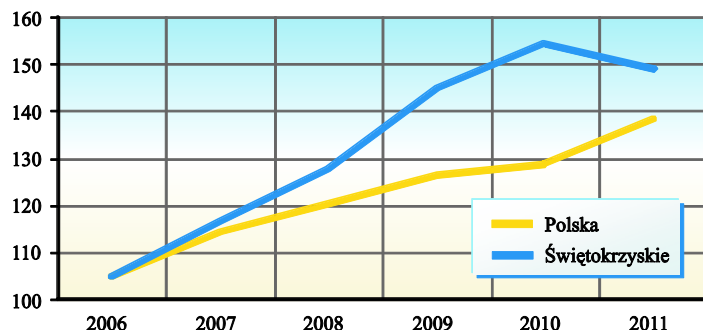
szył się także (o 2,0 pkt) udział przedsiębiorstw wykonujących roboty budowlane specjalistyczne – do 32,8%. Produkcja budowlano–montażowa była tu większa o 24,4% niż przed rokiem. Wyraźnie mniej zrealizowały natomiast przedsiębiorstwa zajmujące się budową budynków (o 7,9%). Spadek ten przyczynił się do znacznego zmniejszenia udziału tego działu (z 33,7% do 26,5%).

Wyk. 52. **Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)**

W 2011 r. rosnącej produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji (o 3,4%, wobec wzrostu o 7,6% w skali kraju).

Wyk. 53. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie**
2005 = 100

Wartość produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w 2011 r. w Świętokrzyskim ukształtowała się na poziomie 386,5 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza wzrost o 21,6% w stosunku do roku poprzedniego.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w województwie świętokrzyskim w 2011 r. były lepsze niż rok wcześniej. Wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania, wydanych pozwoleń na ich realizację oraz rozpoczętych budów. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania była również większa niż przed rokiem.

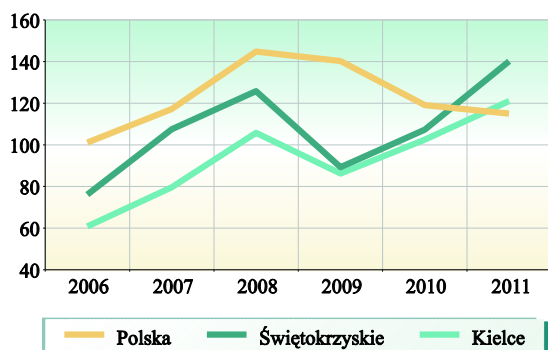
W 2011 r. w regionie oddano do użytkowania 2973 mieszkań, tj. o 30,6% więcej niż przed rokiem (i 40,2% więcej niż w 2005 r.). W kraju notowano spadek o 3,5% liczby lokali mieszkalnych przekazanych do użytkowania w odniesieniu do roku poprzedniego (wzrost o 15,0% w porównaniu z 2005 r.).

Informacje o mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

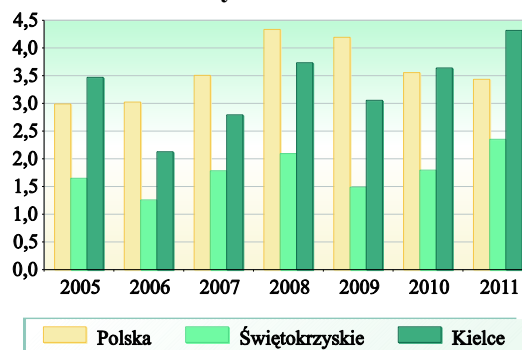
Tabl. 26. **Budownictwo mieszkaniowe**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,0	3,6	3,4
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	105,3	106,1	107,2
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	3,3	4,6	4,8
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	2,8	4,1	4,2
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	1,6	1,8	2,4
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	104,4	107,1	108,3
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	1,9	3,6	3,9
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	1,7	3,0	3,3
KIELCE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,5	3,6	4,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	70,0	74,4	77,7
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	2,3	4,4	7,0
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	1,4	2,9	3,9

Wyk. 54. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**
2005 = 100

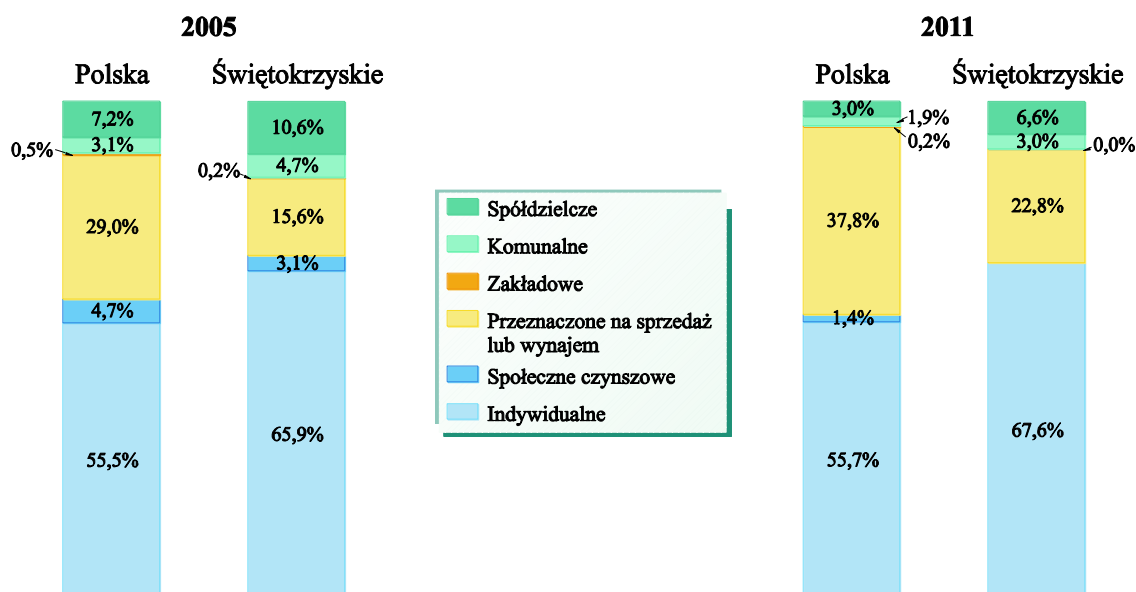

Wyk. 55. **Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności**

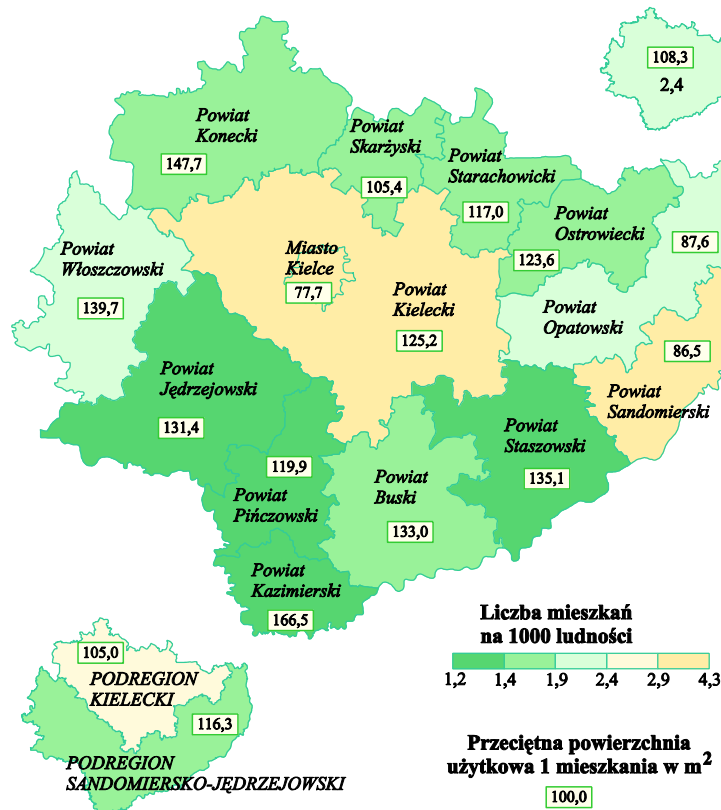

W 2011 r. w województwie świętokrzyskim wyższy niż przeciętnie wzrost liczby oddanych mieszkań notowano w formach budownictwa o niedużym udziale w liczbie ogółem, tj. w budownictwie spółdzielczym (wzrost liczby mieszkań o 99,0%, przy udziale 6,6%) oraz w budownictwie komunalnym (wzrost o 73,1%, przy udziale 3,0%). W budownictwie indywidualnym, którego udział w liczbie ogółem mieszkań oddanych do użytkowania stanowi 67,6% notowano wzrost liczby oddanych mieszkań o 39,4%. Z kolei w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (udział w liczbie ogółem – 22,8%) notowano spadek liczby oddanych mieszkań o 1%.

Wyk. 56. **Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa**

Wyk. 57. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2011 r.

Tabl. 27. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie świętokrzyskim

Formy budownictwa	2010				2011			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2009 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2010 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó l e m	2277	100,0	120,3	107,1	2973	100,0	130,6	108,3
Spółdzielcze	98	4,3	51,6	55,4	195	6,6	199,0	61,9
Komunalne (gminne)	52	2,3	72,2	38,7	90	3,0	173,1	37,3
Zakładowe	1	0,0	33,3	134,0	1	0,0	100,0	134,0
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	685	30,1	186,1	63,2	678	22,8	99,0	63,4
Spółeczne czynszowe	-	-	x	-	-	-	x	-
Indywidualne	1441	63,3	114,4	133,9	2009	67,6	139,4	131,1

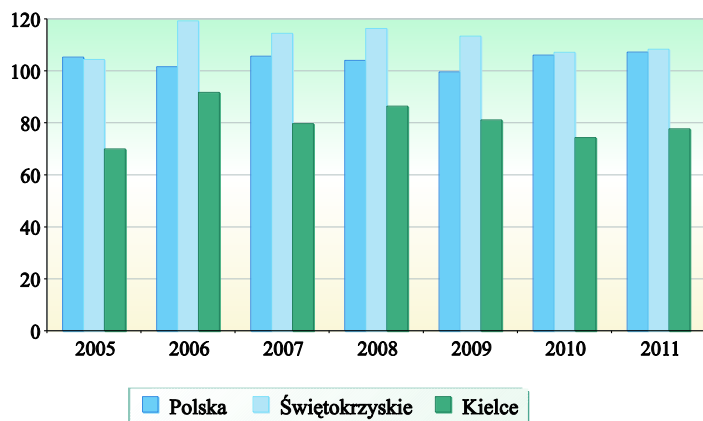
Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie świętokrzyskim w 2011 r. wyniosła 108,3 m² (w kraju 107,2 – m²) i zwiększyła się o 1,2 m² w stosunku do roku poprzed-

niego (w kraju wzrosła o 1,1 m²). W porównaniu z 2005 r. uległa ona zwiększeniu o 3,9 m² (w kraju zwiększyła się o 1,9 m²).

Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w budownictwie indywidualnym wyniosła 131,1 m², a najmniejszą charakteryzowały się mieszkania komunalne (37,3 m²).

Wyk. 58. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania**
m²

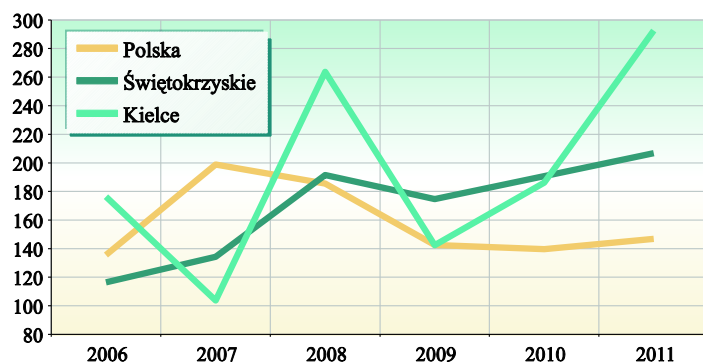

W województwie świętokrzyskim w 2011 r. największe mieszkania budowano w powiecie kazimierskim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 166,5 m²), a najmniejsze – m.in. w powiecie sandomierskim (86,5 m²) oraz opatowskim (87,6 m²). W mieście na prawach powiatu Kielce przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła 77,7 m².

W ciągu 2011 r. w regionie wydano pozwolenia na budowę 4940 mieszkań, tj. o 8,4% więcej niż rok wcześniej i o 106,9% więcej niż w 2005 r. (w skali kraju nastąpił wzrost o 5,2% w stosunku do roku poprzedniego i wzrost o 46,9% w odniesieniu do 2005 r.).

Wyk. 59. **Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań**

2005 = 100

W województwie świętokrzyskim najczęściej pozwoleń na budowę mieszkań wydano inwestorom indywidualnym (70,7% ogółu) oraz budującym z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (23,5%). W skali roku zwiększeniu uległa liczba pozwoleń na budowę uzyskanych w budownictwie spółdzielczym oraz przez inwestorów budującym z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem, odpowiednio o 61,4% i 55,3%. Spadek ilości pozwoleń wydanych na realizację mieszkań stwierdzono w budownictwie indywidualnym (o 1,5%), oraz komunalnym (o 71,6%).

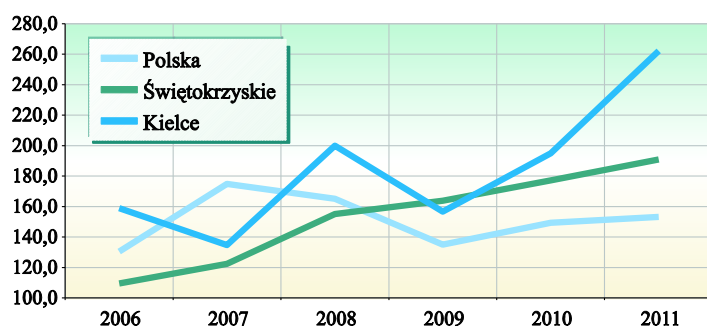
Tabl. 28. Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie świętokrzyskim

Formy budownictwa	2010			2011		
	w liczbach bezwzględ- nych	w odset- kach	2009 = = 100	w liczbach bezwzględ- nych	w odset- kach	2010 = = 100
O g ó ł e m	4556	100,0	109,3	4940	100,0	108,4
Spółdzielcze	158	3,5	232,4	255	5,2	161,4
Komunalne (gminne)	102	2,2	167,2	29	0,6	28,4
Zakładowe	-	-	x	-	-	x
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	749	16,4	186,8	1163	23,5	155,3
Spółeczne czynszowe	-	-	x	-	-	x
Indywidualne	3547	77,9	101,8	3493	70,7	98,5

Większą niż przed rokiem liczbę pozwoleń na realizację lokali mieszkalnych wydano w pięciu powiatach regionu, przy czym najwyższy wzrost nastąpił w mieście Kielce (o 57,1%) i powiecie koneckim (o 38,4%), natomiast wyraźny spadek zaobserwowano w powiecie pińczowskim (o 33,9%), włoszczowskim (o 25,3%) oraz ostrowieckim (o 24,8%).

Rozpoczęto budowę 4117 mieszkań, tj. o 7,7% więcej niż w 2010 r. (w skali kraju wzrost wyniósł 2,6%). W porównaniu do 2005 r. liczba rozpoczętych budów mieszkań zwiększyła się w województwie o 90,9% (w kraju - o 53,3%).

Wyk. 60. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**
2005 = 100

W regionie w 2011 r. największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto zanotowano w budownictwie indywidualnym – 3292, tj. o 8,3% więcej niż rok wcześniej oraz przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 481, tj. o 21,8% mniej.

W województwie świętokrzyskim w odniesieniu do 2010 r. wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto odnotowano w ośmiu powiatach, najwyższy - w powiecie jędrzejowskim (o 34,9%), mieście Kielce (o 34,5%) oraz powiecie kazimierskim (o 30,2%), natomiast wyraźny spadek - w powiecie pińczowskim (o 30,2%).

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie świętokrzyskim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

RYNEK WEWNĘTRZNY

Według wstępnych danych, w województwie świętokrzyskim w 2011 r. utrzymał się wzrost wartości sprzedaży detalicznej w odniesieniu do roku poprzedniego, przy czym jego tempo uległo osłabieniu. W skali roku wzrosła również sprzedaż hurtowa towarów.

Wartość **sprzedaży detalicznej** (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2011 r. zwiększyła się w odniesieniu do poprzedniego roku o 10,3% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 11,6% wyższym niż w roku poprzednim).

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną przez punkty sprzedaży detalicznej, placówki gastronomiczne oraz inne punkty sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 29. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (ceny bieżące)

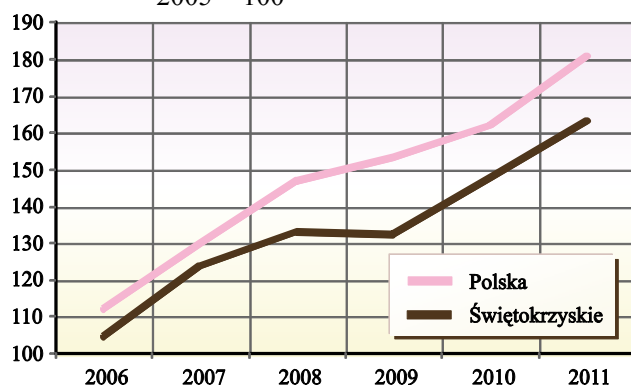
Wyszczególnienie	2007	2010	2011
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	116,0	105,5	111,6
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	135,3	107,9	101,9
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	111,9	113,1	120,1
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	109,3	101,2	102,8
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	125,3	113,6	130,3
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	119,6	117,2	117,8
Włókno, odzież, obuwie	128,1	113,1	112,5
Meble, RTV, AGD	125,4	123,0	106,7
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	121,6	83,6	107,0
Pozostałe	110,0	95,9	116,7
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
O g ó ł e m	118,0	111,5	110,3
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	119,6	169,7	57,2
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	100,0	122,3	132,9
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	114,6	98,1	106,8
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	137,0	105,2	92,7

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Tabl. 29. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (dok.)

Wyszczególnienie	2007	2010	2011
	rok poprzedni = 100		
ŚWIETOKRZYSKIE (dok.)			
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	150,0	104,2	127,7
Włókno, odzież, obuwie	109,3	106,8	110,8
Meble, RTV, AGD	126,2	126,0	133,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	114,7	96,1	102,3
Pozostałe	122,3	120,3

^a Patrz notka a na str. 79.

Wyk. 61. **Dynamika sprzedaży detalicznej**
(ceny bieżące)
2005 = 100

W województwie świętokrzyskim od początku 2011 r. w kolejnych trzech kwartalnych okresach narastających odnotowano systematyczne spowolnienie dynamiki ogólnej sprzedaży detalicznej towarów w skali roku. Odmianą sytuację zaobserwowano w czwartym kwartale, w którym tempo wzrostu sprzedaży w stosunku do roku poprzedniego uległo przyspieszeniu. Największy wzrost notowano w przedsiębiorstwach zajmujących się sprzedażą

mebli, RTV, AGD (o 33,6%), paliw stałych, ciekłych i gazowych (o 32,9%), a także zgrupowanych w kategorii „farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny” (o 27,7%). Poziomu sprzedaży z 2010 r. nie uzyskano w grupach: pojazdy samochodowe, motocykle, części (spadek o 42,8%) oraz pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (spadek o 7,3%).

W strukturze sprzedaży detalicznej w 2011 r. największy udział miały przedsiębiorstwa zgrupowane w kategorii „pozostałe” (21,8%), przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (21,5%) oraz zajmujące się sprzedażą prasy, książek, pozostałą sprzedażą w wyspecjalizowanych sklepach (18,9%).

Tabl. 30. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie świętokrzyskim** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	108,3	107,3	110,9	111,5	117,1	113,0	108,7	110,3
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	191,3	242,0	239,9	169,7	72,5	67,2	64,5	57,2
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe ...	103,1	111,4	120,1	122,3	161,0	155,2	133,8	132,9

^a Patrz notka a do tabl. 24 na str. 79.

Tabl. 30. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie świętokrzyskim (dok.)**

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	100,1	96,1	96,4	98,1	102,9	105,5	105,8	106,8
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	129,5	109,8	116,2	105,2	70,8	87,3	80,5	92,7
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	102,6	106,1	109,2	104,2	110,2	108,8	107,6	127,7
Włókno, odzież, obuwie	94,1	81,3	102,7	106,8	135,9	155,3	123,0	110,8
Meble, RTV, AGD	137,8	120,2	117,2	126,0	180,1	135,0	128,3	133,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	91,6	91,8	98,2	96,1	102,1	101,9	99,7	102,3
Pozostałe	114,3	113,8	115,9	122,3	126,9	125,1	120,2	120,3

^a Patrz notka *a* do tabl. 24 na str. 79.

W 2011 r. w województwie świętokrzyskim wartość sprzedaży hurtowej towarów (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych przekroczyła o 5,6% poziom zanotowany przed rokiem, przy czym w przedsiębiorstwach hurtowych w skali roku zaobserwowano spadek sprzedaży o 25,3%. Zmniejszenie sprzedaży jednostek hurtowych wynikało przede wszystkim ze spadku zainteresowania kupnem towarów przedsiębiorstw z grup: sprzedaży hurtowej niewyspecjalizowanej (o 62,3%) oraz sprzedaży artykułów użytku domowego (o 24,0%). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w omawianym roku była wyższa o 13,4% niż w 2010 r. (w tym zrealizowana przez jednostki hurtowe odpowiednio o 13,0%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

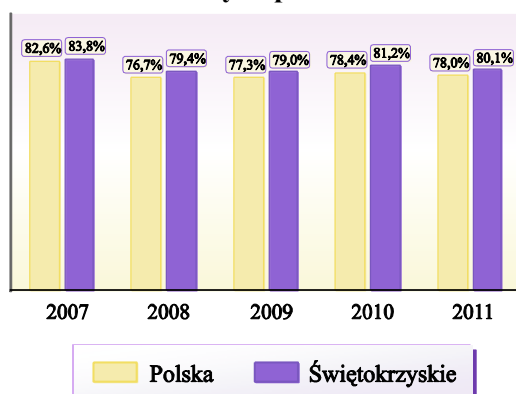
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW

W 2011 r. w województwie świętokrzyskim wyniki finansowe uzyskane przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe drugi rok z rzędu uległy poprawie w porównaniu z rokiem poprzednim. Wyższa dynamika przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania wpłynęła na polepszenie wskaźnika poziomu kosztów. Zwiększył się wynik finansowy brutto i netto. Korzystna tendencja wzrostu wyniku finansowego na poziomie netto występowała przy tym na przestrzeni całego 2011 r. Odnotowano poprawę wskaźników rentowności.

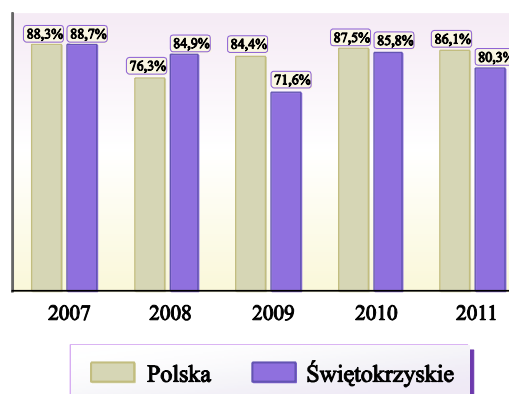
Wyniki finansowe uzyskane w 2011 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie świętokrzyskim były lepsze w porównaniu z rokiem poprzednim (z wyjątkiem wyniku finansowego na pozostałej działalności operacyjnej), ale gorsze niż w 2007 r. (oprócz wyniku na działalności nadzwyczajnej). W kraju wyniki finansowe uzyskane w 2011 r. były korzystniejsze od zanotowanych w 2010 r. i 2007 r. (z wyjątkiem wyników finansowych na pozostałej działalności operacyjnej, działalności finansowej i działalności nadzwyczajnej).

Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).

Wyk. 62. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

Wyk. 63. **Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

W 2011 r. zysk netto wykazało 80,1% badanych przedsiębiorstw, wobec 81,2% przed rokiem, a ich udział w przychodach ogółem spadł z 85,8% zanotowanych w 2010 r. do 80,3%.

Przychody z całokształtu działalności ukształtowały się na poziomie 39558,5 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku były o 4,2% wyższe, natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 37520,3 mln zł i wzrosły o 3,8%. Wyższa dynamika przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania wpłynęła na poprawę wskaźnika poziomu kosztów w skali roku – o 0,4 pkt proc. do 94,8% (w kraju także zanotowano jego spadek – o 0,1 pkt proc. do 94,6%). W omawianym okresie poprawił się również wynik na działalności gospodarczej, wynik finansowy brutto

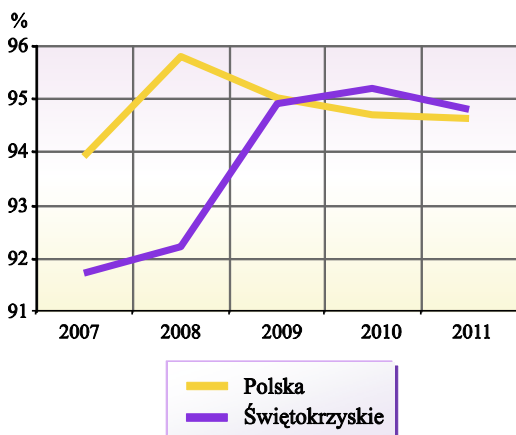
i netto oraz wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (w kraju także odnotowano wyższy poziom wyników finansowych przedsiębiorstw w stosunku do poprzedniego roku).

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2011 r. w województwie świętokrzyskim osiągnęły wartość 38129,6 mln zł (wzrost o 4,3% w stosunku do roku poprzedniego), a koszty ich uzyskania wyniosły 35916,4 mln zł (więcej o 3,9%). Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (na poziomie 2213,2 mln zł) był o 10,6% wyższy niż przed rokiem, przy równoczesnym pogorszeniu wyniku na pozostałej działalności operacyjnej (z 182,7 mln zł w 2010 r. do 71,7 mln zł w 2011 r.) oraz zmniejszeniu straty na operacjach finansowych (z 344,8 mln zł do 246,8 mln zł). W rezultacie, wynik finansowy na działalności gospodarczej był o 10,8% wyższy od zanotowanego w analogicznym okresie roku poprzedniego (wyniósł 2038,1 mln zł). Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 2066,4 mln zł, tj. o 11,8% większą niż w 2010 r. Po odliczeniu obciążeń (głównie podatku dochodowego), wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 1697,5 mln zł i zwiększył się o 7,1% w stosunku do uzyskanego przed rokiem.

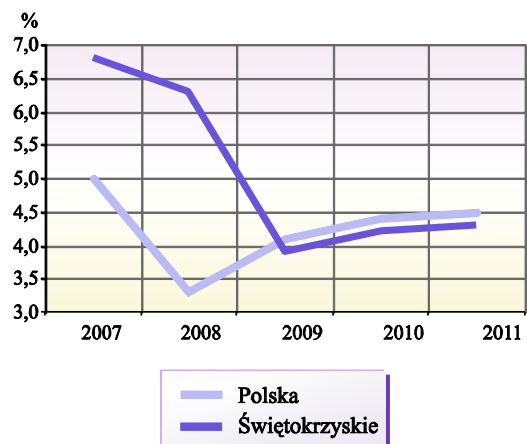
Wyniki finansowe:

- *wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;*
- *obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a do 2009 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;*
- *wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.*

Wyk. 64. Wskaźnik poziomu kosztów

Wyk. 65. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Wskaźniki:

- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności.

Poprawiły się wskaźniki rentowności - ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 5,5% w roku poprzednim do 5,8% w 2011 r.), obrotu brutto (odpowiednio z 4,9% do 5,2%) oraz nieznacznie obrotu netto (z 4,2% do 4,3%). Lepsza niż przed rokiem była także zdolność do obsługi bieżących zobowiązań. Wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia zwiększyły się odpowiednio z 37,8% do 40,4% oraz z 93,9% do 97,4%.

W kraju w 2011 r. także odnotowano poprawę większości podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych badanych przedsiębiorstw w odniesieniu do poprzedniego roku.

Tabl. 31. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**

Wyszczególnienie	2007	2010	2011
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	93,9	94,7	94,6
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,6	5,2	5,3
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	6,1	5,3	5,4
Wskaźnik rentowności obrotu netto	5,0	4,4	4,5
Wskaźnik płynności I stopnia	33,7	39,7	38,1
Wskaźnik płynności II stopnia	98,9	105,5	102,7
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	91,7	95,2	94,8
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	7,6	5,5	5,8
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	8,3	4,9	5,2
Wskaźnik rentowności obrotu netto	6,8	4,2	4,3
Wskaźnik płynności I stopnia	38,0	37,8	40,4
Wskaźnik płynności II stopnia	92,8	93,9	97,4

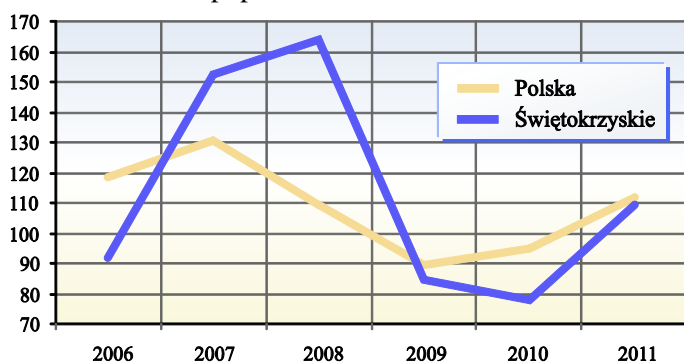
Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

NAKLADY INWESTYCYJNE

W 2011 r. po dwóch latach spadku nakładów inwestycyjnych badanych przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim odnotowano ich ponowny wzrost. Przyczynił się do tego wzrost zakupów maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi, podczas gdy w dwóch pozostałych grupach środków trwałych wartość wydatkowanych środków uległa spadkowi. Nadal obniżała się wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych, przy mniejszej liczbie nowych inwestycji. Skala tego spadku uległa jednak zmniejszeniu.

Wyk. 66. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem**
(ceny bieżące)
Rok poprzedni = 100

laty. W kraju w 2011 r. wartość nakładów inwestycyjnych wzrosła o 11,9% w odniesieniu do poziomu zanotowanego w 2010 r.

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2011 r. przez badane przedsiębiorstwa w regionie, wyniosły 1989,8 mln zł i były wyższe od zanotowanych rok wcześniej o 9,1%. Pomimo tego wzrostu wartość inwestycji była znacznie niższa niż przed dwoma

*Prezentowany podział **nakładów inwestycyjnych**, obejmujących nakłady na nowe środki trwałe i (lub) ulepszenie (rozbudowę, przebudowę, rekonstrukcję, modernizację) istniejących obiektów majątku trwałego, opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.*

Tabl. 32. **Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
O g ó ł e m w mln zł	62160,6	89236,8	99853,7
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	36,3	42,1	39,1
Zakupy	63,0	56,8	59,5
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	52,4	45,5	47,1
środków transportu	10,6	11,3	12,4

Tabl. 32. **Nakłady inwestycyjne (dok.)**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
O g ó ł e m w m l n z ł	1211,6	1824,3	1989,8
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	29,1	40,3	29,4
Zakupy	70,2	59,5	60,7
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	62,4	50,7	56,4
środków transportu	7,8	8,8	4,3

Wzrost nakładów w 2011 r. spowodowany został większymi zakupami maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi. W omawianym roku w województwie świętokrzyskim na ten cel wydatkowano 1123,0 mln zł (o 21,5% więcej niż w 2010 r.). Dla porównania rok wcześniej notowano znaczny spadek

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu sfinansowania zakupu, budowy lub ulepszenia środka trwałego za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).*

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

zakupów maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi. Odwrotnie przedstawiała się sytuacja w zakresie dwóch pozostałych grup środków trwałych. Nakłady na budynki i budowle zmalały w ciągu roku do 584,3 mln zł, tj. o 20,6%, natomiast na środki transportu – do 84,9 mln zł, tj. o 47,1%. Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 1207,9 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 11,4%, a udział tych zakupów w nakładach ogółem wzrósł w skali roku o 1,2 pkt proc.

Do osiągnięcia wyższych niż przed rokiem nakładów w znacznym stopniu

przyczyniło się dominujące przetwórstwo przemysłowe, w którym po ubiegłorocznym głębokim spadku odnotowano wzrost o 19,0%. Duży wpływ miało także wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, w którym nakłady drugi rok z rzędu uległy zwiększeniu (o 63,1%). Znacznie więcej inwestowano ponadto w administrowaniu i działalności wspierającej (18-krotnie), górnictwie i wydobywaniu (o 156,8%) oraz obsłudze rynku nieruchomości (o 75,8%). Na przeciwnym biegunie znalazła się dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, w której po silnym wzroście nakładów w latach poprzednich nastąpił ich gwałtowny spadek wynoszący 51,9%. Znacznie zmalały także nakłady w transporcie i gospodarce magazynowej (o 66,9%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 64,9%) i budownictwie (o 36,9%).

W 2011 r. w regionie inwestorzy rozpoczęli realizację 654 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 646,1 mln zł (w roku poprzednim rozpoczęto 719 nowych inwestycji o wartości 688,3 mln zł). W kraju w omawianym okresie liczba rozpoczętych inwestycji zwiększyła się o 16,2%, a ich wartość kosztorysowa – o 6,0%.

W województwie świętokrzyskim nakłady inwestycyjne na zakup używanych środków trwałych w 2011 r. wyniosły 198,8 mln zł i były o 17,0% wyższe od zanotowanych w roku poprzednim. Z ogólnej kwoty nakładów na używane środki trwałe na budynki i budowle wydatkowano 42,2 mln zł (o 17,4% więcej niż w 2010 r.), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 63,5 mln zł (o 4,2% więcej), a na środki transportu – 28,8 mln zł (o 19,6% więcej).

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.
-

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM
SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Specification
Ludność ^a (w tys.)	1285,0	1279,8	1275,6	1272,8	1270,1	1266,0	.	Population ^a (in thous.)
Na 1000 ludności:								Per 1000 population (in the period Jan–Sep):
małżeństwa zawarte	5,52	6,09	6,61	6,69	6,49	6,15	5,42	marriages contracted
urodzenia żywe	8,86	8,80	9,32	9,94	9,97	9,77	9,14	live births
zgony	10,51	10,70	10,67	10,85	10,80	10,99	10,81	deaths
przyrost naturalny	-1,65	-1,90	-1,35	-0,90	-0,83	-1,23	-1,67	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-1,74	-2,70	-2,27	-1,82	-1,66	-2,00	-1,82	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.)	103,2	106,1	111,8	116,6	113,3	114,9	116,6	Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)
rok poprzedni = 100	102,7	105,4	104,3	97,2	101,3	101,5	previous year = 100
udział sektora prywatnego (w %)	83,4	85,9	86,6	87,2	86,1	87,7	89,8	private sector participation (in %)
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	117,8	99,4	83,3	77,7	83,8	82,1	83,2	Registered unemployed persons ^a (in thous.)
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	20,6	17,7	14,9	13,7	15,1	15,2	15,3	Registered unemployment rate ^a (in %)
Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a (in %)	88,6	88,8	88,4	84,9	81,6	83,3	82,8	
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	1070	313	511	178	179	190	213	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^c (w %)	54,3	55,1	53,1	56,6	55,9	57,0	57,5	Activity rate by LFS ^c (in %)
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^c (w %)	44,0	46,5	48,1	51,6	49,9	50,1	50,1	Employment rate by LFS ^c (in %)
Stopa bezrobocia według BAEL ^c (w %) ..	19,0	15,6	9,5	8,8	10,9	12,0	13,0	Unemployment rate by LFS ^c (in %)

a Stan w końcu roku. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *c* Przeciętne w roku.

a As of the end of the year. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *c* Average during the year.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	2130,23	2232,61	2434,87	2709,61	2816,91	2900,21	3022,12	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector^a (in zł)</i>
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów (w tys.)	318,4	316,5	316,1	317,2	317,0	310,9	307,4	<i>Average monthly number of retirees and pensioners (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	98,9	99,4	99,9	100,4	100,0	98,1	98,9	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS (w zł)	.	1085,24	1118,41	1225,89	1328,03	1416,62	1494,87	<i>Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS (in zł)</i>
rok poprzedni = 100	x	x	103,1	109,6	108,3	106,7	105,5	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych (w zł)	736,04	779,49	790,61	835,31	887,94	930,42	960,41	<i>Average monthly gross retirement pay and pension for farmers (in zł)</i>
rok poprzedni = 100	102,2	105,9	101,4	105,7	106,3	104,8	103,2	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):								<i>Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)</i>
ogółem	102,4	101,1	102,7	104,5	103,8	102,6	104,7	<i>total</i>
żywność i napoje bezalkoholowe	102,3	100,2	105,0	106,1	105,3	102,8	104,6	<i>food and non-alcoholic beverages</i>
odzież i obuwie	93,5	92,4	92,6	94,0	94,7	95,4	97,5	<i>clothing and footwear</i>
mieszkania	104,1	104,0	103,4	108,4	106,7	103,2	107,1	<i>dwelling</i>
Plony zbóż podstawowych (z mieszkankami zbożowymi) z 1 ha w dt	27,1	19,9	28,2	31,0	28,5	25,7	28,4	<i>Basic cereals (including mixed cereals) yields per 1 ha per dt</i>
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych:								<i>Farm animals stock per 100 ha agricultural land:</i>
bydło ^b	34,4	28,5	29,7	30,2	28,5	30,1 ^c	30,8	<i>cattle^b</i>
trzoda chlewna ^d	81,6	86,3	84,9	72,8	67,3	69,6 ^c	59,7	<i>pigs^d</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* Stan w czerwcu. *c* Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. *d* Stan w końcu lipca.
a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *b* As of June. *c* Data of Agricultural Census as of 30 Jun. *d* As of the end of Jul.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Specification
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):								<i>Price indices of procurement (previous year = 100):</i>
ziarna zbóż (bez siewnego)	66,8	122,5	158,8	97,7	67,3	117,9	149,2	<i>cereal grain (excluding sowing seed)</i>
żywcza rzeźnego wołowego (bez cieląt)	115,2	97,9	100,7	101,9	95,4	108,0	123,7	<i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>
żywcza rzeźnego wieprzowego	92,6	93,8	98,1	114,6	115,4	82,2	119,9	<i>pigs for slaughter</i>
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:								<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	12,3	9,1	5,6	6,3	11,6	8,4	6,4	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	10,0	7,8	5,1	5,8	10,4	7,3	5,6	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	115,3	112,3	104,8	90,6	108,5	108,6	<i>Sold production of industry^b (previous year = 100; constant prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b (w tys.)	61,0	62,5	64,8	66,1	60,8	59,7	60,9	<i>Average paid employment in industry^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	102,5	103,7	102,1	92,0	98,1	102,0	<i>previous year = 100</i>
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	125,1	128,5	119,7	112,4	113,3	117,4	<i>Sold production of construction^b (previous year = 100; current prices)</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	132,4	137,7	105,0	106,9	108,1	116,8	<i>Construction and assembly production^b (previous year = 100; current prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b (w tys.)	8,5	8,9	9,9	10,9	12,3	13,1	12,7	<i>Average paid employment in construction^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	104,7	111,3	109,5	113,4	106,6	96,6	<i>previous year = 100</i>

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM (dok.)
SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Specification
Mieszkania oddane do użytkowania	2121	1614	2279	2668	1893	2277	2973	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni = 100	107,2	76,1	141,2	117,1	71,0	120,3	130,6	<i>previous year = 100</i>
na 1000 ludności	1,6	1,3	1,8	2,1	1,5	1,8	2,4	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	104,4	119,2	114,4	116,3	113,3	107,1	108,3	<i>average usable floor space per dwelling (in m²)</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	104,7	118,0	107,6	99,7	111,5	110,3	<i>Retail sale of goods^a (previous year = 100; current prices)</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b	104416	106312	106904	108399	105678	108715	105906	<i>Entities of the national economy^b</i>
rok poprzedni = 100	101,3	101,8	100,6	101,4	97,5	102,9	97,4	<i>previous year = 100</i>
w tym spółki handlowe	3970	4123	4311	4439	4550	4760	4934	<i>of which commercial companies</i>
rok poprzedni = 100	103,0	103,9	104,6	103,0	102,5	104,6	103,7	<i>previous year = 100</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	500	528	541	537	553	563	570	<i>of which with foreign capital participation</i>
rok poprzedni = 100	101,0	105,6	102,5	99,3	103,0	101,8	101,2	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przed- siębiorstwach ^c (w %)	91,7	92,2	94,9	95,2	94,8	<i>Cost level indicator in enterprises^c (in %)</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przed- siębiorstwach ^c (w %):								<i>Turnover profitability rate in enter- prises^c (in %):</i>
brutto	8,3	7,9	4,9	4,9	5,2	<i>gross</i>
netto	6,8	6,3	3,9	4,2	4,3	<i>net</i>
Nakłady inwestycyjne w przedsięw- siarstwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	1211,6	1112,1	1696,2	2779,0	2348,8	1824,3	1989,8	<i>Investment outlays in enterprises^c (in mln zł; current prices)</i>
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	91,8	152,5	163,8	84,5	77,7	109,1	<i>previous year = 100 (current prices)</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. *c* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. *a* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *b* In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. *c* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY

SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2010													
B – 2011													
Ludność ^a (w tys.)	A	.	.	1269,1	.	.	1268,3	.	.	1267,3	.	.	1266,0
Population ^a (in thous.)	B
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.)	A	112,1	112,0	111,8	112,3	112,8	113,5	113,9	114,2	112,1	112,6	113,3	113,4
Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)	B	115,9	116,2	116,3	116,9	116,7	116,8	116,5	116,0	116,0	115,6	115,1	114,3
poprzedni miesiąc = 100	A	100,5	99,9	99,8	100,4	100,5	100,6	100,4	100,3	98,1	100,5	100,6	100,1
previous month = 100	B	102,2	100,2	100,1	100,5	99,8	100,1	99,7	99,5	100,0	99,7	99,5	99,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	97,1	97,0	98,2	98,9	99,7	100,4	100,8	101,1	99,5	99,7	100,7	101,7
corresponding month of previous year = 100	B	103,4	103,7	104,0	104,1	103,4	102,9	102,3	101,5	103,5	102,7	101,6	100,8
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	A	89,6	91,3	89,1	83,3	82,4	80,4	79,4	79,0	79,2	76,9	77,9	82,1
Registered unemployed persons ^a (in thous.)	B	88,7	90,9	89,5	84,9	81,8	79,6	79,0	78,7	78,3	77,6	79,7	83,2
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	A	15,9	16,2	15,9	15,0	14,8	14,5	14,4	14,3	14,3	13,9	14,1	15,2
Registered unemployment rate ^a (in %)	B	16,1	16,4	16,2	15,5	15,0	14,7	14,6	14,6	14,5	14,4	14,7	15,3
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	2260	3735	5102	4605	3234	3693	3510	2825	3489	3964	1589	1407
Job offers declared during a month	B	1280	1703	2701	3036	2571	2033	2129	2061	1806	1244	960	891
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	A	86	68	52	61	55	42	59	56	45	66	134	190
Registered unemployed persons per job offer ^a	B	141	90	66	57	53	58	62	56	73	96	140	213
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b (w zł)	A	2686,40	2723,57	2886,34	2922,08	2858,08	2920,81	2971,26	2938,35	2881,44	2926,79	3024,75	3042,50
Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b (in zł)	B	2822,79	2810,35	2985,24	2970,60	2934,03	3043,40	3031,64	3054,00	3029,97	3055,81	3182,30	3217,92
poprzedni miesiąc = 100	A	91,7	101,4	106,0	101,2	97,8	102,2	101,7	98,9	98,1	101,6	103,3	100,6
previous month = 100	B	92,8	99,6	106,2	99,5	99,1	103,4	99,6	100,7	99,2	100,9	104,1	101,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	101,1	103,6	102,2	97,8	105,1	104,0	105,9	103,6	101,9	101,5	102,1	103,9
corresponding month of previous year = 100	B	105,1	103,2	103,4	101,7	103,0	104,2	102,0	103,9	105,2	104,4	105,2	105,8

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2010	B – 2011												
Wskaźnik cen: Price indices of:													
towarów i usług konsumpcyjnych ^a : consumer goods and services ^a :													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	102,8	.	.	102,1	.	.	102,0	.	.	103,4
corresponding period of previous year = 100	B	.	.	104,2	.	.	105,3	.	.	104,5	.	.	105,0
skupu ziarna zbóż: procurement of cereal grain:													
poprzedni miesiąc = 100	A	107,9	99,6	97,4	94,4	102,3	122,6	98,3	121,8	105,0	110,7	97,4	109,6
previous month = 100	B	109,4	108,2	95,0	104,3	105,4	100,1	85,4	78,8	100,6	100,4	103,8	99,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	94,2	96,8	92,3	90,4	86,3	108,6	107,2	147,5	158,0	180,2	167,3	184,0
corresponding month of previous year = 100	B	186,5	202,7	197,7	218,5	225,2	184,0	159,8	103,5	99,2	89,9	95,8	86,8
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):													
poprzedni miesiąc = 100	A	101,1	80,5	116,7	97,0	95,9	97,6	102,0	98,7	102,0	93,4	106,2	107,1
previous month = 100	B	98,4	105,1	117,5	99,5	96,2	110,4	94,8	105,8	100,6	101,6	99,4	107,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	113,4	84,8	101,8	99,2	91,0	85,6	84,9	96,8	92,9	85,2	89,6	94,1
corresponding month of previous year = 100	B	91,6	119,5	120,3	123,4	123,8	139,9	130,1	139,4	137,6	149,7	140,1	140,8
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:													
poprzedni miesiąc = 100	A	92,2	98,9	103,6	97,1	101,4	111,1	103,7	104,2	94,6	91,9	97,7	103,2
previous month = 100	B	99,2	102,9	106,1	111,0	97,8	103,5	102,5	101,7	103,7	100,4	101,0	108,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	81,1	77,6	76,8	71,6	74,8	77,9	82,2	89,1	88,6	89,3	90,8	97,7
corresponding month of previous year = 100	B	105,2	109,4	112,0	128,1	123,6	115,2	113,9	111,1	121,8	133,1	137,6	144,4

^a W kwartale.

^a In the quarter.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)
SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2010													
B – 2011													
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta	A	10,4	9,5	10,1	9,6	9,9	9,7	10,1	9,8	7,7	6,4	6,5	6,0
<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>	B	5,7	5,6	5,6	6,1	5,6	5,9	6,4	6,6	7,1	7,5	7,6	8,1
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	79,4	104,6	133,2	97,3	100,2	109,3	95,9	103,7	104,8	99,1	96,1	95,9
<i>previous month = 100</i>	B	80,4	105,7	120,6	94,1	110,8	97,8	98,2	104,7	107,6	96,7	100,6	89,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	92,0	97,9	112,8	88,9	95,9	110,9	97,4	107,0	104,6	105,7	111,5	113,2
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	115,1	116,4	107,4	103,9	116,6	103,6	105,8	106,9	109,8	107,5	112,7	104,5
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	30,7	81,4	169,2	103,9	110,6	134,7	91,7	119,2	104,4	135,7	88,7	152,9
<i>previous month = 100</i>	B	21,7	112,7	130,8	95,0	151,8	137,0	91,2	104,4	100,1	124,2	83,7	141,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	102,5	69,4	110,0	111,9	93,2	94,8	87,8	96,0	109,8	135,3	139,7	137,4
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	97,0	134,2	103,8	94,9	130,3	132,5	131,7	115,3	110,6	101,3	95,5	88,1
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	248	521	670	834	945	1109	1317	1492	1611	1795	2045	2277
<i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>	B	151	381	652	914	1170	1290	1456	1696	1959	2184	2489	2973
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	103,3	147,2	151,9	160,4	148,4	145,0	142,8	129,7	125,0	123,5	120,7	120,3
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	60,9	73,1	97,3	109,6	123,8	116,3	110,6	113,7	121,6	121,7	121,7	130,6

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)

SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2010													
B – 2011													
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): Retail sale of goods ^a (current prices):													
poprzedni miesiąc = 100	A	77,7	96,6	122,2	102,1	102,4	105,0	103,9	100,6	102,0	98,7	97,0	121,9
previous month = 100	B	75,3	95,8	118,8	105,3	98,7	97,3	101,3	101,8	100,3	103,6	97,3	123,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	105,7	99,0	112,9	101,3	106,5	111,2	106,7	112,7	118,9	114,6	118,6	125,5
corresponding month of previous year = 100	B	121,5	120,5	117,2	120,7	116,4	107,8	105,1	106,3	104,6	109,7	110,0	111,3
Podmioty gospodarki narodowej ^b	A	105798	105433	105595	106216	106653	107095	107478	107866	108103	108366	108616	108715
Entities of the national economy ^b	B	108384	108255	108452	106954	106906	106914	106922	106771	106630	106598	106433	105906
w tym spółki handlowe	A	4562	4574	4589	4619	4629	4642	4660	4681	4696	4708	4730	4760
of which commercial companies	B	4776	4800	4745	4767	4791	4805	4813	4827	4844	4869	4897	4934
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	551	550	550	553	552	552	552	552	556	557	562	563
of which with foreign capital participation	B	566	571	564	562	566	567	565	563	563	564	567	570
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^c : Profitability rate of turnover in enterprises ^c :													
brutto (w %)	A	.	.	1,8	.	.	4,2	.	.	5,1	.	.	4,9
gross (in %)	B	.	.	2,9	.	.	5,1	.	.	5,8	.	.	5,2
netto (w %)	A	.	.	1,3	.	.	3,7	.	.	4,4	.	.	4,2
net (in %)	B	.	.	2,4	.	.	4,2	.	.	4,8	.	.	4,3
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	A	.	.	289041	.	.	731108	.	.	1209320	.	.	1824267
Investment outlays in enterprises ^c (in mln zł; current prices)	B	.	.	382560	.	.	772188	.	.	1436236	.	.	1989845
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	.	.	36,5	.	.	54,7	.	.	68,5	.	.	77,7
corresponding period of previous year = 100 (current prices)	B	.	.	132,4	.	.	105,6	.	.	118,8	.	.	109,1

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu.

c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period.

c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.

**PUBLIKACJE Z WYNIKAMI POWSZECHNEGO SPISU ROLNEGO 2010
ORAZ NARODOWEGO SPISU POWSZECHNEGO LUDNOŚCI I MIESZKAŃ 2011
PRZEWIDZIANE DO WYDANIA W 2012 ROKU.**

Powszechny Spis Rolny 2010

termin wydania

- ⇒ Charakterystyka gospodarstw rolnych w województwie świętokrzyskim - czerwiec
- ⇒ Charakterystyka gospodarstw rolnych w podregionach, powiatach i gminach województwa świętokrzyskiego - październik

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011

termin wydania

- ⇒ Raport z wyników w województwie świętokrzyskim - lipiec/sierpień
- ⇒ Zamieszkane budynki w województwie świętokrzyskim - październik/listopad
- ⇒ Ludność w województwie świętokrzyskim. Stan i struktura demograficzno-społeczna - listopad/grudzień
- ⇒ Aktywność ekonomiczna ludności w województwie świętokrzyskim - grudzień
- ⇒ Mieszkania w województwie świętokrzyskim - grudzień

ZAMÓWIENIA NA PUBLIKACJE MOŻNA SKŁADAĆ PISEMNIEM, FAXEM LUB POCZTĄ ELEKTRONICZNĄ NA ADRES
Urząd Statystyczny w Kielcach
25-369 Kielce, ul. Zygmunta Wróblewskiego 2
tel. (+48) 41 348 07 28, fax. (+48) 41 362 15 83
e-mail: sekretariat@stat.gov.pl

Dodatkowe informacje oraz niektóre dane można uzyskać na stronie internetowej naszego Urzędu
<http://www.stat.gov.pl/kielce> oraz na stronie GUS <http://www.stat.gov.pl>